PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir | Leto XVI. - Št. 126 (4589) | TRST, četrtek 26. maja 1960

Še hujši potresni sunki sejejo smrt v Čilu
Število žrtev bo verjetno narastlo na 5000

Začeli so bruhati številni vulkani, ki so mirovali že 50 let - Številni otoki so se pogreznili v morje, drugi pa so se dvignili - Zemlja se še dalje trese - Veliki morski valovi so dosegli Sibirijo

SANTIAGO, 25. — Čilske oblasti so sporočile, da so do sedaj ugotovili, da je zaradi potresov v zadnjih dneh zgubilo življenje nad 3.500 ljudi, ali pa jih pogrešajo. V kraju Carelmapu je izginilo 850 prebivalcev. Ta kraj je v bližini južne obale pokrajine Llanquihuz in je bil pri potresu do tal porušen.

Potresni sunki so se nadaljevali tudi včeraj in danes zjutraj na področju Valdivia. Močan sunek so registrirali ob 2.27 po krajevnem času. Istočasno je močan potres povzročil veliko paniko med prebivalstvom v pokrajini Osorno, tretji sunek pa je popolnoma uničil mesto Ancud.

Poročajo tudi o potresnih sunkih ob močnem podzemeljskem bobnenju v pokrajini Valdivia in Osorno, kjer so začeli bruhati vulkani Villarrica, Queripillan, Puyehue, Caulle, Osorno in druga dva vulkana, ki sta nastala med potresom.

Potresni sunek, ki je bil danes zjutraj v mestu Valdivia, prestolnici istoimenske pokrajine, ni povzročil žrtev, ker je prebivalstvo že prej zapustilo mesto, ki je sedaj samo kup ruševin.

Računajo, da bo po današnjih potresnih sunkih v Čilu število žrtev narastlo na pet tisoč. Začetek delovanja vulkanov, ki niso bruhali skoraj 50 let, sledi najhujšim potresom, kar jih je do sedaj bilo v Čilu.

Oblasti so sporočile, da je eden od današnjih potresnih sunkov dosegel 14. stopinjo lestvice Mercalli. Ta sunek je povzročil nove velike morske valove, ki so uničili številne vasi ob obali Južnega Čila. Od ure do ure prihajajo novice, da število žrtev narašča in bo verjetno znašalo nad 5.000 skupno z žrtvami v preteklih dneh.

Današnji potres je imel epicenter na polotoku Taitao na skrajni južni točki Čila.

V Kordiljeri Andov je zaradi zemeljskega plazu, ki ga je povzročil potres, zgubilo življenje 110 ljudi. «Zemlja se še dalje trese», taka poročila prihajajo s prizadetih področij, kjer se potresni sunki ponavljajo že pet dni zaporedoma.

Na oceanu je izginil neki otok, drugi pa se je pojavil v bližini prejšnjega. Delovanje vulkanov je izredno močno. Vulkan Puyehue je bruhal včeraj dim, lavo in pepel v višino 7000 metrov.

Včeraj je bilo v Concepcionu drugih pet šibkejših potresnih sunkov. Na otoku Chiloe so si sunki sledili vsakih deset minut. V pokrajini Chiloe so izginili celi otoki, drugi pa so se dvignili iz morja. Prvikrat so registrirali potresni sunek tudi na skrajnem koncu Čila v Punta Arenasu in Puerto Natalesu. Tu ni bilo nobene žrtve.

Seizmološki zavod v Santiagu je sporočil, da so potresni sunki v Čilu sprostili za tri milijarde kilovatnih ur energije.

V Talcahuanu severno od Concepciona so včeraj butali ob obalo valovi, visoki 4 do 5 metrov. To se je zgodilo tudi v Valparaisu in San Antoniu.

Letalski most, ki so ga organizirali za prevažanje najnujnejših potrebščin prebivalstvu, še vedno deluje. S čilskim letalstvom sodelujejo tudi letala iz Argentine, Peruja in Severne Amerike. Letalska akcija je zelo težavna, ker so letališča na prizadetih krajih razdejana. Združenje čilskih brodarjev je dalo na razpolago vladi vso trgovsko ladjevje za prevažanje vseh najnujnejših potrebščin po morju.

Iz Buenos Airesa javljajo, da se je tudi danes nadaljevalo silovito bruhanje vulkana na področju San Martin de Los Andes, 1600 kilometrov od Buenos Airesa. Novi potresni sunki in zamolklo podzemeljsko bobnenje je znova povzročilo paniko med prebivalstvom. V San Carlosu de Bariloche so ceste pokrite s sedem centimetrov debelo plastjo pepela. Pepel, ki naletava, je še topel, in temperatura, ki je v tem času običajno nizka, je dosegla popoldne 20 stopinj. Ni znano ali je bilo kaj žrtev. Od 21. ure po krajevnem času so pretrgane vse vezi med Bahio Blanco, Buenos Airesom in pokrajino Neuquen, kjer je potresno področje.

Včeraj so registrirali dva potresna sunka tudi v kolumbijski prestolnici Bogota. Ob zapadno obalo Kolumbije pa so začeli butati ogromni valovi.

Tudi na zahodni obali Nove Zelandije je bilo več potresnih sunkov, ki so se ponavljali približno eno uro. Ni še znano, ali je bilo kaj žrtev in škode.

Iz Tokia javljajo, da je razburkano morje uničilo približno polovico letnega pridelka biserov na Japonskem. Razburkano morje je odneslo večino naprav za gojenje školjk. Združenje trgovcev z biseri je ocenilo, da znaša škoda 12 milijonov 500.000 ameriških dolarjev. V Tokiu predvidevajo, da bo na mednarodnem trgu cena biserov močno narastla.

Havajski guverner je zaprosil predsednika Eisenhowerja, naj pošlje pomoč. Po zadnjih vesteh je zaradi velikih valov, ki so prizadejali Havajske otoke, zgubilo življenje 40 ljudi, 21 pa jih še pogrešajo. Guverner je izjavil, da sedaj razmišljajo o možnosti, da bi področje v zalivu Hilo, ki so ga v zadnjih 14 letih dvakrat razdejali morski valovi, zapustili kot trgovsko središče.

Ogromni valovi, ki jih je povzročil potres v Čilu, so včeraj v treh presledkih zajeli severno obalo holandske Nove Gvineje in uničili mnogo hiš. Prebivalstvo je pravočasno pobegnilo in ni bilo človeških žrtev.

Moskovski radio je sporočil, da so veliki morski valovi, ki so nastali po potresu v Čilu, dosegli danes Sibirijo in obalne otoke, ki so oddaljeni 16.000 kilometrov od epicentra potresa. Valovi, visoki do 7 metrov, so butali ob vzhodno obalo Kurilskih otokov. Ko so dosegli obale Sahalina in Sibirije, pa so bili mnogo manjši. Ni bilo velike materialne škode.

Kakor sporoča londonski «Financial Times», bodo ogromni morski valovi, ki so v zadnjih urah drveli po Pacifiku, stali britanske zavarovalne družbe neposredno ali posredno od 9 do 14 milijard šterlingov.

DANES

Ugotoviti je treba, da obstaja precejšnja podobnost v reagiranju na pariški neuspeh med mnenjem nekega ameriškega generala, ki vidi v tem povod za povečanje proračunskih izdatkov za oborožitev, mnenju bonnskega politika, ki sodi, da je to dober argument za jedrsko oborožitev Zahodne Nemčije, in stališčem pekinškega «borca proti sodobnemu revizionizmu», ki je neuspeh izkoristil za napad na Jugoslavijo in Indijo ter na politiko pogajanj in sporazumevanja. Skupno stremljenje vseh teh «realistov» je opravičiti poizkus poglobitve prepada med bloki in povečati pritisk na izvenblokovske države, naj se «opredelijo».

Toda v tem trenutku je bolj važno iskati pota za nova pogajanja, kot pa krivce za neuspeh. Zlom pariške konference je rezultat delovanja nekaterih političnih sil, ki so pripeljale do položaja, da je bila konferenca obsojena na neuspeh. Na primer ameriškega letala z vsemi njegovimi posledicami se ne more gledati ločeno od mnogih dogodkov pred tem in po tem dogodku, ki so bili odraz določene politike preračunane na neuspeh pogajanj v Parizu. Trenutno je najbolj važno da se ne stori več takega, kar bi lahko poslabšalo položaj.

V zvezi s tem je treba postaviti izjavo Hruščeva, da Sovjetska zveza ne bo storila nič glede spremembe statusa Zahodnega Berlina pred novo konferenco. Hkrati pa je treba obžalovati poskus Eisenhowerja, da bi opravičil vohunski polet nad Sovjetsko zvezo. Toda zgolj vzdrževanje od takih negativnih postopkov ne zadostuje. Tako ravnanje je samo bistven pogoj za obnovitev razgovorov in za uspeh pogajanj v Ženevi. V tem smislu je treba razumeti tudi izjavo Hruščeva.

Zato je tem bolj težko tolmačiti razloge napada glasila CK KP SZ «Komunist» na izjavo predsednika Tita v zvezi s konferenco v Parizu. Razen tega gre za grobo pačenje ciljev jugoslovanske politike, politike Nehruja, pri čemer pa stališča PSI. Taki napadi škodujejo naporom, da se zmanjša prepad med bloki in poiščejo pota miroljubni rešitvi sporov. Taki napadi lahko kompromitirajo prav tista načela sovjetske zunanje politike, o katerih je Hruščev govoril.

Velik uspeh razstave lahke industrije FLRJ v Moskvi

MOSKVA 25. — V navzočnosti zastopnikov sovjetske vlade, diplomatskega zbora in številnih zastopnikov sovjetskega in inozemskega tiska je član izvršnega sveta Avdo Humo odprl danes v Moskvi razstavo jugoslovanskega blaga široke potrošnje.

V imenu sovjetske vlade je na otvoritveni slovesnosti govoril namestnik predsednika odbora za državni načrt minister Zotov, ki je med drugim poudaril, da je osnovna oblika gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo zunanja trgovina, ki se uspešno razvija. Velik del govora je Zotov posvetil prikazovanju sovjetske lahke industrije in načrtom njenega nadaljnjega razvoja. Po njegovih besedah bo SZ na koncu sedemletnega načrta proizvajala več obutve in oblek na prebivalca kot jih danes proizvajajo Francija, Velika Britanija, Zahodna Nemčija in druge evropske države, in da bo leta 1970 dosegla tudi ZDA.

Član zveznega izvršnega sveta Avdo Humo je poudaril, da je namen razstave, ki je samo del splošne slike gospodarskega razvoja Jugoslavije, prispevati k nadaljnjemu razvoju gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in SZ. Humo je prikazal razvojna pota jugoslovanske industrije, ki je zadnja leta zagotovila harmoničen razvoj gospodarstva sploh in stalen dvig življenjske ravni. Posebej je opozoril na položaj delovnih ljudi v proizvajalnem procesu v Jugoslaviji in na njihovo možnost, da z delom poboljšajo svojo življenjsko raven. V zvezi s tem je navedel nekaj podatkov o povečanju osebne potrošnje življenjske ravni in o zboljšanju materialnega položaja v jugoslovanskih podjetjih. Ugotovil je, da so mnoga jugoslovanska podjetja danes v takem materialnem položaju da lahko z lastnimi sredstvi obnove svoje kapacitete.

Avdo Humo je izjavil, da razvija Jugoslavija široko trgovinsko-gospodarsko sodelovanje z vsemi državami na svetu in da vidi v tem močan izraz politike aktivne koeksistence in utrditve miru.

Bogata izbira, odlična kakovost izdelkov jugoslovanske lahke industrije in izvrstna organizacija razstave so napravile velik vtis na prisotne. Sovjetski funkcionarji so po ogledu razstave napisali med drugim v knjigo vtisov: «Razstava kaže velike uspehe Jugoslavije v proizvodnji blaga široke potrošnje. Razstava prispeva k utrditvi in razširitvi našega medsebojnega trgovinskega in gospodarskega sodelovanja.»

«»

Delo skupine «21»

PARIZ, 25. — Odbor enaindvajsetih, ki ima nalogo pripraviti reformo OEEC, je končal davi svoje delo. V resoluciji, ki jo je odbor odobril, ugotavlja popoln sporazum o glavnih idejah v poročilu «štirih modrih». Sklenil je ustanoviti delovne skupine, v kateri bodo predstavniki 18 držav članic OEEC, ZDA, Kanade in evropskih skupnosti. Ta skupina bo prihodnji teden začela svoje delo z nalogo, da pripravi osnutek konvencije, ki naj spremeni OEEC v organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Skupina mora pripraviti poročilo pred 10. junijem.

Odbor zahteva v svoji resoluciji, naj se konec julija sestane konferenca ministrov, ki naj bi začasno konvencijo o prihodnjih organizacijah, imenovala glavnega tajnika in ustanovila pripravljalni odbor, ki naj določi splošne funkcije OEEC, kar se tiče pomoči nezadostno razvitim državam.

Danes dve seji Varnostnega sveta in glasovanje o resoluciji ZSSR

Tunizijski delegat poziva velesile, naj obnovijo pogajanja

NEW YORK, 25. — Glasovanje o sovjetski resoluciji, ki zahteva obsodbo ZDA, je bilo odloženo na jutri na zahtevo Gromika.

Prvi govornik na današnji seji Varnostnega sveta je bil tunizijski delegat Mongi Slim, ki je izjavil, da je položaj zelo resen ne toliko zaradi incidenta z letalom «U-2» samega na sebi, temveč zaradi nezaupanja, ki ga je ustvaril in zaradi posledic v mednarodnem merilu.

Mongi Slim je dodal, da so poleti ameriških letal nad sovjetskim ozemljem obsojanja vredni, in da Tunizija ne more v nobenem primeru odobriti preletavanja tujih ozemelj ali kršitve meja. Dodal je, da sprejema z zadovoljstvom «kot znak dobre volje» izjavo Eisenhowerja, da so bili poleti nad sovjetskim ozemljem prekinjeni.

Tunizijski delegat je dalje izjavil, da so kršitve tunizijskega zračnega prostora po vojaških letalih karakteristična napadalna dejanja, ker so povezani z vojno v bližini Tunizije. «Tem kršitvam, je dodal Slim, pogostoma sledijo bombardiranja tunizijskega ozemlja. Vendar pa ni mogoče označiti polet ameriškega letala «U-2» nad sovjetskim ozemljem za napadalnega, čeprav je obsojanja vreden.»

**Cabot Lodge
ameriški delegat v OZN**

Mongi Slim izjavil, da zaradi tega ne bo mogel podpreti sovjetske resolucije, ki zahteva obsodbo ZDA. Dodal je, da obsoja dejstvo, da je bila zadeva z letalom «U-2» vzrok neuspeha konference najvišjih, ter je pozval k novim naporom, da se razprši mednarodno nezaupanje, zlasti naj se išče sporazum o nadzorovanju nad razorožitvijo.

Na koncu je Mongi Slim pozval velesile, naj obnovijo razgovore in pogajanja, ki so jih prekinile.

Francoski delegat Berard je odgovoril tunizijskemu delegatu in dejal, da «če se tunizijski delegat sklicuje na francoska letala, bo morda zanimivo vedeti, da iz skrbne preiskave francoskih oblasti izhaja, da v skladu s formalnimi navodili piloti niso prekoračili tunizijske meje».

Mongi Slim je na te trditve omenil bombardiranje tunizijske vasi Sakjet v februarju leta 1958. Dodal je, da «noče zastrupljati debate, ki se tiče vsega človeštva», in da on ni govoril niti o «francoskih» letalih niti o «Franciji.»

Berard je vzel na znanje Slimove izjave.

Ekvadorski delegat Correa je izrazil upanje, da SZ ne bo vztrajala, naj se glasuje o njeni resoluciji, ki obsoja ZDA. Dodal je, da se bo uprl, da bi glasovali o tej resoluciji, in je dodal, da ZDA niso krive nobenega napada, in da je težko izreči sodbo o tako resni zadevi, ne da bi prej pregledali vse odgovornosti po drugi vojni.

Izrazil je upanje, da se bo razprava končala s pozitivnim rezultatom, ki bo odražal željo ene in druge strani.

Cejlonski delegat Corea je obžaloval, ker ni prišlo do konference najvišjih preteklo zimo, kakor je bilo prvotno predvideno. Dejal je, da bi se «tek dogodkov morda menjal za blaginjo človeštva». Dodal je, da je zaradi obvestila Eisenhowerja, da so poleti prenehali, odveč sleherna obsodba.

Razprava je bila zatem odložena na jutri. Ameriški delegat Cabot Lodge je zahteval, naj bi glasovali že danes o sovjetski resoluciji, toda predsednik je sporočil, da je sovjetski zunanji minister Gromiko zahteval odložitev, da odgovori na govore posameznih delegatov. Jutri bo imel Varnostni svet dve seji.

«»

Odložen obisk Eisenhowerja v Tokiu?

TOKIO, 25. — Japonski radio je javil, da je predsednik vlade Kiši izjavil, da razmišljajo o možnosti odložitve obiska Eisenhowerja na Japonskem. Radio je trdil, da je Kiši baje to izjavil med razgovorom, ki ga je imel danes z dvema voditeljema socialistične demokratske stranke, ki se je ustanovila lansko leto po razkolu v socialistični stranki. Omenjena voditelja sta obiskala Kišija in zahtevala od njega, naj odstopi in razpusti parlament.

Kiši je ponovil, da ne misli odpusti. V poučenih krogih izjavljajo, da se voditelji vladne liberalne stranke prepričujejo vsak dan bolj, da je v interesu japonsko - ameriškega prijateljstva potrebno, da se Eisenhowerjev obisk na Japonskem odloži.

«»

Odložen obisk Menderesa v Grčiji

ANKARA, 25. — Turški zunanji minister je sporočil, da je bil obisk predsednika turške vlade Menderesa v Grčiji odložen na nedoločen čas. S tem v zvezi ugotavljajo v grški prestolnici, da je ta sklep znak zaostritve položaja v Turčiji. Grški tisk piše, da je Menderes že sporočil svojo ostavko predsedniku Bajarju, ta pa je ostavko zavrnil. List «Ta Nea» piše, da se sedaj vodijo pogajanja, da bi prišla na oblast neka zmerna osebnost demokratske stranke, katere glavna naloga bi bila pripraviti nove volitve. Če pogajanja ne bi uspela, so nekateri mnenja, da ni izključen vojaški udar.

«»

Rockefeller bi sprejel kandidaturo

ALBANY, 25. — Newyorški guverner Nelson Rockefeller je danes sporočil, da bi sprejel kandidaturo republikanske stranke za predsedniške volitve, če bi mu jo kongres stranke, ki bo julija, ponudil. Rockefeller je sporočil to republikanskim voditeljem države New York. Pripomnil pa je, da ne bo postavil svoje kandidature sam. V zvezi s tem je republikanska delegacija države New York, ki razpolaga s 26 glasovi, sklenila, da bo odšla na kongres, ne da bi prej sklenila, da bo podpirala katerega koli kandidata. Sedaj se za republikansko kandidaturo poteguje samo podpredsednik Nixon.

«»

Višja pomorska šola v Piranu

LJUBLJANA, 25. — Svet za šolstvo Slovenije je na današnji seji sprejel sklep o ustanovitvi visoke šole za telesno vzgojo v Ljubljani, višje pomorske šole v Piranu in višje kmetijske šole v Mariboru.

Višja pomorska šola v Piranu, kjer že deluje srednja pomorska šola, bo imela dva oddelka: navtični in strojni. Šola bo vzgajala nove kapitane dolge plovbe in pomorske strojnike prvega razreda.

«»

BUENOS AIRES, 25. — Davi je v bližini palače predsednika republike eksplodirala bomba, ki pa je povzročila samo majhno škodo. Atentat se pripisuje peronistom, ki so že pred dnevi začeli vrsto podobnih atentatov, da motijo proslave ob 150. obletnici argentinske neodvisnosti.

«»

MOSKVA, 25. — Hruščev bo govoril v soboto zjutraj v Moskvi ob otvoritvi zborovanja izbranih delavcev. Na zborovanju so bili povabljeni tudi diplomati, ki so navzoči v Moskvi.

«»

BERLIN, 25. — Vzhodnonemški radio je sporočil, da je bilo ameriško letalo «C-47», ki je pred petimi dnevi pristalo na vzhodnonemškem ozemlju, izročeno danes zjutraj skupno s člani posadke in s potniki predstavniku ameriških oboroženih sil. Letalo je nocoj odletelo v Zahodno Nemčijo.

Tretji dan zasedanja glavnega odbora KD

Končna odločitev šele v petek

Razprava se bo, kljub prazniku, nadaljevala danes; jutri bo Moro odgovoril, nato pa bo glasovanje - Senat odobril proračun prosvetnega ministrstva - Predsednik Gronchi na obisku na Siciliji

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Zbornica je danes odobrila s 387 glasovi proti 4 zakonski osnutek o gradnji stanovanjskih hiš za kmečke delavce. Hkrati je zbornica odobrila preferenčno lestvico za sprejem v javne službe (325 za, 62 proti) in povečanje letnega prispevka v korist mednarodnega radio - medicinskega centra (331 za, 56 proti). Nakar so zasedanje preložili na prihodnji ponedeljek ob 17. uri.

V senatu je prosvetni minister odgovoril številnim govornikom, ki so stavili razne pripombe k proračunu prosvetnega ministrstva, za katere je dejal, da jih sprejema kot priporočilo, ker se dobro zaveda, da je vprašanje italijanskega šolstva zelo resno, zlasti če ga primerjamo s potrebami, ki jih industrijski in tehnični razvoj dežele postavlja in jih bo z vedno večjo nujnostjo postavlial v bližnji prihodnosti.

Tako bo treba n. pr. povečati število univerz, predvsem v zaostalih krajih, kajti čez 15 let bomo potrebovali najmanj 90.000 oseb z višjo strokovno izobrazbo, kar pomeni, da bomo morali imeti na univerzah, v primeri s sedanjimi 200.000, prostora za najmanj 400.000 visokošolcev. Proračun je senat odobril.

Nato je na popoldanskem zasedanju državni podtajnik Bisori odgovoril na interpelacijo v zvezi z incidentom v Bariju, ko je nadškof Nicodemo izjavil na cerkveni svečanosti, da prisotnost župana in občinskega odbora (ki so socialisti in komunisti) ni zaželena. Čim je začel govoriti, so ga socialistični in komunistični senatorji stalno prekinjali, nato so se vmešali še drugi senatorji, tako da je Merzagora zapustil dvorano in s tem prekinil zasedanje. Po nekaj minutah je Bisori nadaljeval in zaključil, nakar so se ponovno dvignili protesti in kričanje, senator Palerma (KPI) pa se je celo skušal zagnati proti Bisoriju, a so ga zadržali reditelji. Bisori je v bistvu zavrnil kritike in dejal, da imajo cerkvene oblasti pravico, na svojem področju, dopustiti ali ne dopustiti prisostvovanje cerkvenim obredom osebam, ki takim obredom ne prisostvujejo kot verniki. In v tem ima Bisori prav.

Nato je notranji minister Spataro odgovoril na interpelacijo senatorja Terracinija v zvezi z incidentom v Bologni ko je policijski komisar prekinil govor poslanca Pajette in razgnal zborovanje, ker je smatral, da je Pajetta žalil Eisenhowerja in italijansko vlado in ker Pajetta ni hotel nehati z govorom na njegov ukaz. Isto se je dogodilo tudi v primeru poslanca Degli Esposti v Imoli. Spataro je poudaril, da tudi sedanja vlada namerava spoštovati in jamčiti svobodo govora in vse druge demokratične svoboščine, toda v okviru zakona. Terracini je dejal, da z odgovorom ni zadovoljen. Zaradi razgretega ozračja že iz prejšnjega primera, je to pot prišlo skoro do pretepa med senatorji, in podpredsednik senata Bosco, ki je medtem zamenjal Merzagoro, je le s težavo vzpostavil red. Nato so zasedanje preložili na prihodnji ponedeljek.

Danes ob 10. se je nadaljevalo zasedanje glavnega odbora KD, na katerem je prvi spregovoril sindikalist Donat-Cattin, ki se je načelno strinjal s poročilom političnega tajnika in z njegovimi političnimi perspektivami. Poudaril je, da je centrizem umrl že za Scelbove vlade in da je danes stališče tudi struje «Rinnovamento» krepka podpora politiki levega centra, ker ta politična linija «ustreza interesom ljudskih množic in dežele».

Za njim je govoril Taviani, ki se je strinjal z dejavnostjo vodstva med krizo, v ostalem pa je zagovarjal centristično stališče, ker po njegovem mnenju, za sedaj še ni moč računati na socialiste. Za Tavianijem je govoril pravosodni minister Gonella, ki je poudaril, da je kriza KD povzročila hkrati izgubo ugleda stranke, obenem pa njeno parlamentarno izolacijo. Predlagal je referendum med vsemi člani KD, da bi spoznali neposredno, kakšna je resnična volja demokristjanov glede vprašanja odprtja in političnih zavezništev.

Senator Gava se je zlasti zadržal na vprašanju PSI in zanikal možnost kakršnega koli sodelovanja z njim, dokler ne pride do odločnega preloma s KPI. Za njim pa je Zambetti odločno zagovarjal stališče političnega tajnika in poudaril, da bi še nadaljnje pomanjkanje jasne politične linije povzročilo globoko razočaranje med vsemi člani stranke in bi utegnilo imeti hude posledice za italijansko demokracijo.

Cassiani je ponovil že znano stališče «dorotejcev», ki se izmikajo vsaki jasni politični izbiri in postavljajo nesprejemljive pogoje PSI. Podobne argumente je razvijal tudi profesor Carraro.

Poslanec Sullo je dejal, da je zadovoljen s poročilom Mora, nato pa je podvrgel kritiki stališče pristašev centrizma, ki danes šepa, ker ima na desnem krilu opravka s konservativnimi krogi. Po mnenju Sulla je centrizem moč ponovno vzpostaviti samo s sodelovanjem s PSI, ki je dal že zadostne dokaze o svojem avtonomnem političnem stališču.

Magri je odklonil politiko levega centra, ker bi si s tem KD zaprla pot za vsakršno drugo politično kombinacijo. Gui je v glavnem govoril o dogodkih v zvezi s poslednjo vladno krizo in zanikal, da bi se med poslanci KD pojavilo vprašanje «vesti», ko je šlo za Fanfanijev poskus vlade levega centra, hkrati pa je poudaril, da se mora KD ozirati tudi na stališče cerkvene hierarhije. Zaključil je s predlogom, da se ponovno poskusi s centristično vladno koalicijo. Če pa bi pri tem ne uspeli, naj se KD predstavi parlamentu s svojo politično vlado, kakor je bila Segnijeva, ne da bi se za podporo taki vladi pogajala s katero koli stranko. Če taka vlada ne bi dobila večine, brez podpore skrajne desnice in levice, pa se je treba po njegovem mnenju obrniti na volivce. Ob koncu je predložil resolucijo po-

(Nadaljevanje na 5. strani)

«»

Resolucija KPI

RIM, 25. — Izvršni odbor KPI je odobril resolucijo, v kateri se ugotavljajo vzroki, ki so povzročili neuspeh vrhunske konference, poudarja se, da gre pri tem za očitno odgovornost imperialistov, «ki so izvršili dolgo vrsto dejanj proti miru, z namenom sabotirati vrhunsko konferenco», nato pa se zadržuje na «ameriški politiki provokacij in delitve sveta». V nadaljevanju se resolucija zadržuje na stališču PSI glede neuspeha vrhunske konference in ga obsoja, ker naj bi povzročalo dezorientacijo med delavskimi množicami, kar ne more služiti borbi za mir. V zaključku se poudarja potreba po poostreni borbi za novo usmerjenje v mednarodni politiki, hkrati pa se — tudi v zvezi z nedavnimi incidenti v Bologni in Imoli — zatrjuje, da je sedanja vlada neposreden sovražnik demokracije in da je zaradi tega borba proti tej vladi glavna naloga v sedanjem položaju.

Eisenhower: Sklenjeno je bilo nadaljevati polete nad SZ tudi med konferenco v Parizu

V svojem govoru je ponovil vse že znane argumente - Danes zjutraj posvetovanje z voditelji kongresa

WASHINGTON, 25. — Predsednik Eisenhower je govoril nocoj po radiu in televiziji v zvezi z neuspehom pariške konference. Napovedal je, da bodo ZDA predložile mednarodni načrt za izvidniške polete, «zato da se zaščiti svet pred nevarnostjo iznenadnega napada». Izrekel je upanje, da bodo Združeni narodi sprejeli ponudbo, da stavi na razpolago v ta namen letala vrste «U-2», ki so dve leti preletavala sovjetsko ozemlje.

Predsednik je zatem obtožil Hruščeva, da je kriv za neuspeh v Parizu, in je dodal, da so ZDA vedno pripravljene na pogajanja «za utrditev miru, ki naj temelji na pravičnosti in svobodi».

Predsednik je izjavil, da še vedno obstaja nezaupanje SZ do Zahoda, in prav zaradi tega je on pred petimi leti sprožil predlog o «odprtem nebu» za medsebojno letalsko inšpekcijo.

Zatem je predsednik izrazil presenečenje, ker je SZ, čeprav je vedela za dolgoletne ameriške polete nad sovjetskim ozemljem, sedaj «dvignila toliko hrupa» zaradi letala «U-2», ki so ga sestrelili 1. maja. Dalje je predsednik govoril o tajnosti v Sovjetski zvezi in o «odprti družbi» v ZDA, ter je dejal, da se je sam Hruščev, ko je potoval lansko leto v Kalifornijo, «peljal ne več kakor nekaj sto metrov od nekega operativnega medcelinskega balističnega izstrelka, ki je bil jasno viden skozi okence vlaka».

«Ko je torpediral konferenco, je nato dejal Eisenhower, je Hruščev dejal, da nastopa zaradi svojega moralnega zgražanja nad zatrjevanimi ameriškimi napadalnimi dejanji. Že zdavnaj je vedel o teh poletih, in jasno je, da so Sovjeti sklenili, še preden je delegacija zapustila Moskvo, razveljaviti moje potovanje v SZ in da po njihovem stališču ne bo iz konference najvišjih prišlo nič konstruktivnega. Vendar pa je treba pri ocenjevanju dogodkov v Parizu upoštevati dve stvari. Morda je sovjetsko ravnanje do neke mere potisnilo nazaj kazalce ure, toda poudariti je treba, da Hruščev ni šel dlje od zmerjanja, in ta način je sedaj že znan za Sovjete, da dosežejo takojšnji smoter».

Izjavil je zatem, da je bilo «obnašanje naših zaveznikov izvrstno», in je dodal, da je sestanek NATO po konferenci pokazal enotnost in podporo zavezništva stališču, ki so ga zavzeli v Parizu.

Ko je govoril o letalu «U-2», je predsednik izjavil, da so ZDA podale prvo izjavo, ki je zanikala vohunske namene, z namenom, da zaščitijo pilota, njegovo poslanstvo in «naše informacijske sisteme v trenutku, ko dejansko stanje ni bilo še ugotovljeno». «Prve informacije, ki smo jih dobili, niso javljale, ali je pilot še živ, ali skuša zbežati ali izogniti se zaslišanju, ali je pilot mrtev in letalo uničeno.

Nujno je ščititi naše informacijske sisteme in pilota in prikrivati poslanstvo letala. Poudariti je treba, da so nam ti poleti dolgo časa dajali informacije največje važnosti za varnost države. Pozneje, ko se je z gotovostjo vedela usoda pilota in ni bilo drugih možnosti izogniti se objavi poslanstva, so bile obrazložene konkretne podrobnosti.»

V zvezi s sedanjimi političnimi spori v ZDA je predsednik izjavil, da je eno od vprašanj, ki je nastalo okoli poleta od 1. maja, bilo, ali je bil ta polet umesten spričo bližnje konference najvišjih. «Šlo je za to, ali naj se program prekine in preneha z zbiranjem važnih informacij, ki so bile bistvenega pomena in ki jih pozneje verjetno ne bi mogli dobiti, in program se je nadaljeval.»

V zvezi z letalskim alarmom, ki so ga odredili v ZDA svojim letalom po vsem svetu tik pred konferenco najvišjih, je predsednik izjavil, da je ta alarm pooblastil na priporočilo obrambnega ministra Gatesa, «da se preizkusi stanje stalne pripravljenosti naših vojaških komunikacij», in je dodal, da se bodo taki alarmi pogostoma ponavljali tudi v prihodnje.

Predsednik je zatem govoril o treh glavnih smotrih ameriške politike, in sicer: 1. ZDA morajo ohraniti svojo moč, «ne da bi se dale vplivati po čustvih histerizma». 2. ZDA se morajo še dalje pogajati s sovjetskimi voditelji na praktični podlagi o nerešenih vprašanjih ter izboljšati stike med ameriškim in sovjetskim ljudstvom. 3. ZDA morajo izboljšati stanje na svetu ob sodelovanju «svobodnih držav», zato da «omogočijo svobodi, da pride do izraza».

Na koncu je predsednik ponovil, da morajo ZDA podvojiti svojo budnost, ker «spoznali smo, da tudi sama pogajanja lahko služijo za prikrivanje priprav za iznenadni napad». Na koncu je še izrekel priznanje de Gaullu in MacMillanu, «ki sta stala trdno ob strani ameriške delegacije kljub stalnim sovjetskim poizkusom, da bi razdelili zahodno skupino».

Za jutri zjutraj je Eisenhower povabil glavne predstavnike republikanske in demokratske stranke v kongresu, naj se zberejo pri njem, da poslušajo poročilo, ki ga bo podal v zvezi s konferenco najvišjih.

Predstavnik Bele hiše je izjavil, da Eisenhower ni dobil nobenega sporočila japonskega ministrskega predsednika Kišija, kakor je to sporočil tokijski radio, s priporočilom, naj se njegov obisk na Japonskem odloži.

Bela hiša javlja tudi, da bodo nocojšnji Eisenhowerjev govor oddajali v prihodnjih 48 urah desetkrat po radiu «Glas Amerike» v smeri proti Sovjetski zvezi. Dve oddaji, namenjeni Evropi in SZ, bosta ob 5. in 7. uri v četrtek zjutraj po moskovskem času. Tretja oddaja bo ob 19. uri v četrtek. Vse tri bodo v angleščini. Eisenhowerjev govor bodo oddajali v ruščini v četrtek zjutraj ob 5.30, 6.30, 7.30 in 9.30 po moskovskem času.

Zatem bodo govor spet oddajali v ruščini ob 19. uri. Ob isti uri in še ob 21. po moskovskem času bodo govor oddajali v ukrajinskem, georgijskem, armenskem, letonskem, estonskem in litvanskem jeziku. Skupno bodo Eisenhowerjev govor oddajali v 38 jezikih.

Čestitke mladine Titu
Razgovori Popović-Wigny

Popović je povabljen na uraden obisk v Belgijo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Predsednik republike maršal Tito je proslavil danes svoj 68. rojstni dan. Sprejel je čestitke zastopnikov zveznega izvršnega sveta, zvezne skupščine in drugih organov ljudskih oblasti, zastopnikov političnih organizacij in Jugoslovanske ljudske armade. Pozno popoldne je na stadionu JLA štafeta jugoslovanske mladine izročila predsedniku pozdrave jugoslovanske mladine in jugoslovanskih narodov. Po izročitvi štafetne palice je sledil pester fizkulturni program, v katerem so sodelovali mladinci, športniki, graditelji avto ceste «Bratstvo-enotnost», člani letalske zveze in pripadniki JLA.

Predsednik republike je prejel tudi številne brzojavne čestitke iz inozemstva, med drugimi od Nehruja, Naserja, Fidela Castra, predsednika sovjetske vlade Hruščeva in predsednika prezidija vrhovnega sovjeta Brežnjeva. Skupna brzojavka Hruščeva in Brežnjeva se glasi:

«Tovarišu Josipu Brozu Titu, predsedniku zveznega izvršnega sveta FLRJ, predsedniku FLRJ. Prejmite naše iskrene čestitke ob Vašem rojstnem dnevu in želje za uspeh in blaginjo bratskih jugoslovanskih narodov.»

V skupnem poročilu o političnih razgovorih, ki so se končali danes v Beogradu med državnim tajnikom za zunanje zadeve Kočo Popovićem in belgijskim zunanjim ministrom Wignyjem, se ugotavlja, da obe vladi, kljub razlikam v družbeno-političnih sistemih in v pogledih na nekatere širše mednarodne organizacije, podobno ocenjujeta nujnost utrditve miru, podpiranja naporov za popuščanje mednarodne napetosti, poglobitev zaupanja in sodelovanja v mednarodnih odnosih sploh, posebno pa še v Evropi. V poročilu se posebno poudarja, da bi konstruktivna akcija v tej smeri bila posebno pomembna danes, ko so nastale nove težave v mednarodnih odnosih. Zunanja ministra Belgije in Jugoslavije sodita, da je potrebno, ne glede na prehodne neuspehe, ki ovirajo dosego teh ciljev, iskati nova pota in osnove za širše in stabilnejše mednarodno sporazumevanje, za krepitev mednarodnega sodelovanja, za trajno utrditev miru. Spričo dejstva, da je usoda vseh držav odvisna od miroljubne rešitve mednarodnih vprašanj, vladi Belgije in Jugoslavije menita, da bi v naporih, da bi se našla nova rešitev, morale sodelovati vse zainteresirane države in narodi. V tem pogledu, poudarja sporočilo, je bil obisk belgijskega zunanjega ministra zelo koristen in ploden. Koča Popović in Wigny sta z zadovoljstvom ugotovila ugoden razvoj odnosov med Jugoslavijo in Belgijo in izrazila željo po njihovi poglobitvi.

Popović je z zadovoljstvom sprejel vabilo, da obišče Belgijo. Datum obiska bo določen pozneje.

B. B.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26,3 stopinje, najnižja 16.4 stopinje. Zračni tlak 1020,1, se dviga, veter 12 km vzhodnik, vlaga 47-odstotna, padavine 3,8 mm, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,3.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 26. maja VNEBOHOD
Sonce vzide ob 4.23 in zatone ob 19.41. Dolžina dneva 15.18. Luna vzide ob 5.21 in zatone ob 20.22.
Jutri, PETEK, 27. maja JANEZ

Vprašanje zastopstva v občinskih javnih ustanovah

Stališče demokristjanov potrjuje sporazum med načelniki skupin

Skrajna desnica in videmski desničarski list skušata povzročiti razdor med demokristjani glede tega vprašanja

Snoči se je sestala demokristjanska svetovalska skupina tržaškega občinskega sveta in razpravljala o stališču do sporazuma, ki je bil dosežen na zadnjem sestanku načelnikov svetovalskih skupin v zvezi z določitvijo mest v upravnih odborih ustanov, ki so povezane z občino, to je Občinske podporne ustanove ((ECA), Acegata, Združenih bolnišnic in gledališča «Verdi». Kot je znano, so se po dolgotrajnih razgovorih in glasovanjih sporazumeli, da bo dobila opozicija od skupnih 26 mest 8, in sicer 3 levica, 3 desnica, 1 SDZ (ki je pravzaprav tudi desnica) in 1 Tržaška unija. Od desnice dobi 2 mesti MSI, 1 PLI, od levice pa 1 KPI, 1 NSZ in 1 PSI.

Ta sporazum ni bil po godu desnici, ki je dala svojemu nezadovoljstvu izraza v «Messagero Veneto» in kot se zdi, je botroval njegovemu pisanju neki desničarski demokristjanski voditelj, ki bi rad dosegel, da bi šel sporazum po vodi. Zato je omenjeni list skupno z desničarskimi krogi razširil tudi govorice, da so razni demokristjanski svetovalci in tudi odborniki nezadovoljni s takšno rešitvijo. Kar je pri vsem tem najbolj smešno, je to, da se je ta list skliceval celo na sv. oficij, kakor da bi bili njegovi uredniki nenadoma postali nekakšni teologi ali eksegeti, medtem ko so v «lepih starih časih» kot pristaši idealizma in Gentilejevega aktualizma oboževali edino državo kot uresničenje «svetovnega duha» in so bili torej po svoje ateisti. Sedaj pa so postali bolj papeški kot papež in bi oblekli tudi spokorniško obleko, samo da bi preprečili sleherni vpogled opozicije v upravne zadeve.

Vse kaže, da so šli demokristjanom ti očitki vendarle na živce, saj je dal načelnik svetovalske skupine Stopper agenciji «Giulia» intervju, v katerem se nekako zagovarja pred misovci, kar res ni potrebno, razen če se preko misovcev morda ne opravičuje cerkveni hierarhiji.

V svojem intervjuju pravi Stopper, da je polemika MSI in «Messaggera Veneta» popolnoma izumetničena, ker je KD zagovarjala stališče, da je treba pripustiti v razne odbore tudi opozicijo, pri čemer pa je vedno dajala prednost sredinskim skupinam ter je bila zato tudi nasprotna izključno proporcionalnemu sistemu, po katerem ne bi bile manjše stranke v upravnih odborih zastopane. Stopper pravi, da ni res, da je treba demokristjanski brezbrižnosti pripisati, da dobi «skrajna levica» važna mesta v upravnih odborih omenjenih ustanov, saj so bile skoraj vse skupine svoj čas za to, naj bodo zastopane v odborih vse stranke. Zato ni KD preostalo drugega, kot da se vzdrži glasovanja pri določitvi posameznih mest v odborih raznim skupinam.

Stopper je nato dejal, da so misovci prej vedno zagovarjali stališče, da morajo biti zastopane v odborih vse stranke, kar je izjavil svetovalec Morelli tudi 6. februarja 1959 v občinskem svetu. Zaradi tega je čudno stališče predstavnika MSI na zadnjem sestanku načelnikov skupin občinskega sveta, ko se je pri glasovanju vzdržal. Če pa bi KD glasovala proti udeležbi skrajne levice in skrajne desnice v odborih omenjenih ustanov, bi ostala v manjšini. Stopper je tudi povedal, da ne bo KD v občinskem svetu glasovala za zastopnike KPI NSZ in MSI.

Kot vidimo, se je Stopper v glavnem opravičeval pred misovci in omenjenim videmskim listom. Iz njegovih izjav se tudi vidi, da se stališče KD od 5. februarja 1959, ko je bil sprejet zadeven sklep pokrajinskega odbora KD, ni nič spremenilo. Takšno stališče so zavzeli tudi na snočnjem sestanku občinskih svetovalcev KD.

—«»—

Solidarnostni telegram CGIL

Tajništvo Nove delavske zbornice - CGIL je poslalo telegram Delavski zbornici v Bologni, v katerem izraža solidarnost z delavci iz Bologne in Imole v njih borbi za zaščito demokratičnih in ustavnih pravic.

—«»—

Predavanja slovenskih profesorjev na tržaški univerzi

Na vabilo tržaške univerze pride te dni v Trst skupina šestih profesorjev pravne fakultete ljubljanske univerze, ki bodo predavali v petek, soboto in ponedeljek ob 8.30 zjutraj o jugoslovanski ustavi, o javni upravi, o delovnem pravu in o novi ureditvi v Jugoslaviji sploh. Skupino sestavljajo profesorji dr. Vavpetič, dr. Snuderl, dr. Klovsky, dr. Miklič, dr. Dular in dr. Spicer.

Današnji urnik trgovin

Na današnji praznik bodo zaprte vse trgovine razen: Pekarne in mlekarne bodo odprte od 7. do 12. ure. Cvetličarne bodo odprte od 8. do 13. ure. Slaščičarne bo. do odprte od 8. do 21. ure. Ribarnice bodo odprte od 8. do 12. ure. Mesnice bodo odprte od 6. do 11. ure.

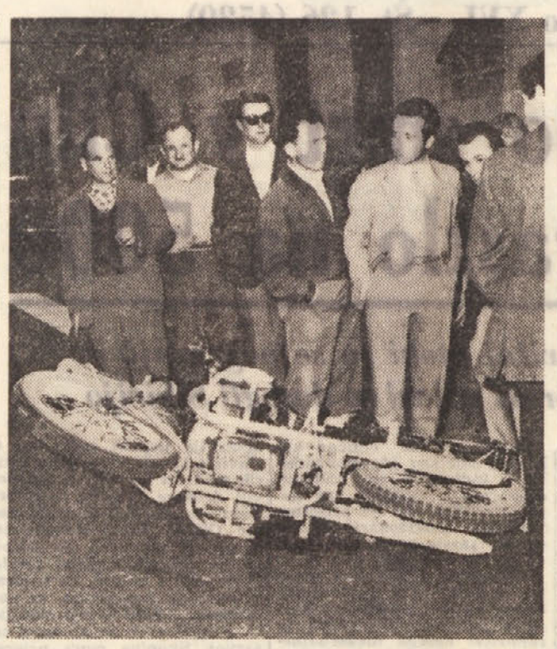

Skoraj vsak dan se pripeti kaka bolj ali manj huda prometna nesreča. Največkrat so prometne nesreče posledica neprevidnosti in malomarnosti. Tako se je zgodilo tudi predvčerajšnjim v Drevoredu Sonnino, kjer je motor (ki ga vidimo na sliki precej poškodovanega na tleh) silovito trčil v avtomobil. Po pripovedovanju očividcev, se je avtomobil hotel vključiti v promet, ne da bi predhodno opozoril na novo smer s svetilnim signalom vozila, ki so prihajala za njim. Ta neprevidnost ali malomarnost šoferja je povzročila trčenje, ki bi se lahko slabo končalo tudi za ljudi in ne samo za motorni vozili.

Od nedelje bo veljal nov vozni red vlakov

Nekatere spremembe in olajšave ter nove ugodnosti za potnike

Zlasti bodo olajšave prišle do izraza na progah Trst-Benetke, Trst-Videm in Trst-Beograd - Sprememba urnika Orient-expressa

Od nedelje 29. t. m. bo veljal nov vozni red vlakov, ki prinaša nekatere spremembe in izboljšave ter ugodnosti za potnike. Z novim voznim redom bodo prišle zlasti do izraza izboljšave na progah Trst - Benetke, Trst - Videm in Trst - Beograd.

Vozni red bomo objavili v prihodnjih dneh, zdi se pa potrebno, da omenimo vsaj najvažnejše spremembe, ker bodo po novem voznem redu nekateri vlaki odpeljali prej kot po starem.

Na progi Trst - Benetke bo brzec Benetke - Turin - Rim odpeljal iz Trsta ob 6.40 namesto ob 6.55; nespremenjen pa je odhod vlaka za Bologno - Milan ob 6.12, potniški vlak za Portogruaro bo odpeljal ob 10.24 namesto ob 10.30.

Od 29. maja do 1. oktobra bo vozil vlak v Benetke, s posebnimi vagoni za Milan in Pariz, ki bo odpeljal iz Trsta ob 14.52. Orient-express Benetke - Pariz bo odpeljal iz Trsta ob 17.53 s spalnim vozom. Rapido za Benetke, ki je odpeljal prej ob 18.35 bo od 29. maja dalje odpeljal ob 20.50 in bo imel v Mestrah zvezo z vlakom za Rim, kamor bo dospel ob 7.23. Ta zveza bo zelo ugodna za tiste, ki imajo v Rimu razne opravke po uradih, ustanovah itd. S tem vlakom bodo potniki prej prišli kot z brzcem, ki odpelje iz Trsta ob 22.17.

Rapido iz Benetk, ki je prej prispel v Trst ob 11.54, bo po novem voznem redu prispel ob 10.22. Iz Pariza bo prispel Orient-express ob 11.33, namesto ob 15.07; v Beograd pa bo odpeljal ob 11.57.

Na progi Videm - Dunaj - Muenchen bo samo ena sprememba, in sicer odhod vlaka za Nemčijo ob 20.16 namesto ob 19.45.

Z novim voznim redom bo uveden tudi izredni brzi vlak za Calalzo, ki bo odpeljal vsako soboto od 25. junija do 10. septembra in od 17. decembra do 25. februarja, vsak dan pa bo odpeljal v dobi od 1. do 31. avgusta. S tem vlakom se bodo verjetno vozili izletniki v Dolomite ali pa svojci, ki bodo imeli svoje drage na počitnicah v Dolomitih. Ta vlak bo odpeljal iz Calalza ob nedeljah ob 20. uri in bo prispel v Trst ob 23.58.

Zadnji vlak na tržaško postajo bo dospel iz Vidma, in sicer ob 0.56.

Se posebej moramo opozoriti na spremembo urnika Orient-expressa za Beograd - Istanbul, ki bo odpeljal iz Trsta ob 11.57, namesto ob 16.10, kot že dolgo let. Omenimo naj še uvedbo novega vlaka za Ljubljano - Beograd. Ta brzec bo odpeljal iz Trsta ob 16.04, prispel pa bo iz Ljubljane v Trst ob 13.18. Orient-express, ki je do sedaj prihajal v Trst ob 14.05 bo po novem voznem redu prispel ob 17.28.

—«»—

Senatna komisija za izvolitev treh tržaških senatorjev

Senatna komisija za notranje zadeve je izrekla ugodno mnenje o zakonskem osnutku, ki predvideva izvolitev treh senatorjev na našem področju. Komisija je enotnemu členu dodala prehodno določilo, ki določa, da se lahko senatorji izvolijo za izpopolnitev senata in torej med sedanjim razdobjem veljavnosti senata. Junija bodo zakonski ustavni osnutek drugič prečitali v senatu, nato pa ga bodo morali drugič prečitati še v poslanski zbornici (prvič so ga 19. februarja letos), nakar bo dobil veljavost ustavnega zakona.

Na županstvu sestanek o helikopterski zvezi

Program družbe Elipadana predvideva tudi progo Turin-Milan-Verona-Benetke-Trst

Po ustanovitvi rednih helikopterskih prog Turin - Milan in Lugano - Milan, ki sta vzbudili v Italiji in v inozemstvu precejšnje zanimanje, je pooblaščeni upravnik družbe Elipadana odv. Mattioli obiskal tržaškega župana dr. Franzila in mu obrazložil nadaljnji program družbe, v kateri je soudeležena tudi tržaška občina.

Ta program predvideva v bistvu uresničenje osnovne proge Turin - Milan - Verona - Benetke - Trst vzdolž 45. vzporednika. To progo bodo uvedli, ko bodo na razpolago večji helikopterji z več turbinami, ki bodo lahko sprejeli na krov precej potnikov ter bodo razvijali veliko brzino. Medtem pa bo Elipadana podaljšala sedanjo progo Turin - Milan do Padove v pričakovanju čimprejšnje povezave Padove s Trstom preko Benetk in Trevisa.

Pooblaščeni upravnik je poročal o tem tudi včeraj na županstvu na sestanku, ki so se ga udeležili župan dr. Franzil, pristaniški poveljnik polk. Ascoli, predsednik ustanove za letališče odv. Morpurgo, podžupan prof. Cumbat, odbornik inž. Visintin, predstavnik trgovinske zbornice iz Benetk dr. Usigli, predsednik Javnih skladišč odv. Tanasco, ravnatelj tržaške trgovinske zbornice dr. Addobbati in inž. Scarpa.

Na koncu sestanka je župan dr. Franzil izrazil odv. Mattioliju svoje zadovoljstvo in obljubil družbi Elipadana vso podporo Trsta. Župan Franzil je poslal v zvezi z dejavnostjo družbe Elipadana brzojavke glavnemu ravnatelju civilnega letalstva gen. Abbariati, milanskemu županu dr. Ferrariju in predsedniku družbe inž. Giambelliju. V njih je izrazil željo, da bi se proga kmalu raztegnila tudi na Trst.

—«»—

Ujeli so tatu medeninastih predmetov

Dobre tri tedne so agenti policije poizvedovali, da bi odkrili malopridneža, ki je kradel po raznih stavbah kljuke, ključavnice in razne tovrstne predmete. Prihajale so namreč pritožbe, da je nekdo ukradel ključavnice in druge pritikline v palači INAM v Ul. Farneto, nato okraske iz medenine iz stavbe v Ul. Commerciale 23. Agenti policije so napravili preiskavo pri stanarju v Ulici Udine št. 8, kjer so našli nekaj ukradenih predmetov, ki jih je žena lastnika trgovine kupila od nekega Claudia Valenteja iz Ul. Brunner 3. Policija ga je iskala, a ga ni mogla nikakor najti, ker je bilo to izmišljeno ime. Le po opisu neznanca, ki ga je dala omenjena trgovka, je policija lahko odkrila krivca.

Ko so ga našli in mu izprašali vest, je 24-letni Dante Surriano iz Ulice Martiri della Libertà priznal tatvino; povedal pa je tudi, da je kradel kljuke, ključavnice itd. tudi v raznih stavbah v Ulici F. Filzi, v Ulici R. Manna in v Miramarskem drevoredu.

178.661 turistov je lani obiskalo tržaško področje

Tudi letos so na prvem mestu med tujci Jugoslovani - Po nočninah je razvidno, da je Trst še vedno prehodno mesto

Včeraj se je sestal upravni svet avtonomne pokrajinske turistične ustanove, na katerem je na vabilo sedanjega predsednika Magrisa poročal o delovanju ustanove v letu 1959 prejšnji predsednik odv. Slocovich. Sedanji predsednik je namreč bil imenovan na to mesto šele 7. januarja.

Iz poročila je razvidno, da je Trst lani obiskalo 178.661 turistov, med katerimi je bilo 107.739 domačih in 70.922 tujih turistov. Nočnin pa so zabeležili v celotnem letu 357.136.

Iz teh podatkov je razvidno še vedno relativno zelo nizko število nočnin zlasti v odnosu na skupno število tujih turistov. Povprečno se je torej vsak turist ustavil v Trstu komaj dva dni, kar priča, da je Trst še vedno samo nekaka prehodna točka, medtem ko turističnim organizacijam še ni uspelo, da bi turiste zadržali dalj časa. To toliko bolj zahteva valorizacijo naše obale in skrb za vse pomembne turistične objekte.

V poročilu je nato govora, da so bili tako po številu kot po številu nočnin na prvem mestu jugoslovanski državljani, njim slede Avstrijci, Nemci, Amerikanci in drugi. Kljub temu dejstvu pa turistična ustanova do sedaj ni napravila niti najmanjšega napora, da bi te številne turiste za dalj časa pritegnila v Trstu, odnosno da bi jih privabila še večje število. Vse do sedaj niso izdali niti enega pa še tako skromnega turističnega lepaka v slovenščini in srbo-hrvaščini, pa čeprav so izdali na tone lepakov v najrazličnejših jezikih in med drugim tudi na primer v danščini.

Tržaška turistična ustanova je med redkimi v Italiji, ki se vzdržuje z lastnimi sredstvi. Zlasti je dobro lani uspela predstava «Luči in zvoki» v Miramaru, saj je 83 predstav obiskalo skoro 40 tisoč oseb.

—«»—

Tekmovanje pevskih zborov v okviru RAI v Vidmu

V soboto in nedeljo bo v Vidmu v grajski dvorani III. deželno tekmovanje pevskih zborov «Antonio Illersberg». Tekmovanje je razdeljeno na več sekcij ter posebej za moške in mešane zbore. V soboto bodo nastopili popoldne moški zbori sekcije B, ob 19. in 21. uri pa sekcije C. V nedeljo dopoldne bodo peli mešani zbori sekcije C, popoldne pa mešani zbori sekcije A. Ob 21. uri pa bo koncert, na katerem bodo sodelovali zbori, ki bodo zasedli prva mesta, ter zbor «G. Tartini» iz Trsta, ki bo predstavil nagrajene kompozicije za mešane zbore s I. deželnega natečaja za zborske kompozicije.

Iz Trsta bodo nastopili zbori: Publio Carniel (sekcija B in C), Arupinum (sekcija B), S. Maria Maggiore (sekcija A), Julia (sekcija A) in Jacobus Gallus, to je zbor, ki ga vodi tov. Ubald Vrabec in ga deloma sestavljajo pevci nekdanjega Komornega zbora; nastopil bo v sekciji A, kjer je najavljenih vsega šest zborov.

Celotna prireditev je v okviru RAI-TV s sodelovanjem videmske občine.

—«»—

Izžrebane nagrade občinske galerije

Občina sporoča, da so 23. maja izžrebali nagrade občinske umetniške galerije. Vstopnica št. 11193 prejme za nagrado skulpturo «Čane», vstopnica št. 11202 pa skulpturo «Vite», obe delo kiparja Černeja. Lastniki lahko dvignejo nagrado v roku meseca dni v sobi št. 121 občinske palače med uradnimi urami.

Razstava v Občinski galeriji

Mnogo občinstva se je zbralo včeraj ob 18. uri v Občinski galeriji, ko je bila otvoritev razstave del slikarjev Abramija, Franceschinija, Hlavatyja in Sircelja. Razstava bo odprta do 6. junija in bo gotovo deležna obilnega obiska.

—«»—

Poskus samomora

Verjetno zaradi ljubezenskih nevšečnosti si je včeraj okrog poldne 27-letna Irma Sticotti iz Ul. del Sale 2 hotela vzeti življenje. V stanovanju družine Valente v Ul. Pescheria 10 je spila nekaj varekine, toda Valentovi so pravočasno zapazili in poklicali rešilni avto, s katerim so Irmo nemudoma odpeljali v bolnišnico. Njeno stanje je precej resno in so jo sprejeli s pridržano prognozo na II. medicinski oddelek.

Igrajte tako na Enalotto

BARI	1	X	
CAGLIARI	X	2	1
FIRENZE	X		
GENOVA	1		
MILANO	2	1	
NAPOLI	X		
PALERMO	X		
ROMA	2	X	
TORINO	X		
VENEZIA	X	1	2
NAPOLI 2.	1		
ROMA 2.	X	2	

IZLETI

IZLET SPD

V nedeljo 5. junija bo izlet na Lokve na Trnovski planoti z obiskom bližnjih vrhov in znane ledene jame Paradane.

Za izlet je potrebna propustnica.

Vpisovanje v Rimski ulici 15. II. nadstropje, do 1. junija.

VLJUDNO VABLJENI

Barkovljansko prosvetno društvo pripravlja izlet v Skocjansko jamo, na Slavnik, ogled reje bobrov v Rižani in v Portorož. Člani in prijatelji društva so naprošeni, da se javijo čimprej v društvenih prostorih (družina Veljak), vsak dan od 20. do 21. ure in v nedeljo v dopoldanskih urah.

Za izlet je potrebna propustnica veljavna do konca junija. Brž ko se bo vpisalo zadostno število izletnikov, bo določen datum izleta.

Izlet je izredno zanimiv, zato pohitite z vpisovanjem!

Prosvetno društvo «S. Škamperle» priredi 12. junija enodnevni izlet s propustnicami v Skocjansko jamo in okolico. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred svetoivanske cerkve. Ob povratku si bomo ogledali tudi znano kobilarno v Lipici. Prihod v Trst ob 22. uri. Cena 1.300 lir, vključena je vožnja, ogled jame in kosilo. Vpisovanje v sredah in petkih v društvenih prostorih od 20. do 21. ure.

LJUDSKA PROSVETA

Odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo jutri 27. t. m. ob 18. uri na sedežu v Ul. Roma 15-II.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. maja 1960 so se v Trstu rodili 4 otroci (1 mrtvorojen), umrle so 3 osebe, porok pa je bilo 5.

POROČILI SO SE: slaščičar Corrado Bergamaschi in gospodinja Libera Giovannini, odvetnik Giorgio Morelli in gospodinja Natalia Zacchigna, uradnik Fausto Frezza in gospodinja Maria Del Piccolo, predstavnik Ilario Poniz in gospodinja Loredana Ferluga, posestnik Norberto Zuegg in študentka Claudia Lange.

UMRLI SO: 64-letni Giacomo D'Ambrosi, 54-letni Just Černigoj, 44-letni Michele Fornelli.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo - Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al. Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà.

—«»—

Valute

	Trst	Milan
Zlati funt	5750.—	5650.—
Marengo	4325.—	4275.—
Zlato	704.—	706.—
Dolar	622.65	622.15
Frank franc.	126.05	126.05
Frank švic.	143.50	143.47
Sterling	1748.75	1748.25
Dinar	0.82	0.83
Šiling	23.87	23.90
Zah. n. marka	149.22	149.15

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 29. t. m. ob 17. uri na **Kontovelu**

ERIC GODAL — CHRISTIANE GRAUTOFF

NIMFA IZ CENTRALNEGA PARKA

VERDI

Danes ob 21. uri bo v gledališču «Verdi» koncert, ki ga priredi simfonični orkester ameriške VII. armade. (Lani je orkester nastopil na gradu, pa zaradi neugodnega vremena ni imel prave sreče z nastopom.) Dirigiral bo John Canarina, sodeloval pa bo pianist Ilario Pittaro. Na programu je uvertura k Cimarosovi operi «skrivna poroka», nato skladba ameriškega komponista Davida Diamonda **Music for «Romeo and Juliet»**, Paganinijev **Koncert za violino** in na koncu Beethovnova **V. simfonija.**

TEATRO NUOVO

Jutri 27., v soboto 28. t.m. ob 21. uri ter v nedeljo ob 17. uri: LA BORSA DI ARLECCHINO Caffe Teatro presenterà «Sorveglianza speciale» - «Il tribunale d'amore» - «Il signor Io» - «In piazza». Režija Aldo Trionfo.

SLOVENSKI FOTOKLUB V TRSTU

vabi na ogled

FOTOGRAFSKE RAZSTAVE

ki je odprta danes dne 26. t. m. s prazničnim urnikom od 10. do 13. ure.

V petek, 27. t. m. je razstava odprta z običajnim urnikom od 18. do 20.30. Ob 20.30 pa se predvajajo diapozitivi dr. S. Mašere ter filmi Srečka Merlaka («Plitvice» in Bohinjska kmečka «ofct» —) in Aljoša Žerjala (že nagrajeno filmsko črtico o Novoletni jelki).

V soboto 28. t. m. je razstava odprta z običajnim urnikom, zvečer ob 20.30 pa predvajanje diapozitivov (M. Magajna) ter filmov že dobro znanih klubovih članov z vključno predvajanjem zadnjih planinskih aktualnih filmov iz Planice, Vitranca in Trente.

RAZSTAVE

Do 6. junija bodo razstavljali v Občinski galeriji svoja dela Augusto Abrami, Livio Franceschini, Robert Hlavaty in Vladimir Sircelj.

ŠOLSKE VESTI

Danes 26. t. m. ob 16. uri bo v Zgoniku šolska prireditev z naslednjim sporedom: «Zamorec» igra v enem dejanju; balet (Marko skače); «Vedež» dvodejanka.

V nedeljo 29. t.m. pa bo šolska razstava.

* * *

Osnovna šola v Bazovici priredi danes 26. t. m. ob 17. uri v dvorani pravljično igro «V kraljestvu palčkov». Vljudno vabljeni.

* * *

Osnovna šola na Katinari priredi zaključno šolsko prireditev v soboto 28. t. m. ob 17. uri.

Vabljeni vsi prijatelji naše mladine.

PROSVETNO DRUŠTVO «IVAN CANKAR» vabi na

OTROŠKO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 17. uri v dvorani stadiona «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

Na sporedu:
Produkcija društvene baletne šole pod vodstvom Adrijana Vilesa.
Prizorčki v režiji gospe Lelije Sancinove.
Glasbene točke — pri klavirju dr. Gojmir Demšar.

Vljudno vabljeni vsi prijatelji naše mladine.

KINO

Fenice 15.00 «Grički sovraštva» Robert Mitchum, Gia Scala. Cinemascope.
Excelsior 15.00 «39 stopnic» Kenneth More, Taina Elg. Eastmancolor.
Filodrammatico 14.30 «Jangal» Technicolor.
Grattacielo 14.30 «Crni zafir» Nagel Patrick.
Supercinema 14.30 «Vojna zgodba» Alec Guiness.
Arcobaleno 14.30 «Od tu do večnosti» Frank Sinatra, Montgomery Clift, Deborah Kerr, Burt Lancaster.
Aurora 15.00 «Skandal na soncu».
Alabarda 15.00 Drugi pregled Globe boljših filmov: «Skušnjava» Eisuke Takziwa.
Capitol 15.00 «Lepa nevesta» Ava Gardner, Dirk Bogarde, Joseph Cotten. Mladoletnim prepovedano.
Cristallo 14.00 «Bele sence» Anthony Quinn, Yoko Tany.
Garibaldi 15.00 «Ustavi se, cowboy» Audie Murphy.
Impero 15.00 «Crni Orfej».
Italia 15.00 «Psihoanalist za pospo» Silva Koscina, Bice Valori, Ugo Tognazzi.
Moderno 15.00 «Moški napredaj» Frank Sinatra, Eleonore Parker. Cinemascope. Technicolor.
Massimo 14.30 «Noi duri» Fred Buscaglione. Scilla Gabel.
Vittorio Veneto 14.45 «Ljubimci ob luninem svitu» Brigitte Bardot, Alida Valli. Cinemascope. Technicolor.
Ideale 14.30 «I magliari» Alberto Sordi, Belinda Lee, Renato Salvatori.
Marconi 14.30 «Olympia» Sophia Loren.
San Marco 15.00 «Carovnica v nebesih» J. Stewart, Kim Novak.
Savona 15.00 «Zadnji dnevi Pompejev» Steeve Revens, Kristine Kauffman. Technicolor.
Odeon 14.00 «Laila, hčerka neurja» Cinemascope. Technicolor.
Astra 14.30 «Pekel na dnu».

LETNI KINO

Skedenj 20.00 «Ogledalo življenja» Lana Turner, John Gavin.
Paradiso 20.30 «Les girls» Gene Kelly, Mitzi Gaynor. Cinemascope. Technicolor.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, tel. 29041, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke. Plačljivo tudi v 24 obrokih. PRALNE STROJE, kovinsko kuhinjsko opremo.

PAPIRNICO z obširno licenco, dobro vpeljano, prodam zaradi bolezni. Pismeno ponudbo na upravo lista Ul. sv. Frančiška ŠT. 20 pod «PAPIRNICA».

TRGOVINA z jestvinami išče 14 do 15-letnega vajenca. Ul. Rossetti ŠT. 14.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 26. t. m. ob 16. uri barvni Lux film:

«GOLI GRIČI»

Igrajo: DAVID WAYNE, KEEMAN WYNN in JAMES BARTON

Kino na Opčinah

predvaja danes 26. t. m. z začetkom ob 15. uri film:

KINO ŠKEDENJ

Blagajna odprta ob 17. DVE PREDSTAVI

predvaja DANES 26. t. m. ob 17. in ob 20. uri na prostem

ZRCALO ŽIVLJENJA TECHNICOLOR

odlični umetniški film z LANO TURNER in JOHNOM GAVINOM

JUTRI 27. t. m. ob 20. uri (blagajna odprta ob 19.30)

SKRIVNOSTNI (I Misteriani)

Čudovit film s področja fantastične znanosti

DOBRO ZALOŽEN BAR

S sinočnje seje miljskega občinskega sveta

Potrjena obračuna za finančno leto 1958

Sinoči je bila v Miljah redna seja občinskega sveta, na kateri so svetovalci potrdili obračun občinskega poslovanja v letu 1958 in obračun občinskega podjetja ACNA.

Občinski proračun je predvideval 28.766.000 lir primanjkljaja, ki bi ga morala kriti država, toda vladni generalni komisariat oziroma pokrajinski upravni odbor sta vladni prispevek znižala na 27 milijonov lir. Za en milijon je bil povišan dohodek na račun trošarine, medtem ko so za 766.000 lir znižali prispevek za uravnovešenje proračuna občinskega podjetja ACNA.

Kljub znižanjem pa občinsko poslovanje ni utrpelo večje škode, zlasti zaradi tega, ker so bile postavke občinskega proračuna postavljene na realno osnovo. Zgodilo se je celo, da je občinska uprava v letu 1958 imela več kot 6 milijonov lir pribitka, ki so ga potem vključili v proračun za leto 1959.

Občinski svet je z večino glasov potrdil oba obračuna, s čimer je bilo tudi zaključeno spomladansko zasedanje miljskega občinskega sveta.

—«»—

V bolnišnici je padla in si spahnila nogo

Ko je včeraj dopoldne 59-letna Marija Metlikovec por. Kozmina iz Sempolaja 30 nesla v kuhinji zdravilišča v Nabrežini velik lonec, se ji je spodrsnilo in si je pri padcu spahnila desno ramo. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo morala 10 dni.

—«»—

V spalnici se je ponesrečila

Ponoči je 77-letna Antonija Gerl vd. Kresevič iz Ul. Manunzio 4 vstala iz postelje, pa ji je prišlo slabo in je nerodno padla v spalnici. Pri tem si je ženska verjetno zlomila desno nogo. V prvih popoldanskih urah so jo včeraj odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da bo okrevala v 3 mesecih, če ne bodo nastale komplikacije.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Skupina dijakinj in dijakov slovenske Višje realne gimnazije in Državnega učiteljstva s prof. Černigojem, ki je bila nagrajena na natečaju «cestna vzgoja», ki ga je priredila družba «Aquila». Natečaja so se udeležile vse osnovne in srednje šole na Tržaškem

Prijave za naš izlet

Prijave za naš izlet na Plitvička jezera in v Crikvenico 14. in 15. avgusta sprejemajo v mestu:

Uredništvo našega dnevnika, Ul. Montecchi 6. tel. 93-808 in 94-638.

Danes uprava našega lista in Tržaška knjigarna ne sprejemata prijav.

Uprava našega lista, Ul. sv. Frančiška 20/III.
Tržaška knjigarna, Ulica sv. Frančiška 20.

Na podeželju sprejemajo prijave naslednji raznašalci in prodajalci našega dnevnika:

Za LONJER sprejema Angela PEČAR.
Za BAZOVICO sprejema Ivan ČAČ.
Za PADRICE in GROPADO sprejema Boris GRGIČ, Padriče.
Za PROSEK, KONTOVEL in GABROVEC sprejema prijave Marija STOKA, raznašalka.
Za SV. KRIŽ Rado MAGAJNA, kino dvorana.
Za NABREŽINO Ernest SVETLIČ, raznašalec.
Za SESLJAN, VIZOVLJE, CEROVLJE in MAVHINJE sprejema Rado KRAVANJA. Vižovlje.
Za DEVIN Ivan TINTA.
Za ŠTIVAN in MEDJO VAS Lilijana LEGISA, Medja vas.
Za PRECNIK, SLIVNO, PRAPROT, TRNOVCO in SEMPOLAJ sprejema Dorica KOSMINA, Sempolaj.
Za SAMATORCO, SALEŽ, ZGONIK, KOLUDROVICO in REPNIC, Jože PERCIC, Salež.
Za VELIKI REPEN trgovina KRIZMAN.
Za OPČINE, REPENTABOR, BANE in BRISCIKE Ivan RAUBER, Občine.
Za TREBCE Ivan KRALJ, gostilna.
Za BOLJUNEC Darko MAVER, Boljunec.
Za RICMANJE Ida KRMAC, raznašalka.
Za BORST raznašalec Josip ZOBEC.
Za DOLINO sprejema Olga KOS.
Za PREBENEG trgovina KRALJIČ.
Za MAČKOVLJE trgovina KOS.

NAMESTO ČETRTKOVE ČRTICE

«Balada o vojaku»

(Odlomek iz scenarija V. Ježova in G. Čuhraja)

Na nedavno zaključenem filmskem festivalu v Cannesu je sovjetski film «Balada o vojaku» prijel prvo nagrado za najboljši mladinski film, vsa svetovna strokovna kritika pa ga je uvrstila med remek-dela filmske umetnosti. Iz filma scenarija V. Ježova in G. Čuhraja, ki je film tudi režiral, objavljamo odlomek, ki sledi dogodku v katerem je vojak Aleksej Skvorcov, glavni junak filma, onesposobil dva sovražna tanka, v znak priznanja dobi dvodnevni dopust. Hiti domov, da bi obiskal mater, ki stanuje v kolhozu v bližini fronte. Podkupil je stražarja, in skočil na vojaški transportni vlak, ki odhaja v zaledje.

Vagon. Z leve in desne strani je do samega stropa naloženo stisnjeno seno. Sredina vagona je prosta, na podu pa je razsut snop sena. Aleksej je zadovoljen. Svoje stvari odvrže na tla in se začne smejati. Nenadoma zasliši prav v bližini glasove. Aleksej prisluškuje in ko spozna, da se ti, ki se razgovarjajo, približujejo hitro razgrne seno in se skrije vanj.

Glasovi polagoma zamirajo, vlak se premakne. Nevarnost je, kot se zdi, minila.

Aleksej se izvleče iz svojega skrivališča in naenkrat opazi, da nekdo močno udarja na zaprta vrata vagona... Vrata se odpro.

Vrže se v seno in zadržuje dih.

Čez nekaj trenutkov se vrata znova zapro. Aleksej oprezno dvigne glavo, in obstane presenečen. Pri vratih stoji suha deklica kakih osemnajstih let. Od razburjanja in udarjanja z vrati komaj diha. Pri nogah ji leži majhen zavitek. Deklica je prepričana, da

Scena iz sovjetskega filma «Balada o vojaku»

je sama v vagonu. Odveže si ruto, razpne na prsih tanko bluzico in dvigne nogavico, ki ji je med tekom zdrknila navzdol in jo tesneje priveže na suho stegno.

Aleksej gleda iz svojega skrivališča ves posut s senom in z odprtimi očmi od začudenja. Deklica se instiktivno obrne in vidi vojaka. Od strahu in presenečenja onemi. Nekoliko trenutkov se gledata eden drugega. Medtem vlak poveča hitrost. Aleksej se premakne. Hoče nekaj reči. V istem trenutku skoči deklica k vratom. Z nogo se upira v pregrado. Vrata se odprejo, v vagon vdira udarjanje koles. Zemlja se z veliko naglico odmika. Deklica vzame svoj zavitek, ga vrže iz vagona in hoče tudi sama skočiti za njim. Toda v tem trenutku jo Aleksej zagrabi za roko.

— Kam?! — krikne in potegne deklico od vrat.

Deklica na svoj način tolmači ta njegov korak in se srdito upira.

— Pusti me, lopov! Pusti!...

On jo poriva proti svežem sena.

— Mama! — kriči deklica v razjarjenju in z vso silo udari Alekseja po licu.

Aleksej niti ni prišel še k sebi od udarca, ko ga močan sunek njene noge vrže na drugo stran vagona.

Deklica ponovno skoči proti vratom, toda prav tedaj zavozi vlak na most. Udarci obrisi mosta, ki se premikajo mimo odprtih vrat, deklico streznijo. Zaustavi se in vsa obupana zapre oči.

Aleksej je zopet pri njej in spet jo vrže nazaj. Deklica pade na mehko seno in prestrašeno ga gleda z očmi polnimi sovraštva in strahu.

— Neumnica!!! — ji zakriči in se obrne proti vratom.

— Pusti me... — ga jokaje prosi deklica.

Vrata se s treskom zaloputnejo. V vagonu postaja tišje. Aleksej se obrne in strogo gleda deklico. Toda brž ko napravi le korak od vrat, skoči deklica ponovno na noge.

— Samo poskusi! — mu grozeče kriči in se odmika.

Aleksej je začuden.

— Kaj ti je, si sploh normalna?

— Samo pridi — pa boš videl!

— Prav potrebujem te!... jezno odvrne Aleksej. Vrne se na svoj prostor in se spusti na seno. Deklica se za vsak primer premakne na drugo stran vagona. Nekaj kasneje se približa vratom.

— Kam?! Proč od vrat! — strogo ukazuje Aleksej.

— Nočem!...

— Slišiš kaj ti pravim? Pojdi proč, če ne ti bo žal...

Deklica se trmasto ulovi za ročico vrat. Aleksej vstane in ji gre naproti.

— A-a-a!!! — močno zakriči deklica.

Ustavi se, in deklica takoj utihne.

— Kaj ti je? se čudi on.

— A kaj je tebi?

— Kaj se tako dereš? Mar te kdo kolje?

— Ne približuj se mi...

— Ti pa pojdi od vrat.

— Nočem!

Aleksej stopa proti njej.

— A-a-a — ponovno zavpije deklica.

— Res ne more biti normalna, — reče Aleksej in stopi spet na svoj prostor.

2.

... Čas mineva. Deklica stoji stalno na istem mestu. Aleksej se obrne, jo pogleda in smeje vpraša:

— No, povej mi, česa se bojiš?

Deklica se obrne na drugo stran.

— Niti s prstom se te ne bom dotaknil.

— Samo poskusi!

— Pa kaj boš do jutri tako stala,

Deklica se spet obrne na drugo stran.

3.

... Vlak zmanjša brzino in se približuje postaji. Ni se še zaustavil, ko že tečejo proti njemu čez proge žene z vrečami in košarami. Ko ta opazi debeli stražar, leno skoči s platforme zadnjega vagona, da bi jim preprečil pot.

4.

V vagonu poleg vrat — deklica. Nekajkrat potegne za ročico, toda vrata se ne premaknejo. Tedaj se obrne proti Alekseju in strogo zahteva:

— Odpri vrata. Ven hočem.

Aleksej stopi k vratom. Z druge strani se nenadoma zasliši glasen ukaz debelega stražarja.

— Proč od vojnega transporta!... Če vas polovim vas vse predam vojnemu sodišču!

Deklica zadrhti in preplašeno pogleda Alekseja. On postavi prst na usta.

Vagon se zamaje. Vlak znova potegne. Z druge strane se zopet sliši stražarjev glas.

— Ej, državljanka, tebi govorim!... Ubil te bom kar na mestu samem!...

Vlak poveča hitrost. Vsa obupana deklica pogleda Alekseja. On samo razširi roke. Od spredaj se sliši zategnjen pisk lokomotive. Kolesje udarja ob kretnicah. Vlak se še bolj oddaljuje od postaje. Deklica skloni glavo in neslišno zajoče.

Aleksej se razburi.

— Poslušaj, zaman je vse to... ji začne govoriti. —

— To je vse zaradi tebe!... — iztisne skozi zobe. — Vsega si ti kriv!.... Vsega!... Zaradi tebe sem vrgla iz vagona svoje stvari!

— Toda ti bi se razbila na kosce!

— A kaj to tebe briga?! — odvrne ona in še vedno joče. — Nihče te ni prosil da napraviš to!

— Tedaj bi se razbila kot buča.

— Pa kaj s tem? Zakaj si se tako prilepil na mene?

Aleksej začudeno zatrepeta z očmi.

— Jaz, da sem se prilepil?

— Kdo pa?

— Sama si prišla v vagon, in potem naj bi se bil jaz prilepil nate.

— Glej ga... A zakaj si se skril v slamo?

— Ali veš, da si čudna! Najprej to ni slama, pač pa seno... In drugič, pa ja slučajno ne misliš, da sem se skril pred teboj?

— Pred kom pa?

— Pred poročnikom!

— Pred kakim poročnikom!

— Pred komandantom transporta. Prav tako kot ti potujem brez dovoljenja. Če me ulovijo si niti ne predstavljaš kakšne težave bi imel. Zaslišavanja... poveljstvo!

Deklica gleda Alekseja s široko odprtimi očmi polnimi solz. Nasmehne se ji in prizna:

— A veš da sem se zelo ustrašil? Mislil sem, da si ti poročnik!...

Deklica se zasmeje.

Aleksej nadaljuje v istem tonu:

— Ustrašil sem se, dobil zaušnico in povrhu sem še vsega kriv!

Oba se nasmehneta. Potem se deklica zresni.

— Tam v zavitku je bilo vse kar sem imela, — reče. — Stvari, kruh, obleko — vse!...

— Ne skrbi, vrnila se boš in našla svoj zavitek.

— Mislite,— deklica upajoče pogleda Alekseja.

— Naravno! Saj vendar ne bo odletel! Prav gotovo leži v jarku in čaka na vas...» jo začne tudi Aleksej ogovarjati z «vi».

Nenadoma se deklica nečesa spomni in preplašeno zakriči:

— Uh!

— Kaj vam je? — se prav tako prestraši Aleksej.

— Tudi glavnik sem imela v zavoju!

Aleksej se nasmehne.

— In vi se smejete... Ali ne veste kako je danes težko dobiti glavnik?

— Vzemite mojega — reče Aleksej in ji ponudil svoj glavnik.

Ona zainteresirano opazuje veliki kovinski glavnik z debelimi neravnimi zobovi.

— Oh kako je lep!

— Vzemite ga za darilo, — ga ji darežljivo ponudi.

— Toda kaj boste vi?

— Vzemite! Mi jih imamo na pretek! Sami jih delamo!

— Kako to, sami?

— Zelo enostavno. Iz aeroplanov.

— Iz kakih aeroplanov?

— Iz nemških.

— Glavnike iz aeroplanov?

— Tudi žlice in ustnike... Iz duraluminija!

— A-a!... No pa hvala!

Oba nekoliko obmolkneta, izpod vagona enakomerno udarjajo kolesa, stene pa škripajo. Deklica vzdihne in reče z neprikritim nemirom:

— Zakaj stalno teče naprej in se ne ustavi?

Mihec in Jakec

— Orka malora, Jakec, kej bo z nami? Jest mislem, de se je mogu svet prou kej obrnt, ke se godijo tašne reči. Vre tle pr nas nismo jemeli letos nobene spomladi. Zmiri deš nu deš; jen prve dni maja smo nosili še kapote. Jen zdej, ke be blo treba namalo dežja, pej ga ni. Ma tu je še fajn. Ma pej dol u Maroki, ke so jemeli tisti velek potres u Agadirji! Jen zdej pej tam dol u Čile je pej ana roba, ke ni blo še nikoli slišat kej tašnega. Tašen potres, de se zemla trese kar naprej. Jen pole ke so ratali tisti valovi u murji, ke so pršli vele na Japonsko jen kej jest znam kam še. Jen puhno mrtveh pousod jen cele kraje je nečko pometlo. Vse tu more nekej poment.

— *Bejži, bejži, kej če poment. Moreš vedet, de naš svet ni tolko gvišen ku je videt; dol pod nami je an strašno velek uagen jen ta naša zemla jen hribi je vse vkep ana strašno tanka škorja ke lahko vsak hip poče jen se zmiri lahko čakamo kašen potres.*

— Ben tisto smo se vre u šuli učili, de je pod nami an strašen uagen, kamer, ke so hudiči jen p'ku. Jest be reku, če se je mogu glih kapo od hudičou kej razjezet jen je reku: «A taku, vi ledje jen diplomati? Vi se radi jegraste sez nekšnemi atomskemi bombami jen mišili jen samo štediraste, kaku be se dalo razdret ta svet. Ben, počakte, boste vidli, de znamo tudi mi kej!» Jen so začeli trest zemlo jen delat tiste velike valove jen mečat ven uagen jen lavo skuzi ognenike. — Jen, karo mijo, anga potresa al pej slabga murja ne ustave nobena konfarenca. Taku se bojo morbet tudi diplomati dogoveli, de je vre tolko drugeh slabeh reči jen nesreč, de prou ni treba še njeh bomb jen čakol.

— *Ja, ma tisti potresi so pej u takeh krajeh kamer ni tistih velikeh diplomatou jen spet plačajo gor samo nedoužni.*

— Koker peuci pr zbori, ke jeh morejo slišat za tiste, ke mankajo.

— *Ja; jest rečem, de be se mogla zemla nomalo potrest tam, kamer ke pridejo ta veliki vkep, de be njeh nomalo potreslo, de be pršli h pameti.*

— Res je škoda, de se zemla trese u aneh krajev, u drugeh pej neč al pej strašno malo. Kaku be blo fajn, de be potresla namalo Adenauerja, ke se zmiri tolko repenče jen ke taku rad pozabe, de so bli nacisti nemci. Tudi se mi zdi čudno, de tle u Trsti nimamo nikoli kašneh potresou. Če glih pride kašen bot, samo nomalo pojuga, ma ne nardi slabga.

— *Se tu be se telo. Kaj misleš, tudi dol u p'kli vre znajo kako je u Trsti jen se mislejo: sej so trještini vre zadosti štrafani, nečko pestmo jeh pr miri.*

— E, nas ne pestijo tolko pr miri, ne. Vidi ke nam zmiri zrihtajo kašno povoden. Jen ke velike uade ni, alora pej strijo počt kašne tube, de teče uada po cesti, ku denmo reč na Greti.

— *E; ben, tudi tubi ne morejo bet večni. Če reč, de so stari jen de jeh bo treba kej popravet.*

— Ma zastran tisteh tubou še ni tašna reč. Jest be rad vidu, de be se ta veliki anbot kej zmenli jen, de be želeli kej bol u miri.

— *Bejži, bejži, kej se bojo zmenli! Pej kej bodo delali pole, če be se res zmenli? Sej pole be bli brez potrebe, be mogli jet u penzjon al pej menjat meštir. Jen jem ne be taku neslo.*

— Znaš, de jemaš prou. Kej be delala policija, če be bli vsi pošteni jen de ne be blo komunistou. Be mogli jet pala pikon. Jen taku tudi diplomati. Če ne be blo neč za se kregat jen de be blo vse lepu u miri be jeh ne blo treba.

— *Ben zdej videš, de prou gvišno ne bojo nardili neč.*

Posmrtna retrospektiva našega rojaka

L. Spacapan na Biennali

Razstavljenih bo okrog 50 njegovih del
Na Biennali bo sodelovalo 33 držav

Na prihodnji beneški Biennali bo v okviru retrospektivnih razstav predstavljen tudi pokojni Lojze Spacapan, naš rojak, ki je umrl v Turinu. Na razstavi bo okrog 50 del.

Spacapan se je rodil v Gradiški 1. 1889. Po študiju v Gorici je odšel v umetnostno akademijo na Dunaj. Po prvi svetovni vojni je ostal še približno deset let v domači deželi in tedaj srečujemo pogosto njegova dela pri nas. V slovenskih knjigah in revijah iz tiste dobe se često nahaja ime ilustratorja Spacapana. Potem pa se je okrog 1930 preselil v Turin. Tu se je za stalno nastanil in tu je tudi največ delal. Nekaj časa se je poskusil s kiparstvom, ki ga ni zadovoljilo.

V Turinu je Spacapan deloval kot profesor na gimnaziji, bil pa je tudi sredi živahnega razpravljanja o umetnosti in njenih smereh. Toda šele po drugi vojni je Spacapan začutil, da je dosegel pravo zrelost. (V tem času je tudi razstavil v bivši tržaški galeriji «Škorpjon».) Njegovo slikarstvo te dobe ali sploh njegovih zadnjih 15 let kaže neutrudno željo po vedno novih formalnih sintezah in barvni svetlosti. In prav iz te dobe so predvsem dela, izbrana za retrospektivno razstavo, ki so jo priredili Lionello Venturi, Giuseppe Marchiori, Marco Valsecchi in Luigi Carluccio.

V paviljonu Zahodne Nemčije bo retrospektivna razstava Willija Baumeistra ter osebne razstave (po 10 do 20 del) Juliusa Bissiera, Karla Schmidt - Ruttloffa, Ruperta Stöckla,, Ernsta Weiersa, Emila Cimiottija in Wernerja Schreiba. Komisar nemške razstave bo dr. Hans Konrad Röthel, ravnatelj galerije Lenbach v Münchnu.

Spominska razstava del Baumeistra (Stuttgart 1889 — 1955) naj dokaže da kljub političnemu pritisku ni bilo v Nemčiji nikoli popolnoma prekinjeno svobodno mišljenje in figurativna dejavnost.

Britance bodo na razstavi predstavili slikar Victor Pasmore in kipar Eduardo Paolozzi — oba z osebnima razstavama — ter Geoffrey Clarke, Henry Cliffe in Merlyn Evans. Razstavo organizira British Council.

Oddelek ZDA se bo predstavil s štirimi osebnimi razstavami slikarjev Philipa Gustona, Hansa Hofmanna in Franza Klineja ter kiparja Theodora Roszaka. Na povabilo «International Council of the Museum of Modern Art» iz New Yorka je izbiro opravila Adelyn D. Breeskin, ki bo obenem komisarka za ZDA na Biennali, ter konservatorka dr. Gertrude Rosenthal. Zanimivo je, da je v ZDA rojen samo Kline; Guston je iz Montreala, Hofmann z Bavarske, Raszak pa iz Poznanja na Poljskem.

Renatu Birolliju, ki je umrl pred letom, bo Biennala posvetila razstavo, ki ne bo zgolj počastitev umetnika temveč popoln pregled njegovega 30-letnega dela. Razstavljenih bo okrog 50 del, ki jih bodo posodile galerije in zbiratelji iz Italije, Amerike, Nemčije in Jugoslavije.

Razen Italije se bo letošnje Biennale udeležilo še 32 držav. Od teh jih ima 25 lastne paviljone, druge pa bodo gostovale v centralnem paviljonu. Tri države bodo letos prvič na Biennali, in sicer Peru, Liberija in Islandska.

—«»—

Likovna razstava v Jakopičevem paviljonu

Klavdij Palčič nagrajen v Ljubljani

Včeraj se je v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani začela likovna razstava revije Mlada pota, posvečena Dnevu mladosti. Na razstavi so zbrali 118 likovnih stvaritev, zlasti risb in grafik 38 mladih avtorjev, ki so sodelovali v letošnjem II. likovnem natečaju te revije.

Med udeleženci natečaja in razstave je tudi mladi tržaški študent višje tehnične šole v Trstu Klavdij Palčič, ki je s šesto nagrado dosegel lep uspeh in lepo priznanje. Klavdij Palčič je sodeloval tudi na I. natečaju, poznamo pa ga tudi že z lanske skupinske razstave v občinski galeriji.

Razstavo je odprl član žirije akademski slikar Ive Subic. Vsega je bilo podeljenih sedem nagrad, prvo pa je prejel študent I. letnika Akademije za upodabljajočo umetnost Berber Mersar iz Sarajeva.

Slovenska pesem iz mladih grl...

Tržaški in koroški mladi pevci na mladinskem festivalu v Celju

Nabrežinski mladinski zbor «Igo Gruden» pod vodstvom prof. Ambrozeta - Nastop italijanskih zborov iz Pirana in Rovinja

Če je kako slovensko mesto bilo upravičeno organizirati mladinski pevski festival, je to bilo zagotovo Celje, kajti v tem sicer pretežno industrijskem središču, je bil že pred sto leti ustanovljen prvi otroško-mladinski pevski zbor v Sloveniji. In tudi po drugi svetovni vojni je bil v tem prijaznem mestecu organiziran prvi mladinski pevski festival Slovenije. Bilo je to leta 1946. Nato se je nekaj let vrstilo več podobnih prireditev manjšega obsega, pretekle jeseni pa se je spet v Celju porodila pobuda za še večjo tovrstno prireditev, ki naj bi zajela vso Slovenijo. Po vnaprej pripravljenem načrtu so se nato začele priprave po vsej Sloveniji, začenši s krajevnimi in nato okrajnimi pevskimi nastopi otroških in mladinskih pevskih zborov. Pri vseh teh, če smemo tako reči predtekmovanjih je v okviru republike Slovenije sodelovalo okoli 50.000 pevcev, otrok in mladincev, celjska prireditev, ki je trajala zadnje tri dni prejšnjega tedna, pa je bila le zaključna prireditev in so tu nastopili v glavnem najboljši pevski zbori iz posameznih krajev Slovenije in dva zbora iz zamejstva.

Predolgo bi bilo naštevati ves potek posameznih prireditev po okrajih in koliko je posamezni okraj ali kraj v tem smislu dal. Ustavili se bomo le pri zaključni prireditvi v nedeljo popoldne v Celju, ko so nastopili najboljši mladinski in otroški pevski zbori iz Slovenije, nato dva mladinska pevska zbora iz zamejstva ter dva italijanska otroška zbora iz Istre. Poleg teh zborov so nastopili na zadnji prireditvi še otroški pevski zbor šole Vološčiči iz Zagreba, mladinski zbor iz Titograda, mešani zbor iz Sarajeva, mladinski zbor iz Prizrena ter mladinski zbor z osnovne šole «Majde Vrhovnik».

Celje je tri dni slavijo praznik mladosti in petja. Z navdušenjem je sprejemalo pevske zbore osnovnih in srednjih šol iz vseh krajev Slovenije in iz drugih republik, toda mladi pevci iz Koroške in s Tržaškega so bili še posebno prisrčno sprejeti. Mladinski pevski zbor prosvetnega društva «Igo Gruden» iz Nabrežine, ki se je že pred časom uveljavil doma, je prispel v Celje v soboto in že ob prihodu naletel na izredno prisrčen sprejem. Celje nima na razpolago hotelov in domov, ki bi mogli sprejeti tolikšno množico ljudi, predvsem otrok, kolikor se jih je te dni zgrnilo v Celje. Zato pa so se Celjani kar pulili za nabrežinske mladince in jih sprejeli v oskrbo, kot bi šlo za njih otroke. Naslednjega dne pa so si nabrežinski otroci pod spremstvom domačinov in vodičev ogledali prijazno mesto, muzej, se povzpeli na znameniti celjski grad, skratka si ogledali vse, kar more Celje dati. Popoldne pa je bil na programu nastop. Kot posebna čast, ki je bila izražena našim mladim pevcem, je bila ta, da so na zaključni festivalski prireditvi nastopili prvi in sicer s štirimi pesmimi. Zborovodja prof. Ino Ambrozet je mlade Nabrežince navadil sledeče pesmi: Rada Simonitija pesmico «Prišla je miška» po besedilu Ivana Roba, Emila Adamiča pesem «Jurjevanje» na besedilo Otona Župančiča, Karla Boštjančiča pesem «Ježek ima polje» po besedilu nabrežinskega pesnika Iga Grudna in Matije Tomca pesem «Tratica zelena» po besedilu Radislava Rudana. Občinstvo je izvajanje nabrežinskega pevskega zbora z navdušenjem sprejelo, pa čeprav je bilo one dni deležno nastopov in izrednega izvajanja mnogo številnejših in močnejših pevskih zborov drugih krajev Slovenije iz iz drugih republik.

Za nabrežinskimi pevci so nastopili Korošci. Mešani zbor «France Pasterk Lenart» iz Železne Kaplje — St. Vida je nastopil s tremi pesmimi. Zborovodja Vladimir Prušnik je svoje mlade pevce odlično pripravil. Koroški mladi pevci so nastopili z Luke Kramolca «Ej, vigred je to» po narodnem besedilu, Luke Kramolca «Lušno je vigred» in Pavla Kernjaka pesmijo «Rož, Podjuna, Zila». Da so se mladi Korošci tudi odrezali, ni treba poudarjati, saj so Korošci znani kot odlični pevci.

Piranski mladinski pevski zbor z italijanske osnovne šole pa je nastopil s tremi italijanskimi pesmimi, kot je s podobnim programom nastopil tudi mladinski pevski zbor «Plamen» s hrvaško-italijanske gimnazije iz Rovinja.

Naštevanje ostalih nastopov bi bilo odveč, tudi ocene ne moremo tukaj dajati, saj bi se poročilo hudo zavleklo. Celjska prireditev pa se ni omejila samo na zaključne nastope najboljših mladinskih pevskih zborov iz Slovenije in mladinskih pevskih zborov iz zamejstva, pač pa so ob tej priložnosti organizirali v Celju tudi razstavo, ki nazorno priča o mladinskem in zborovskem petju na Slovenskem. Ta razstava bi vsekakor terjala poseben članek in če je res, da ni popolna, smo na njej zasledili tudi marsikateri eksponat, ki govori o deležu, ki ga ima Primorska in tudi Trst v slovenski glasbeni kulturi. Dovolj je, če omenimo naše skladatelje in pevovodje, med katerimi gre prvo mesto goriškemu rojaku Srečku Kumarju, ki je z mladinskimi pevskimi zbori začel delovati vprav v Trstu. Tudi to naštevanje bi bilo predolgovezno. Poleg razstave so se te dni v Celju sestali tudi pevovodje in vsi tisti, ki jim je dolžnost in naloga, gojiti slovensko pesem in glasbo. Ob priložnosti mladinskega festivala so na posebnih sestankih obravnavali problematiko zborovskega petja, predvsem organizacijo mladinskega petja. Rado Simoniti je n. pr. v svojem referatu poudaril lepo število kvalitetnih mladinskih pevskih zborov in lepo število talentov med zborovodji, hkrati pa tudi potrebo, da se vzgoji zborovodij posveti še večja pozornost kot doslej, kajti ohraniti je treba kontinuiteto in mladinskemu zborovskemu petju dati še večjega poleta. Na tem sestanku je bilo posebej poudarjeno, da se mladinsko zborovsko petje more še bolj razviti in vsakoletne prireditve, ki se bodo v bodoče vrstile v Celju, bodo pokazale kolikšno glasbeno bogastvo se krije med slovensko mladino. Celje bo še v naprej ostalo središče tovrstnih nastopov, kajti to prijazno mesto nima le že stare tradicije, pač pa tudi ljudi, ki si mnogo prizadevajo za razvoj mladinskega zborovskega petja.

Kolikšna pozornost se je temu festivalu dala, nam priča dejstvo, da se je zaključne prireditve udeležila vrsta najvidnejših predstavnikov republiških in okrajnih oblasti in pri tem je bila izražena želja, naj bi sedanji praznik slovenske pesmi v Celju bil pobuda za pospešeno ustanavljanje in izpopolnjevanje mladinskih pevskih zborov. Slednje bi moglo veljati še posebno za nas, ki imamo tolišno tradicijo, ki pa jo žal opuščamo. Nabrežinski mladi pevci, ki so imeli srečo, da so tržaško mladino zastopali na tem festivalu, naj bi bili zgled tudi drugim vasem, drugim društvom, kjer je na razpolago dovolj glasbenega materiala, le več dobre volje in razumevanja bi bilo treba in lepa slovenska pesem pri nas ne bo zamrla, pač pa se bo učinkovito upirala sodobnim zares ne preveč kakovostnim popevkam, ki slovenske narodne in umetne pesmi zares ne morejo nadomestiti.

Radio in televizija

Četrtek, 26. maja 1960

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Praznična matineja; 11.30 Drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Revija harmonikarjev; 13.30 Parada orkestrov; 14.45 Kvintet Avsenik; 15.00 Sergej Prokofjev: Sonata št. 2 v D-duru za violino in klavir; 15.25 Glasbena fantazija; 16.00 Operne arije in dueti; 16.20 Plešite z nami; 17.00 «Triogelnik», komedija v enem dejanju; 17.40 Ob zvokih marimbe, kitare in banja; 18.00 Ivan Artač: «Notranji ustroj Frankovske države»; 18.10 Koncert organista Aleksandra Esposita; 18.25 Melodije Piera Umilianija; 19.00 Saša Rudolf: «Kirchhoffu pomaga Drummondova svetloba»; 19.30 Iz ljudske glasbe raznih narodov; 20.00 Sport; 20.30 Ameriški motivi; 21.00 Maks Šah: «Konec Cromwellove diktature v Angliji pred 300 leti»; 21.15 Simfonični koncert orkestra italijanske RTV; 22.05 «Vittorio Sermonti in njegova knjiga ,Zakrinkani dnevi'»; 23.30 Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

12.40 «Dogodek tedna», pripravil Gianfranco D'Aronco; 20.00 Po vesteh kronika dejavnosti tržaškega pristanišča.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Lipovšek: «Domovina»; 11.45 «Naša žena»; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti: «Dopolnilno gnojenje poljščin»; 13.45 Dunajske melodije; 14.00 Glasba po željah; 15.10 Zabavna glasba; 15.20 Dalmatinske popevke; 15.40 Prenos RL; 16.00 Ritmi in pesmi; 16.30 Literarna oddaja; 16.50 Violinist A. Ferraresi in pianist E. Galdieri; 17.00 Bela Sanders in njegov orkester; 17.30 Operne skladbe; 18.00 Prenos RL; 19.00 Zabavne melodije; 19.30 Prenos RL; 22.15 The Modern Jazz Quartet; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

10.30 Albinoni «Sonata», Strawinski «Koncert za klavir in pihala»; 11.00 XLIII. kol. dir. po Italiji; 12.00 E. Carrara in njegova harmonika; 12.10 Pojò Banfiglioli, Guidi, Negroni; 13.10 XLIII. kol. dir. po Italiji; 13.30 Prevedene pesmi; 14.10 XLIII. kol. dir. po Italiji; 14.30 Tri Chopinove skladbe; 15.00 Revijska glasba; 16.00 Oddaja za mladino; 17.15 Simfonična glasba: Weber, Beethoven, Lalo; 18.30 XV. mednarodna razstava v Palermu; 19.00 O. Cesana in njegov orkester; 19.30 Športni dan; 19.50 XLIII. kol. dir. po Italiji; 21.15 Mozartova opera «Don Juan».

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 Pesmi z nasmehom; 11.00 Glasba za praznični dan; 13.45 «Severnica» — moda; 14.45 Pojò Bonfiglioli, Guidi, Montanari; 16.00 Italijanske ljudske popevke; 16.15 XLIII. kol. dir. po Italiji; 17.30 Koncert operne glasbe; 18.30 Plešite z nami; 19.25 Glasbeni vrtiljak; 20.00 Po večernih vesteh XLIII. kol. dir. po Italiji; 20.50 Radijska igra «Cadillac ves iz zlata».

III. program

17.00 M. Ravel: «Daphnis et Chloe»; 18.00 Španska kultura; 18.30 Skladbe G. B. Vitalija in G. B. Viozzija; 19.00 Hidravlični modeli; 19.45 Prejeli smo; 20.00 Vsakovečerni koncert: Haydn, Franck; 21.30 Johan Sebastian Bach: «Pasijon».

Slovenija

8.05 Iz filmov in glasbenih revij; 8.35 Trije operni odlomki; 8.55 Radijska šola; 9.25 Moški zbor «Zarja»; 9.45 Skladbe za violo; 10.10 Zabavna ruleta; 10.40 Pet minut za novo pesmico; 11.00 Simfonični plesi; 12.00 Narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Ritmi Latinske Amerike; 12.40 Češka godba; 13.30 Francoske in italijanske popevke; 13.50 Vilko Ukmar; Simfonični poem; 14.20 Šport in športniki; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Prokofjev: Dva samospeva; 16.30 Potpuri za zabavo; 17.10 Usmerjanje v visokošolske poklice; 17.15 Lepo moje ravno polje; 17.30 Plesni zvoki velikih mest; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 Spoznavajmo naše umetnike; 18.45 Mirko Korič: Nastajanje novih rastlin; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 20.45 Orkester Monia Liter; 21.00 H. Borovski: Krst sv. Vladimira; 21.40 Komorni intermezzo; 22.15 Po svetu jazza; 23.10 Odlomki iz opere Pasjeglavci.

Ital. televizija

16.15 XLIII. kol. dir. po Italiji, nato neposreden prenos konjskih dirk; 17.30 TV za mladino: «Naš mali svet»; 18.30 TV dnevnik; 18.45 Stari in novi šport; 19.00 TV igra «Vodnjak»; 19.30 Glasbeni program; 20.15 Italijanski sprehodi; 20.30 TV dnevnik; 21.00 Posebna oddaja o XLIII. kol. dirki po Italiji; 21.15 «Campanile sera» z M. Bongiornom; 22.30 Glasbeni program «Souvenir»; 23.05 Nova Japonska; 23.25 TV dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 16.00 Prenos športnega dogodka. Zagreb 20.00 Prenos koncerta.

Moda

Pričeska za naše hčerkice

Najlepši okras deklice pa so seveda zdravi in čisti lasje

Že tri, ali štiriletna dekletca vedo danes, kako hočejo biti počesane in kakšna pričeska jim je najbolj všeč. Izgovor da so še premajhne in da jim mora biti ta problem še deveta briga, ne drži več. Naše punčke hočejo biti lepe, pa četudi še niso prestopile šolskega praga. Če pa so že šolarke, potem pa je to sploh zadeva, ki jih močno zanima in ki jo morajo z materino pomočjo pravilno rešiti.

Moda «mladostnih» pričesk, ki je bila vsa ta leta aktualna, velja ne samo za mamice, temveč tudi za njihove hčerke, ki hočejo imeti lepo pričesko, a vendar tudi takšno, da se bodo lahko zaradi nje po mili volji igrale in naskakale, ne da bi morale poslušati očitke češ — poglej, kakšna si, kako si razmršena itd.

Seveda še zdaleč ni primerna vsaka pričeska za majhno, kot tudi ne za večjo deklico. Naloga matere je, da izbere takšno, ki bo najbolje odgovarjala starosti njene hčerke, njenemu obrazu, njenim lasem in seveda tudi njihovi barvi.

So na primer obrazi, ki dopuščajo le eno pričesko: to so obrazi pravilnih potez in bolj resnega izraza. Za takšne obraze je treba najti primerno pričesko in to bo deklica po vsej verjetnosti ohranila tudi še tedaj, ko bo že odrasla. So pa na primer drugačni obrazi, ki sicer niso klasično lepi, vendar so interesantni, ter lahko postanejo s primerno pričesko celo zelo lepi. Takšnim obrazom pristaja marsikatera pričeska ter je izbira zato kar precej bogata.

Deklice si lahko seveda privoščijo še vrsto drugih okraskov, ki delajo pričesko še lepšo in bolj zanimivo. Tu mislimo na razne pentlje, sponke in trakove, s katerimi pričesko zelo polepšamo in tudi precej spremenimo. Seveda zahtevajo tudi ti okraski svojo mero — če jih je preveč lahko učinkujejo prav nasprotno od onega, kar smo želele doseči.

Čeprav so v modi kratko pristriženi lasje, so še vedno številne matere, ki izberejo za svoje hčerke pričesko z dolgimi lasmi, ki jih česejo v lepe kite. Čim bolj so seveda lasje gosti, tem lepše so kite in tem lepša je pričeska. Takšna pričeska je lepa brez vsakršnih okraskov: če so lasje naravno kodrasti, potem jih lahko na čelu nekoliko pristrižemo.

Za deklice z drobnim in majhnim obrazom so priporočljive bolj bogate pričeske, na primer: kratko pristriženi lasje, prečka na sredi glave in žametni trak, ki ga lahko večkrat zamenjamo.

Potem so seveda še pričeske za okroglolična dekleta, za dekleta s podolgovatim obrazom, za deklice z redkimi, ali pa gostimi lasmi, za plavolaske, črnolaske in tudi za rdečelaske.

Če se same ne morete odločiti za pravilno pričesko, potem vprašajte za nasvet tudi frizerko. Vedno pa naj bo pričeska vaših hčerk enostavna in praktična: zdravi in čisti lasje so vedno najlepši okras vsake ženske in seveda tudi vsake deklice. Pazite zato, da bodo lasje vaših hčerk vedno zdravi, brez prhljaja in da ne bodo začeli zaradi prenategnjenih pričesk izpadati. Lasje morajo biti razen tega čimbolj prosti — to je glavno pravilo,

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Finančne iniciative vaših poslovnih tovarišev bodo v nasprotju z vašimi iniciativami. Naj vas to ne moti, ker boste vseeno uspeli.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Težave pri delu, posebno pri tistem, ki vam je izredno pri srcu. Ne nasedajte podtikanjem, niti govoricam

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Izpeljali boste do konca sicer zelo delikatno finančno zadevo, toda za to se boste morali potruditi do skrajnosti

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Sistematično in potrpežljivo delo vam bo preprečilo napako, ki bi se lahko vrinila v sicer dobro tekoče delo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Prepustite iniciativo tistim, ki hočejo vedeti več kot vi. Z njihovim neuspehom boste pridobili vi.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Nesoglasje pri delu. Bodite bolj taktni in do določene mere popustljivi. Povabili vas bodo v družbo, ki se je sicer radi izogibate.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ostanite pri svojem delu in ohranite mirno kri, čeprav boste opazili, da se vam podtikajo napake drugih.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Drzni so vaši načrti, toda k njihovemu uspehu bodo pripomogli vaši sodelavci. Verjetno večji dobiček.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ne nasedajte predlogom, ki nakazujejo uspeh, toda le navidezen. Braniti boste morali nekoga iz vaše družbe

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Neka zadeva se zelo dolgo vleče in se ne premakne z mrtve točke. Potrpite, kajti vse bo šlo tako, kot si sami želite. Močan glavobol.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V vašem sentimentalnem življenju bo nekaj nejasnega. Verjetno pa bo bolj posledica vaših prevelikih želja, ki se ne dajo kar tako uresničiti.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Finančni uspehi zadovoljivi. Povezali se boste z osebo, ki ima veliko besede.

Goriško-beneški dnevnik

Nepopustljivost delavcev papirnice v Rupi

Tudi včeraj so z enotno stavko zahtevali spoštovanje svojih pravic

Pogajanja med sindikalisti in predstavniki organizacije delodajalcev

Včeraj opoldne je bilo v Rupi zborovanje vseh delavcev in delavk papirnice, ki so predvčerajšnjim pričeli stavkati proti odpustitvi prve izmene in zaradi zelo nehigienskih razmer v novem industrijskem obratu. Govorila sta pokrajinska tajnika Delavske zbornice Fulvio Bergomas in pa predstavnik CISL Marinello.

Dopoldne je bil na sedežu zveze industrijcev v Gorici sestanek, kateremu so poleg predstavnikov industrijcev prisostvovali tudi predstavniki dveh sindikalnih organizacij in delegacija delavcev in delavk, ki so zaposleni v papirnici.

Predstavniki industrijcev so bili mnenja, da bi se odpovedali vsi ukrepi proti delavcem in da bi vsi delavci čimprej pričeli z delom. Razpravljali so tudi o ostalih vprašanjih, ki se tičejo dela in razmer v tem obratu.

Predstavniki sindikatov in industrijcev so potem odšli v Rupo, kjer so vprašali direktorja podjetja, kaj naj bi se napravilo, da bi se spor poravnal. Direktor je sporočil stališče lastnika Celottija, da se z delom lahko takoj prične, vendar brez odpuščenih desetih delavcev in delavk prve izmene, ki je prva pričela stavkati.

Predsednik zveze industrijcev dr. Veronese si je prizadeval, da bi se sestal z lastnikom podjetja in spor poravnal, toda Celottija ni bilo mogoče najti, ker je imel nujne zadržke. Kakor smo pozneje izvedeli, bi moralo priti do sestanka proti večeru. Ali je do njega prišlo in kaj sta dr. Veronese in Celotti sklenila, o tem nismo ničesar izvedeli do trenutka, ko je šel naš list v tisk.

Medtem se stavka vseh 80 oseb, ki so zaposlene v papirnici, strnjeno nadaljuje. Stavkajo tudi tisti štirje delavci, ki so bili pravkar sprejeti na delo.

—«»—

Nagrade za doktorske disertacije

Odbor pokrajinske uprave iz Gorice sporoča, da bodo izplačali nagrado 50.000 lir univerzitetnim dijakom s stalnim bivališčem v goriški pokrajini, ki bodo v sončnem letu 1960 opravili doktorsko disertacijo o kakšnem vprašanju, ki se tiče naših krajev. En izvod dela bo moral dijak izročiti pokrajinski knjižnici. Ustanova je sklenila podeliti te nagrade zato, da bi pospešila zanimanje za gospodarska, industrijska, kmetijska, obrtniška, turistična in druga vprašanja, kar bi obenem pospešilo spoznavanje naših vprašanj in k splošnemu napredku v naši pokrajini.

Prošnje za podelitev nagrade z izvodom teze sprejema pokrajinski odbor, Gorica, Korzo Italija 55, ki si pridržuje pravico do kakršnekoli odločitve.

—«»—

Izlet SPD na Kras

Slovensko planinsko društvo sporoča, da organizira 29. maja enodnevni izlet na Vrhe na Krasu. Zbirališče ob 8.45 na kolodvoru v Novi Gorici. Odhod ob 9.04. Udeleženci izleta se bodo peljali do Štanjela, od tam pa bodo šli peš na Štjak, Sv. Ano, Tomaj, ..vber in Dutovlje. Kupijo naj nedeljsko povratno vozovnico. Hrana iz nahrbtnika, za skupno kosilo pa naj se prijavijo pri Petru Čermelju na Kornu. Povratek z zadnjim vlakom.

Izlet na Plitvička jezera

Glede našega izleta na Plitvička jezera 14. in 15. avgusta obveščamo čitatelje, da bo odpeljal poseben avtobus izpred Bratuševe kavarne v Gorici. Prijave sprejema za sovodenjsko občino (Gabrje, Rupa, Peč in Vrh) Mirko Kuzmin v Sovodnjah. Po ostalih vaseh naj se ljudje med seboj pogovorijo in določijo eno osebo, ki naj zbere prijave in jih prinese v naše uredništvo. Če jim bolj ustreza, se lahko prijavijo tudi posamezno, in sicer vedno pod pogoji, ki so bili objavljeni v naši nedeljski številki.

Opozarjamo jih, da poteče rok za prijavo 4. junija in naj zato pohitijo, zlasti še, ker je za Goriško določen samo en avtobus.

Uredništvo in uprava sta ob vsakem času na razpolago za morebitna pojasnila.

—«»—

V soboto v Tržiču splavitev velike supercisterne

V soboto bodo v Tržiču splavili drugo veliko cisterno, ki jo grade za družbo ENI. V morje bodo spustili 47.700-tonsko supercisterno «Agip Livorno», ki so jo gradili komaj 135 dni. To predstavlja za ladjedelnico pomemben rekord in tudi rezultat do sedaj opravljene modernizacije. Ladjo so namreč na splavišču s štirimi 90 metrov visokimi in močnimi žerjavi samo sestavljali, ker so vse dele prej že zgradili na zemlji. Botrica te velike petrolejske ladje bo soproga predsednika republike Carla Gronchi.

—«»—

⊙ Mestni vodovod sporoča, da bodo v petek 27. maja zaradi popravil na vodovodni cevi v Ulici Carducci odvzeli vodo med 13.30 in 18. uro vsem potrošnikom v Ulici Carducci, na Kornu in v Ulici Arcivescovado. Zaradi tega naj si prizadeti poprej natočijo potrebno količino vode.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Kuerner, Korzo Italia št. 4, tel. 25-76.

Novi del hotela Triglav v Kopru, ki so ga pred nekaj dnevi odprli. V tem delu so predvsem enoposteljne sobe, spodaj je pokriti vrt, zadaj pa nočni bar, ki ga bodo odprli verjetno proti koncu junija ali prve dni julija

Iz sodnih dvoran

Pretepel je svojega prijatelja in mu nato vzel iz žepa listnico

Prizivni sodniki oprostili avstrijskega državljana nenamernega umora - Prisvojila si je šivalni stroj

Prizivno sodišče, ki mu predseduje dr. Roatti, je včeraj sodilo 42-letnemu zidarju Ugu Intilli iz Vinaia di Lanco, ki je bil obtožen ropa in telesnih poškodb v škodo Emilia Tomata. Kazensko sodišče v Tolmeču je obsodilo Intilla 27. novembra 1958 na 1 leto in šest mesecev zapora ter na 25.000 lir globe. Na včerajšnji obravnavi je državni tožilec zahteval, da ga sodišče obsodi na 3 leta in 6 mesecev zapora ter 52.000 lir globe. Sodniki pa so smatrali, da se ne postopa proti Intilli v pogledu telesnih poškodb zaradi amnestije, medtem ko so ga zaradi ropa obsodili na eno leto, 4 mesece in 25.000 lir globe.

Dogodek, ki je Intillo pripeljal pred sodne oblasti, se je odigral na večer 23. februarja 1958. leta. Obtoženec in Emilio Tomat sta prebila večer v domačem delavskem krožku, nakar sta odšla domov. Med potjo sta se sprla ter se začela pretepati. Intilla je silovito obdelal Tomata s pestmi, tako da se je ta moral potem zdraviti 25 dni. Med pretepom mu je tudi vzel iz hlačnega žepa listnico s 16.000 lirami.

***

Pred istim sodiščem so obravnavali tudi primer nenamernega umora, ki ga je 1957. leta zagrešil avstrijski državljan Emil Auer, star 59 let iz Neuhausa pri Arnoldsteinu. Auerja je kazensko sodišče iz Tolmeča oprostilo decembra 1958. leta obtožbe nenamernega umora, češ da ni zagrešil pripisanega mu dejanja, medtem ko je menilo, da ni bilo podanih dovolj dokazov glede prehitre vožnje in neuporabljanja zvočnih signalov. Prizivno sodišče je včeraj odločilo, da odpadejo obtožbe glede prehitre vožnje in neuporabljenja zvočnih signalov, medtem ko je potrdilo v ostalem razsodbo prve stopnje.

Okoli 6. ure zvečer 5. marca 1957. leta se je Emil Auer peljal s svojim avtom po cesti od Žabnic do Trbiža. Na desni strani cestišča se je igrala skupina dečkov. V istem trenutku je privozil iz nasprotne smeri neki kamion in Auer je bil prisiljen, da se še bolj približa desnemu robu ceste. Tako se je zgodilo, da mu je prišel pod kolesa 11-letni Ferdinando Faccioli, ki je pri nesreči dobil hude telesne poškodbe, zaradi katerih je dva dni kasneje umrl v bolnišnici.

***

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Rossi, se je moral včeraj zagovarjati 58-letni Carlo Tiziani, katerega so obdolžili tihotapstva z inozemskimi cigaretami ter poskusa, da bi se izognil kazenskim posledicam svojega prekrška s tem, da je na poštni zavoj, ki ga je poslal svoji snahi, navedel izmišljeno ime pošiljatelja.

Sodišče je odločilo, da ne postopa proti Tizianiju zaradi tihotapstva, medtem ko je spremenilo obtožbo glede lažne navedbe priimka ter mu prisodilo 20.000 lir globe. Kar se tiče tihotapstva, sodišče ni postopalo, ker je obtoženec že uredil svoje obveznosti napram finančnim oblastem po upravni poti.

Prvega avgusta lanskega leta je Tiziani poslal svoji snahi Riti Guido v Taranto poštni zavoj, ki je tehtal nekaj čez 1 kg. Na omotu je napisal, da zavoj vsebuje toaletne predmete. Pripisal je še, da zavoj pošilja neki Mario Santi. Dva dni kasneje so finančni organi v prisotnosti poštnega uradnika odprli zavoj ter našli v njem 0.200 kg cigaret. Ker navedenega Santija v Trstu niso mogli zaslediti, so se obrnili na finančne organe v Tarantu, ki so takoj izsledili Rito Guido. Ta je priznala, da bi ji iz Trsta lahko poslala poštni zavoj samo ena oseba, in sicer njen tast Carlo Tiziani. Te izsledke so takoj sporočili v Trst in tukajšnji finančni organi so takoj poiskali Tizianija, ki stanuje v Ul. Monfort 4. Obtoženec je priznal vse prekrške.

***

Pred sodnikom Tavello se je morala včeraj zagovarjati 46-letna Emilia Musizza-Škofič od Spodnje Magdalene 1305, katero so obtožili, da si je prilastila šivalni stroj znamke «Singer» v vrednosti 111.600 lir. Sodnik je obsodil Škofičevo na 1 leto in 15 dni zapora ter 15.000 lir globe. Plačati pa bo morala tudi stroške za zagovornika zasebne stranke v višini 15.000 lir.

15. septembra lanskega leta je Škofičeva kupila na obroke šivalni stroj pri zastopniku tovarne Singer Edoardu Rossiju. Na račun celotnega dolga je položila 6.000 lir ter se obvezala, da bo ostalo vsoto plačala v mesečnih obrokih po 4.000 lir. Plačala je sicer prvi obrok potem pa ni bilo o njej ne duha ne sluha. Medtem je že bila založila stroj pri javni zastavljalnici.

Na obravnavi se je Škofičeva zagovarjala, da je zastavila stroj, ker je morala preskrbeti svojemu sinu, ki je odhajal na morje, razno opremo.

—«»—

Prekop grobov

Občina sporoča, da bodo prekopali del polja I. občinskega pokopališča v Barkovljah, in sicer vrste 9 in 1 od zidu splošnih grobišč, kjer so pokopani posmrtni ostanki umrlih v razdobju od 23. marca 1946 do 20. septembra 1947. Oni, ki hoče prenesti ostanke, naj se obrne za potrebni postopek na oddelek za pokopališča, oddelek XII, Ul. Teatro št. 5-II, soba 36, do 15. junija 1960.

Blagovna izmenjava v aprilu

Za 105 milijonov uvoženega 50 milijonov pa izvoženega blaga

Uvozili smo za 25 milijonov žaganega trdega lesa in izvozili za 20 milijonov tkanin in oblačil

Na podlagi videmskega sporazuma je bilo v preteklem aprilu izdanih pet uvoznih dovoljenj za 23,720.000 lir blaga ter 47 izvoznih dovoljenj za 49,564.000 lir blaga. Z dovoljenjem carine pa so uvozili razno blago za 82,137.596 lir.

S posebnim dovoljenjem so uvozili: svinjsko meso (20 milijonov), čebulo (660.000), maslo (770.000), apno (940.000) ter robnike za pločnike (1 milijon 350 tisoč).

Z dovoljenjem carine so uvozili: ovčje meso (2,554.000), jajca (3,640.000), sadne sokove (404.400), kraški kamen (2,505.584), lignit (336.645), drva za kurjavo (14,522.445), žaganje (223.108), premog (110.880), parkete (4,216.319), lesne izdelke (452.102), čipke (5,852.849), opeko (4.059.075), neobdelan trd les (3,036.902), žagan trd les (28,737.530).

Izvozili so naslednje blago: tkanine (9,104.619), oblačila (11,850.200), pnevmatike (2 milijona 562 tisoč), električni material (3,353.824), hidravlični material (369.500), kolesa in nadomestne dele (608.000), nadomestne dele za avtomobile (5.959.750), pisalne stroje (1 milijon 500 tisoč), sterealin (1,225.000), pete za ženske čevlje (2,342.625) ter razno drugo blago.

—«»—

SESTANEK GORIŠKIH ŽENA

Izleta v Trst in na Koroško

Slovenske žene iz Goriške so se včeraj sestale in se pogovorile o nekaterih svojih vprašanjih. Sestavile so tudi načrt bodočega dela. Med drugim imajo v programu dva izleta: 26. junija v Trst, za veliki šmaren pa na Koroško.

Že pred tedni so se odločile, da bodo ponovno organizirale izlet v Trst. To odločitev so sprejele, ko so odšle na cvetlično razstavo, pa niso mogle obiskati miramarskega grada, ker je bil zaprt zaradi praznika. Takrat so si ogledale samo miramarski park. Vpisovanje za ta izlet traja do 19. junija. Vpisovale pa bodo: Za Podgoro: Vilma Bregant; za Štandrež: Genovefa Brajnik; za Pevmo: Malka Mikluš. Za Gorico pa Zveza slovenskih prosvetnih društev.

Glede izleta na veliki šmaren še niso sprejele dokončne odločitve. Kakor pa se vse zdi, bo verjetno organiziran na Koroško, ki je že od nekdaj priljubljena izletniška točka Goričanov.

—«»—

Zasedanje avtoprevoznikov

Na pobudo združenja industrijcev iz Belluna, Gorice in Vidma bo 29. maja na sedežu v Vidmu zasedanje avtoprevoznikov iz treh pokrajin. Razpravljali bodo o obveznem zavarovanju in o prevozih med Italijo in Avstrijo.

—«»—

Srečno naključje jih je rešilo hujših posledic

Včeraj ob 21.15 se je pripetila pri mostu 9. avgusta prometna nesreča, ki se je samo zaradi srečnega naključja dobro iztekla za dijaka 21-letnega Giovannija Stennija, sina trgovca z električnim materialom v Ulici 10 in njegova prijatelja. Steni se je z avtomobilom 1100 peljal po Ulici Lungoisonzo in bil namenjen v Gradež. Ko se je pripeljal na križišče z Ulico Aquileia, so mu zavore odpovedale. Prečkal je cesto in se zaletel v obcestni kamen, ki ga je zadržal tik nad prepadom.

Kmalu po nesreči je prispel na kraj tovornik z žerjavom, ki je vozilo izvlekel iz še prej kot ugodnega položaja. Vozači se niso toliko poškodovali kot pa prestrašili, ko so obviseli nad prepadom.

Seja pokrajinskega odbora

Kmalu bodo dali v zakup gradnjo avtomobilske ceste

Cesta Trst-Benetke z odcepkom Palmanova-Videm bo stala 17.5 milijarde

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v torek pod predsedstvom dr. Polesija, je odbornik za finance dr. Chientaroli sporočil zahtevo družbe Autovie Venete, naj se ji izda jamstvo za najem posojila s katerim bo gradila avtomobilsko cesto Trst - Benetke z odcepkom Palmanova - Videm. Začetna dela bodo kmalu dali v zakup. Cesta, ki bo grajena po najmodernejših načelih, bo stala 17,5 milijarde lir. Povezovala bo posamezna središča v Julijski krajini s kraji v dveh Benečijah in Severni Italiji. Velikega pomena bo za razvoj dežele in za mednarodni promet. O tej cesti, kakor tudi o obveznostih in pravicah ustanove, bodo podrobneje razpravljali na prihodnji seji pokrajinskega sveta.

Odborniki so potem ukrenili vse potrebno, da se ustanovi pokrajinski odbor izvedencev, ki naj se pogovorijo z ustanovami, katere bodo prispevale ilustrativni material za mednarodno razstavo o zdravstvu v Rimu.

V nadaljevanju seje so odobrili 230.000 lir za popravilo centralne kurjave v pokrajinski palači, 850.000 lir pa bodo uporabili za namestitev nove cisterne za nafto v psihiatrični bolnišnici.

Odobrili so popravilo «Lanterne d'oro na Gradu in sklenili razpisati dražbo za nabavo kurjave pokrajinskim zavodom v prihodnji zimi.

Pridružili so se zahtevam ostalih pokrajin v državi, da bi vlada izdala zakonska določila s katerimi bi se pokrajine razrešile plačevanja pristaniških dajatev, ki jih predvideva zakon iz leta 1884.

Precej časa so se pomudili pri nekaterih vprašanjih, ki se tičejo pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso; sprejeli so ukrepe v skladu z novim organičnim pravilnikom, da bi čimprej združili upravni uradi laboratorija.

Na koncu je odbornik dr. Polesi sporočil, da je prosvetno ministrstvo določilo 20 milijonov za tekoče leto v okviru desetletnega načrta za razvoj šolstva. S to vsoto bodo odborniki kupili stroje in priprave za tehnični inštitut v Gorici.

—«»—

Seja odbora trgovinske zbornice

23. maja se je sestal odbor trgovinske zbornice. Zaradi odsotnosti predsednika Giovannija Bigota je sestanku predsedoval Edoardo de Finetti.

Razpravljali so o distribuciji mazilnih olj, nafte in gazolja za prevozna sredstva. Ta pogonska goriva bodo prejela tudi podjetja z nepremičnimi motorji. Ustanova bo lastnikom pravočasno sporočila, kakšne obrazce morajo izpolniti, da bodo prejeli bone. Lastniki Dieslovih motorjev naj se sami zglasijo na trgovinski zbornici od 1. junija dalje. S seboj naj prinesejo prometno knjižico.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 15.00: «Ferdinand, kralj Neaplja», A. Fabrizzi, R. Schiaffino. R. Rascel.
VERDI. 15.00: «Kričači», Adriano Celentano in drugi.
VITTORIA. 15.00: «Princesa in čarovnik» — barvna risanka.
CENTRALE. 15.00: «Psihoanalist za gospe», Fernandel, S. Koscina.
MODERNO. 15.00: «Nag in mrtev».

V nedeljo v števerjanski šoli

Sestanek kmetovalcev zaradi obrambe pred točo

Konzorcij hoče doseči obveznost vpisa

Pred tedni se je v Krminu sestal prostovoljni konzorcij za obrambo pred točo. Na tem sestanku so sprejeli sklep, da se čimprej raztegne na naše področje zakon, ki govori o obveznem včlanjevanju kmetovalcev v konzorcij, ki deluje na njihovem področju. Do tega sklepa so prišli tudi zaradi tega, ker si ni mogoče zamisliti uspešnega delovanja takšne ustanove, če ne deluje na široki, množični podlagi. V takem primeru se doteka v blagajno več finančnih sredstev, ki so neke vrste «surovina», brez katere si njegovega uspešnega delovanja skoraj ne moremo zamisliti.

V tem času so se sestali kmetovalci najrazličnejših občin in proučili koristi in izdatke, ki bi jim jih prinesla vključitev v takšno ustanovo. V Števerjanu bodo imeli sestanek v nedeljo dopoldne 29. maja v šolskih prostorih.

PAVILJON «F» IN «GO-KART»

Še nekaj dni in novi paviljon «f» tržaškega mednarodnega velesejma bo do kraja dograjen. O gradnji tega paviljona se je govorilo že vrsto let, vendar je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prišla na vrsto šele letos. Tako bo velesejem razpolagal z dvema res modernima in primernima objektoma: «Palačo narodov» in paviljonom «f». To pa narekuje, da bo treba misliti tudi na ureditev drugih paviljonov in sicer paviljona «A» in «B», ki sta na levi strani od glavnega vhoda in ki sta v resnici zasilni baraki s sicer zelo veliko površino, toda nikakor ne moreta povsem ustrezati namenu. Tudi ta ureditev je v načrtih, ki pa so seveda vprašanje daljše prihodnosti.

Preteklo soboto so novinarji prisostvovali nekakemu simboličnemu pokritju paviljona «f» in takrat je tudi znani velesejemski strokovnjak ing. Sabidussi predstavil «Go-kart» lastne konstrukcije. Gre za zanimivo vozilo ameriškega tipa, ki služi izključno za dirke, ki pa postaja tudi v Italiji vedno bolj razširjena in priljubljena manija. Značilnosti tržaškega prototipa so naslednje: konstrukcija iz jeklenih cevi, zadnji razpon koles 0,84 m, prednji razpon 0,88 m, minimalna višina od tal 85 mm, maksimalna višina 875 mm, največja dolžina 2 m hidravlične zavore na zadnjih kolesih, motor na tri prestave. Motor je vrste Piaggio 125 (vespa) posebno preurejen in z njim lahko ta čudni avtomobilček doseže nič manj kot 100 km brzine na uro. «Go-kart» je izredno stabilen in okreten ter bo po računih projektanta stal od 250 do 300 tisoč lir.

Nekaj pomislekov o izdatkih kmetijskih tečajev INIPA

V poročilu, ki ga je imel dr. Rustia-Traine na kongresu bonomijanske Zveze neposrednih obdelovalcev, je med drugim obravnavano tudi vprašanje poklicne usposobljenosti. Tako beremo, da je bilo pod okriljem INIPA organiziranih v letu 1959-60 šest rednih in trije izredni tečaji za kmetovalce, za katere je bilo porabljenih skupaj 3,194.600 lir. Teh tečajev se je udeležilo 223 kmetovalcev, ki so bili na kongresu tudi nagrajeni.

Vzeli smo svinčnik v roko in začeli računati. Za 9 tečajev je bilo porabljenih 3.194.600 lir, kar pomeni 354.955 lir za en tečaj ali 14.325 lir na tečajnika. Vsota se nam je zdela precej visoka in zato smo računali naprej. Vzemimo, da so tečaji trajali po en mesec in da so predavatelji opravili 60 efektivnih ur za vsak tečaj. Če računamo za vsako uro 600 lir honorarja, dobimo naslednji račun: Za en tečaj (60 efektivnih ur) je predavatelj dobil 36.000 lir, predavatelji vseh devetih tečajev pa 324.000 lir. Vzemimo, da je bilo treba plačati najemnino in stroške za luč v predavalnicah, kar bi spet obremenilo račun recimo za 100.000 lir. Potem ne smemo pozabiti na prevozne stroške: recimo 50.000 lir za vsakega predavatelja, kar spet pomeni 450.000 lir za vseh devet predavateljev. Dalje upoštevajmo dnevnice izpitne komisije in razne druge nepredvidene stroške (recimo v poročilu omenjenih 122 izhodov — missioni compiute), kar naj bi znašalo recimo 150.000 lir. In končno so tu še darila oziroma nagrade tečajnikom: vzemimo 2000 lir vrednosti na vsakega tečajnika in dobimo 446.000 lir.

Če sedaj vse te številke seštejemo, dobimo naslednjo sliko oziroma rezultat: 324.000 lir za honorarje predavateljem, 100.000 lir za najemnino in luč, 450.000 lir za prevozne stroške, 150.000 lir za «razne izdatke» in 446.000 lir za nagrade tečajnikom. Skupaj torej 1 milijon 470 tisoč lir.

Razlika med v poročilu omenjenim izdatkom za tečaje in našim približnim računom znaša torej 1,724.000 lir. Mi sicer ne moremo reči, da je naš račun točen, kajti nimamo na razpolago podatkov o stroških za tečaje, vendar se nam zdi v poročilu omenjeni strošek pretiran.

Potrebna sredstva za organizacijo in vodenje tečajev — je rečeno v poročilu — je pokrajinski odbor INIPA dobil iz centra, to je od glavnega odbora te organizacije, ki v ta namen dobiva državne prispevke, manjši del teh sredstev pa od trgovinske zbornice in Tržaške hranilnice.

In prav zaradi tega, ker je tu po sredi državni denar, to je denar davkoplačevalcev, bi bilo zaželeno, da bi pokrajinski odbor INIPA oziroma ravnatelj Zveze neposrednih obdelovalcev dr. Rustia-Traine, ki se je tega vprašanja dotaknil v svojem poročilu, nekoliko podrobneje obrazložila stroške, ki so bili v zvezi z organizacijo tečajev. Nam se zdi, da so stroški previsoki (mar ne predstavlja celotna vsota za tečaje skoraj šestino vsega denarja, ki ga država nudi za izboljšanje kmetijstva v okviru zakona št. 215?) in bi bilo zaradi tega prav, ko bi dobila javnost, zlasti pa kmetovalci, podrobneje obrazložen obračun kmetijskih tečajev.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Razlike med marksisti in anarhisti

VPRAŠANJE: Katere so glavne razlike med marksisti in anarhisti, ali bolje, med komunisti, socialisti in anarhisti?

ODGOVOR: V kratkem je težko odgovoriti na to vprašanje, zato bo naš odgovor pač nujno pomanjkljiv. Poleg drugega je treba namreč upoštevati, da ni mogoče vseh socialistov strpati v isti koš, saj so se na primer v Italiji dolgo let delili v maksimaliste in reformiste, sedaj imamo socialiste in socialdemokrate, od katerih ti poslednji vsaj formalno pristajajo na marksizem, pa je vendar med njimi velika razlika glede presojanja notranje in zunanje politike, glede zavezništev z drugimi strankami itd. Nemški socialdemokrati so na primer pred kratkim popolnoma zatajili Marxa s pretvezo, da ne drži več teorija o «popolnem obubožanju» proletariata, v resnici pa zaradi svoje reformistične politike. Za socialiste, toda ne marksiste so se smatrali na primer tudi laburisti, ki izvirajo iz sindikalnega in fabianskega gibanja. Že iz teh kratkih ugotovitev se vidi, da ni mogoče dati točne opredelitve o omenjenih razlikah.

Razlike med socialisti in anarhisti so bolj opredeljene in jasne ter spadajo že v zgodovino. Kar se tiče Italije same, je minilo že skoraj 70 let od socialističnega kongresa v Genovi, ko so se socialisti in anarhisti tudi formalno ločili in ko je bila ustanovljena Italijanska socialistična stranka. Do ločitve je takrat prišlo na podlagi treh temeljnih vprašanj, in sicer vprašanja ustanovitve politične stranke delavskega razreda, volilne taktike in pojmovanja «bodoče družbe».

Spričo zahteve socialistov po ustanovitvi politične delavske stranke so se anarhisti razdelili v tri struje. Prva struja je poudarjala potrebo po ustanovitvi politične organizacije, ki bi se lahko tudi včasih imenovala «stranka», ki pa bi morala delovati izven področja tedanjih tradicionalnih političnih strank. Druga struja je priznala potrebo ustanovitve organizacije, ki pa bi se morala omejevati na reševanje gospodarskih vprašanj in ki ne bi smela imeti nobenega zaupanja v «politike». Končno je bila tretja struja popolnoma individualistična, in je nasprotovala vsakršni obliki stalne organizacije.

Kar se tiče volilne taktike, so jo nekateri socialisti samo kot sredstvo, drugi pa so menili, da se mora izživljati v njej vsa dejavnost stranke. Anarhisti so odrekali volitvam sleherno vrednost. Toda nekateri so zagovarjali stališče, da je treba zoperstaviti volitvam neposredno akcijo množic (iz česar se je pozneje razvil anarhosindikalizem), medtem ko so se drugi sklicevali na izključno individualno akcijo. Kar se tiče samih anarhosindikalistov so postali močni zlasti v Španiji (Kataloniji) in so se za časa državljanske vojne oziroma Francovega upora zelo junaško borili, toda zaradi svoje nediscipliniranosti so mnogo pripomogli k propasti ljudske republike (seveda nosita glavno krivdo za poraz ljudskih sil zunanja fašistična intervencija ter brezbrižnost ali celo sovražnost zahodnih demokratičnih držav).

Kar se tiče pojmovanja «bodoče družbe», kot so temu dejali takrat, so socialisti pod vplivom nemške socialdemokracije poudarjali prisilni moment spremembe gospodarskega ustroja v kolektivnem smislu ter državno obliko tega kolektivizma, medtem ko so anarhisti vztrajali na federalni solidarnosti in svobodnjaški («libertaria») platí socialistične skupnosti.

Med socialisti in komunisti so bile razlike v začetku bolj taktičnega kot ideološkega, to je bolj političnega kot zgodovinskega značaja. Seveda pa je zgodovinsko važen kongres v Livornu, kjer so se socialisti in komunisti ločili. Pod vplivom zgodovinskega razvoja pa je veljalo v primeru s takrat precejšnje razlike bodisi za socialiste bodisi za KPI. Seveda so med komunisti in socialisti sedaj znatne teoretske razlike, toda tudi glede tega ni mogoče vedno potegniti jasne črte ločnice. Med samimi pristaši PSI (da pustimo ob strani PSDI) so razne struje, prav tako pa smo priča raznim gledišče, vsaj kar se tiče taktike in vsakdanje politike, v sami KPI, kar prihaja do izraza tudi na kongresih. V glavnem pristajajo socialisti na tako imenovano «demokratično» metodo prevzema oblasti, na «demokratično» metodo pri prevaganju posameznih struj v stranki itd., medtem ko KPI vsaj uradno ne priznava struj, ker pač velja v njej demokratični centralizem, po katerem se morajo člani pač držati sklepov, potem ko jih je izglasovala večina. Sicer pa velja to dejansko v vseh strankah, razen seveda pri demokristjanih, ki so konfesionalna stranka in kjer se na primer poslanci ne pokoravajo vodstvu stranke, ker sprejemajo navdihe od zastopnikov «onstranstva», kar že spada v transcendentalnost (nadčutnost).

Skratka, socialisti zagovarjajo sistem več strank, toda pri tem priznavajo, da je možno doseči bistveno demokracijo le s socialistično gospodarsko ureditvijo, čeprav zanikajo leninistično načelo diktature proletariata. Pri tem seveda zaidejo v protislovje. KPI se seveda načelno ni odrekla leninističnemu načelu diktature proletariata in ne pristaja načelno na sistem več strank, toda v praksi se je zlasti na zadnjem kongresu izrekla za «italijansko pot» v socializem, pri čemer ne odreka parlamentu pozitivne vloge na tej poti pod pogojem, da se delovne množice vedno aktivno borijo za napredek ter ne pričakujejo kakih čudežev od tega, da pošljejo vsakih štiri ali pet let v parlament svoje poslance in senatorje.

To so približno povedano nekatere razlike med socialisti, anarhisti in komunisti oziroma točneje KPI, kar velja seveda v glavnem samo za državo, v kateri živimo.

—«»—

KRATKE S KOPRSKEGA

V koprskem okraju je bilo v preteklih dneh več občinskih zborov občinskih sindikalnih svetov. Osnovni poudarek v razpravah je bil na delavskem upravljanju in na nagrajevanju po učinku. Na občnih zborih v Piranu in Kopru so ugotovili, da so podjetja izvolila v nove delavske svete predvsem mlade ljudi, ki imajo nekoliko manj izkušenj v upravljanju, zato pa veliko voljo do dela. Glede nagrajevanja po učinku pa so ugotovili, da nekatera podjetja (kakor na primer STIL Koper in Lesonit Ilirska Bistrica) že skoraj stoodstotno nagrajujejo po učinku. Priporočili so, naj bi se v podjetjih uvedle posebne službe, ki bi se bavile izključno s temi vprašanji.

* * *

V Sežani je bil redni letni občni zbor koprske okrajne trgovinske zbornice. Sprejeli so vrsto pomembnih sklepov za izboljšanje gostinstva v okraju. Mnogo si obetajo od izboljšanja sistema nagrajevanja po učinku ter od nove gostinske šole, ki bo začela z delom jeseni v hotelu Galeb v Kopru. Na občnem zboru so tudi priporočili ureditev manjša gostišča na važnih izletniških točkah, saj to zelo pogrešajo tako domači kot tuji turisti. S sklepi občnega zbora bodo seznanili vse občinske ljudske odbore in OLO.

* * *

V koprskem okraju so se že začele zaključne slovesnosti ob Dnevu mladosti. V petek je štafeta koprskih radioamaterjev poslala preko etra pozdrave predsedniku Titu. V Sežani in v Postojni so priredili sprevod športnikov ter številna tekmovanja.

Argentina praznuje 150-letnico neodvisnosti

Ko je Juan Diaz de Solis leta 1516 s špansko fregato zaplul kot prvi Evropejec v ustje veletoka La Plata, se je začelo za prostranstva, ki imajo danes geografsko in politično ime Argentina, Paragvaj in Urugvaj, obdobje španske kolonialne vladavine. Le-ta je trajala natanko tri sto let — 9. junija 1916 je bila namreč na kongresu «cabildosev», t. j. mestnih svetov, v Tucumanu proglašena neodvisnost Argentine. Od tega dogodka poteka te dni 144 let; toda dan argentinske neodvisnosti sega nazaj, v leto 1810, ko so «cabildosi» oziroma mestni sveti, zbrani v Buenos Airesu pod vodstvom Jose de Martina, spričo pešanja španske moči zaradi napoleonskih vojn prevzeli suverene pravice, ki so bile dotlej v rokah podkralja v podkraljestvu Rio de La Plata. Ta neodvisnost je bila kratkega življenja. Po Napoleonovem padcu je namreč španska krona zbrala armado, zadušila San Martinov upor in znova vzpostavila špansko suverenost (razen v Paragvaju, ki je ostal neodvisen), ki pa se je obdržala le štiri leta, dokler Španci leta 1816 niso bili poraženi; kongres v Tucumanu je dokončno utrdil argentinsko neodvisnost. V krajših časovnih razlikah so sledile Argentini na poti neodvisnosti tudi druge južnoameriške dežele — leta 1822 so se vdale zadnje španske posadke na južnoameriški celini, za katero se je po tri sto letih španske kolonialistične vladavine začelo novo obdobje — obdobje poskusov, ustvariti Združene južnoameriške države, in obdobje prav nasprotnih tendenc, t. j. vojn med novo nastalimi neodvisnimi državami.

Simon Bolivar, voditelj osvobodilnega boja na severu, si je prizadeval iz novo nastalih držav ustvariti organsko enoto po zgledu severnoameriških Združenih držav, ali vsaj dve veliki konfederalni skupini na severu in na jugu.

Neuspehu panameriške konference v Panami (1826), ki naj bi položila temelje Združenim državam Južne Amerike, je sledilo obdobje ljubosumnega tekmovanja za razširitev meja novo nastalih držav in za vodilno vlogo, za katero so se potegovale tri države: Argentina, Brazilija in Velika Kolumbija. V tem obdobju cepitve južnoameriške celine so se močno izrpavale gospodarske, politične in socialne strukture komaj rojenih držav. Razredni interesi vodilnega in vladajočega zemljeposestniškega sloja so se prepletali z novim elementom: rasnim problemom. Nebelo prebivalstvo — Indijanci, metijci, mulati in Črnci — so v osvobodilnih vojnah imeli veliko, ponekod odločilno vlogo; San Martin je n. pr. z armado, ki so jo v glavnem sestavljali metijci, udaril preko Andov v Čile in Peru ter prisilil španske posadke h kapitulaciji, argentinska neodvisnost pa se je tudi rodila na zavezništvu in sodelovanju med predsednikom prve neodvisne argentinske vlade v Buenos Airesu Rivadaviajom in med poveljnikom metijske kmetijske milice Rodriguezom. Nebelci so torej logično pričakovali, da jim bo prinesla neodvisnost množičnost za njihov gospodarski in socialni napredek; terjali so enakopravnost, terjali so zase enake možnosti kot so jih imeli belci, terjali so politične pravice.

REZIM «CAUDILLO»

Socialni in politični pritisk nebelega prebivalstva je povzročil reakcijo, ki je ustvarila najugodnejše pogoje za politično in gospodarsko anarhijo, obdobje, ki ga v zgodovini južnoameriških držav — nobena ni bila izvzeta — imenujejo doba «caudillosov».

«Caudillo» je vodja politične stranke oziroma skupine ljudi, ki mu služijo z oboroženo roko. Le-ta se je polastil vlade in diktatorsko — včasih na najbolj brezumen način — vladal toliko časa, da ga ni z zarotc ali pučem zamenjal drugi «caudillo». Borbe med posameznimi diktatorji so bile le krvavi odraz vseh gospodarskih in socialnih in rasnih protislovij, ki so se nakopicila v tri sto letih španske in portugalske vladavine strogega trgovinskega monopola (trgovina med posameznimi južnoameriškimi deželami je bila s smrtno kaznijo prepovedana, nebelo in kreolsko prebivalstvo brez pravic, od Angležev importirani črni sužnji pa element, ki je še bolj povečeval rasni antagonizem) in so izbruhnili na dan v vsej silovitosti že prve dni neodvisnega življenja.

Razmere v Argentini so se ustalile in nekako normalizirale v sedemdesetih letih preteklega stoletja, ko je bolj ali manj normalno obliko vladavine spet prevzel razred zemljiških posestnikov kot tak. Vlada je na široko odprla vrata oriseljencem; le-ti so dobili enake pravice kot stari prebivalci in prebivalstvo Argentine je izredno hitro naraščalo — od leta 1870 do 1914 se je povečalo za štirikrat. Od osem milijonov Argentincev jih je bilo v letu, ko se je začela prva svetovna vojna, dva milijona rojenih izven Argentine (30 odstotkov v vsej Argentini, v Buenos Airesu se je povzpel ta procent na 75 odstotkov).

V XX. stoletju je stopila Argentina v znamenje hitrega naraščanja svojega prebivalstva in dinamičnega spreminjanja socialnih, gospodarskih in političnih struktur. Že v desetih letih našega stoletja se mala in srednja buržoazija uveljavita kot razred, zaznavni so tudi že prvi zametki organiziranega delavskega razreda. Vsi ti elementi naštetih sprememb so morali spričo novih idej, ki so prihajale iz Evrope in Severne Amerike, odločilno udariti ob nadzgradbo paternalistične zemljiškoposestniške oligarhije. Že leta 1916 je na predsedniških volitvah zmagal kandidat radikalne stranke (le-ta je bila predstavnik hitro nastajajočega in hitro uveljavljajočega se meščanskega razreda) Hipolito Irigoyen, ki se je z radikalom Marcelom Torcuato de Alvearom do leta 1930 izmenjaval v predsedniški palači Casa Rosada v Buenos Airesu. To je bilo prvič v zgodovini Argentine, da je bil razred zemljiških posestnikov odrinjen od direktnega in neposrednega vladanja; ni pa se odpovedal svojim ambicijam.

DEMAGOGIJA ZA «DESCAMISADOSE»

Že leta 1930 je vojaški puč vrgel predsednika Irigoyena; volitve, ki so sledile čez dve leti in pozneje, in ki so jih kontrolirali konservativci in vojska, so se seveda končale z ustreznimi rezultati. Vojska se je v tem vzdušju navzela po Mussolinijevem zgledu totalitarističnega duha, katerega idejni in materialni odraz je bil klub «Grupo de Oficiales Unidos», katerega zelo aktivni član je bil polkovnik Juan Domingo Peron.

Ko je predsednik Castella leta 1942 proglasil argentinsko nevtralnost, ga je osi naklonjena armada junija naslednjega leta odstavila; sindikati, ki so bili dotlej pod vplivom dokaj močne socialistične stranke in radikalov, so čez noč prišli pod državno kontrolo; dotedanji podsekretar v vojnem ministrstvu polkovnik Peron postane minister za delo! Tu se je začel njegov vzpon, ki ga je pripeljal dvakrat v Casa Rosada!

Naslednjega leta je namreč Peron odstavil dotedanjega predsednika Ramireza; na njegovo mesto je postavil generala Eldemida S. Farrella, nekaj mesecev zatem pa je sam prevzel vojno ministrstvo, ministrstvo za delo pa je spremenil v Nacionalno tajništvo za delo. Tako je združil v svojih rokah oba elementa novega nacionalnega ravnotežja, ki je prvič v zgodovini Argentine temeljilo na vojski in na delavskih množicah, ki so nasedle ceneni demagogiji ideologa argentinskega korporativizma.

Po končani vojni je sicer kratek intermezzo — «Pohod ustave in svobode», ki so ga priredile politične stranke na Casa Rosada — za nekaj mesecev nevtraliziral Peronovo gibanje, toda pritisk sindikatov ga je na volitvah (24. februarja 1946) privedel v predsedniško palačo, ki jo je moral zapustiti 19. septembra 1955, ko ga je upor mornarice in letalstva prisilil v izgnanstvo; razpoka v njegovem režimu demagoške grandomanije se je nenehno širila spričo vedno težavnejšega gospodarskega položaja in nezaupanja, ki ga je vojska začela kazati do vse vplivnejših sindikatov. Ko mu je odrekla podporo še cerkev in ko se je z dajanjem koncesij ameriškim petrolejskim kompanijam zameril še nacionalistom, je razpoka zazijala tako široko, da je v treh dneh v njej izginil njegov skoraj desetletni korporativni režim.

VRNITEV V USTAVNOST

Argentina je prešla v novo fazo svojega razvoja ki jo je sedanji predsednik Arturo Frondizi označil kot fazo utrjevanja ustavne vladavine in sanacije vseh tistih nadzgradb nacionalnega življenja, ki so zavirale gospodarski in socialni napredek države. To obdobje močno sovpada z vsesplošno mednarodno aktivizacijo Južne Amerike, ki se je začela v mednarodnem življenju pojavljati kot samostojen subjekt, iščoč lastnih načinov in lastnih poti za svoj nadaljnji razvoj.

V zadnjem poročilu parlamentu je Frondizi orisal že prehojeno pot poperonistične Argentine, ki bi jo bilo moči v kratkem strniti v naslednje ugotovitve: zunanjetrgovinska bilanca, ki je bila v letih 1955-1958 deficitna za milijardo dolarjev, je lani ujela ravnotežje med izvozom in uvozom; zlate rezerve in rezerve v trdni valuti so v dveh letih narasle za 300 milijonov dolarjev, od 40 na 400; dežela prvič v svoji zgodovini sama zadovoljuje potrebe po energetskih virih, ustvarjene pa so tudi bazične industrije, ki bodo omogočile nacionalni ekonomiki skladnejši razvoj. Le-ta teži za tem, da bi postala nacionalna ekonomija kontinentalna ekonomija z medsebojno izmenjavo dobrin, da se še ogromna, doslej deviška prostranstva pritegnejo v krogotok nacionalnega gospodarskega življenja in da gre gospodarski razvoj v smeri perspektivne gospodarske integracije južnoameriških držav, torej v smeri, ki so ji jo zamislili brez realnih in trdnih osnov — že tvorci južnoameriške neodvisnosti pred sto petdesetimi leti.

Na otoku Hilu v Havajskem otočju se je neki hotel ob morju zaradi valov kar sesedel

Bil je desna roka Himmlerja in sam najhujši krvnik

Adolfa Eichmanna bodo sodili v Izraelu Po vojni je bil celo ameriški ujetnik

L. 1944 je ponujal milijon Židov za 10.000 kamionov za Wehrmacht; kamioni naj bi prispeli z Zahoda čez Turčijo

TEL AVIV, 25. — Uradno so sporočili, da bo proces proti Adolfu Eichmannu, bivšemu nacističnemu komisarju za Žide, javen in se bo pričel takoj, ko bo zaključena preiskava; ta pa bo trajala več tednov. Razprave bodo v nemskem in hebrejskem jeziku. Eichmanna so aretirali v ponedeljek. Aretiral ga je Tuvia Friedmann, ravnatelj centra za dokumentacijo nacističnih vojnih zločinov v Hajfi. Friedmann je bivši častnik poljske obveščevalne službe, ki je prisegel maščevanje proti nacistom, preganjalcem Židov, potem ko mu je uspelo pobegniti iz nekega nacističnega koncentracijskega taborišča.

Šef izraelske policije Yossel Nahmias je na tiskovni konferenci izjavil, da niti na razpravi ne bodo povedali, kako je bil Eichmann aretiran. Časnikarji ne bodo smeli ne slikati in ne intervjuvati bivšega polkovnika SS, ki ga sedaj pazijo vseh 24 ur na dan v celici, kjer je zaprt. Eichmann ne more prejemati ali odpošiljati pisem in čas preganja s tem, da bere nemške knjige.

Več oseb se je že prijavilo izraelski policiji ter se ponudilo, da priča proti bivšemu nacističnemu častniku. Kmalu po aretaciji so Eichmanna soočili z nekim bivšim internirancem iz Auschwitza.

Predstavnik židovske skupnosti v ZDA Benjamin Epstein je povedal v svojem radiofonskem intervjuju, da je Tuvia Friedmann uspel zaslediti Eichmanna s pomočjo neke fotografije, ki mu jo je izročila ena izmed «številnih ljubimk» Nemca. Eichmann si je s plastiko na obrazu spremenil fiziognomijo in fotografija, ki jo je imela ženska, je bila edina z novim obrazom.

Adolf Eichmann

Poročila o načinu Eichmannove aretacije pa se ne ujemajo. Tako piše nemški dnevnik «Abendpost», da se je iz zanesljivih virov v Tel Avivu izvedelo, da se je Eichmanna polastila neka posebna izraelska «komanda» ter ga prenesla v Izrael iz neke bližnje arabske države.

Neki predstavnik zahodnonemške vlade je dal dopisniku Anse v Bonnu izjavo, da je zvezna vlada sklenila, da ne bo zahtevala od Izraela izročitve bivšega polkovnika SS Adolfa Eichmanna.

Po pisanju dunajskega dnevnika «Neues Österreich» je imel važno vlogo pri aretaciji Eichmanna poljski inženir Simon Wiesenthal, ki je živel v Lwowu, sedaj pa biva v Linzu v Zgornji Avstriji. Vsa družina Wiesenthala je bila uničena v plinskih celicah. Inženir se je bojeval med partizani in pozneje se je preselil v Avstrijo. Skozi 15 let se je z zagrizenostjo posvetil iskanju najbolj zloglasnih vojnih zločincev tretjega rajha. Inženir Wiesenthal pa ni hotel nič povedati, kako in v kakšnih okoliščinah je bil Eichmann aretiran.

Za Hitlerjem in Himmlerjem je bil bivši «Obersturmbannführer» SS Adolf Eichmann, ki ima sedaj 54 let, največji krivec za pokole Židov. Bil je šef ravnateljstva za «dokončno rešitev židovskega vprašanja» pri osrednjem vodstvu SS.

Eichmann je bil poznan po «trgovini z Židi» v Budimpešti. Bilo je leta 1944, ko je po nekem predstavniku odporniškega gibanja ponudil milijon Židov za 10.000 kamionov. Te kamione naj bi dobavili zavezniki preko Turčije; potrebovala jih je Wehrmacht. Sam je to operacijo označil z besedami: «Kri za blago, blago za kri». Zavezniki so zvedeli za to ponudbo, vendar pa je niso vzeli resno v poštev, ker obljubi nemškega krvnika niso verjeli. Res pa je, da je Adolf Eichmann, ko je izvedel, da s «kupčijo» ne bo nič, dal pomoriti nadaljnji milijon Židov.

Eichmann se je rodil v Solingenu v Nemčiji l. 1906. Od četrtega leta je živel v Linzu. Tudi po vojni se je nekaj časa skrival po Avstriji in dva tedna je bil celo ameriški ujetnik, toda z zlaganim imenom Eckmann. Leta 1949 je izginil iz Avstrije. V naslednjih letih mu je baje pomagal tudi znani general Skorzeny.

Proces zaradi nesreče v Barletti

«V Barletti je bila navada kalkulirati na koncu dela»

Tako je pred sodiščem izjavil ing. Lombardi, kar je v sodni dvorani povzročilo precejšnje negodovanje

TRANI, 25. — Pred tukajšnjim sodiščem je bilo danes tretje nadaljevanje procesa proti krivcem nesreče v Barletti. Kot je znano, se je tamkaj zrušila hiša, pri čemer je izgubilo življenje 58 oseb.

Današnja razprava se je začela s kratkim prerekanjem. Ko je namreč predsednik sodišča dr. Larocca vstopil v sodno dvorano, je takoj vprašal, če sta navzoči hčerki obtoženca Eligia Turija. Deklet ni bilo in odvetnik Scianatico je vprašal predsednika, zakaj bi morali biti dekleti navzoči, ko sta kot priči poklicani šele za ponedeljek. Tedaj je predsednik dejal, da je hotel od njiju kaj zvedeti glede incidenta včeraj v sodni dvorani. Dekleti sta se baje izzivalno obnašali proti nekaterim svojcem žrtev nesreče, kar je izzvalo reakcijo. Nekateri odvetniki so začeli protestirati, vendar je nastal takoj zopet red.

Prvi je bil danes zaslišan inž. Francesco Lombardi, projektant in vodja del pri stavbi, ki se je 16. septembra zrušila. Zaslišavanje Lombardija je trajalo nad štiri ure. Vprašanja so mu stavili odvetniki civilne stranke, državni tožilec, pa tudi njegov zagovornik. Povedal je, da je dva dni pred porušenjem prišel na mesto, kjer je stala hiša. Vstopil je v garažo, ni si pa bil popolnoma na jasnem glede vzrokov poškodb, ki mu jih je pokazal stavbenik Carmine. Vsekakor pa je ukazal postaviti podpore, da bi naknadno ugotovil vzroke poškodb. Tu je dostavil, da bi on še niti danes ne mogel reči, zakaj se je stavba zrušila.

Potem so obtoženca vprašali, kakšen honorar je prejel od Carmineja in Turija kot inženir. Dejal je, da je prejel samo 90.000 lir, deloma v menicah, deloma v gotovini, toda to je bilo samo predujem. Na zahtevo odvetnika obtoženca Carmineja je povedal, da je pri Turiju, ki je tovarnar opeke, vzel za okrog 356.000 lir materiala.

Zaslišanje je potem prešlo v tehnične podrobnosti. Ugotoviti se je hotelo, ali je inž. Lombardi napravil statične račune ali ne in če je predložil tehnično poročilo z vsemi podatki občinskemu tehničnemu uradu v Barletti, kakor pač to predpisuje zakon. Obtoženec je dejal, da je napravil račune ter sestavil poročilo, ko je bila stavba dokončana, «ker je bila v Barletti navada tako delati». Po tej izjavi so se v dvorani slišale negativne pripombe. Sledila so druga vprašanja ter prerekanje med odvetniki. Predsednik pa je vzpostavil red ter pozval odvetnike, naj stavijo konkretna vprašanja brez komentarjev.

Razprava se bo nadaljevala v ponedeljek.

—«»—

RIM, 25. — Paul Adenauer, sin nemškega kanclerja Konrada je bil imenovan za tajnega papeževega komornika z naslovom monsignor. Adenauer je župnik ter profesor na katoliškem inštitutu za socialne študije v Bad Honnefu.

—«»—

KJOBENHAVEN, 25. — Danski kralj Friderik in kraljica Ingrid sta danes slovesno proslavila 25-letnico poroke.

Stanje Pasternaka se je poslabšalo

MOSKVA, 25. — Popoldne se je zdravstveno stanje pisatelja Borisa Pasternaka zopet poslabšalo. Zvečer ga bodo zdravniki ponovno preiskali.

Bolnik je ves čas dokaj slab, tako da je njegovo stanje vznemirjajoče. Včeraj pozno dopoldne se mu je nekoliko zboljšalo. Nevarnost je v tem, tako je dejal časnikarjem brat pisatelja, da lahko dobi bolnik še en božjastni napad. Trije zdravniki so stalno pri Pasternaku, ki je ves čas pri zavesti in pozna svojce. V pisateljevo vilo prihaja velikansko število brzojavk in pisem tudi iz tujih držav. Pasternak ima želodčno krvavitev, srčne motnje in še pljučno infekcijo.

Zvečer se je stanje Pasternaka poslabšalo. Popoldne je nastopila krvavitev želodca in ob 21. uri so trije zdravniki, ki pisatelja zdravijo, sklenili, da ne bodo napravili transfuzije krvi zaradi bolezni srca. Pri Pasternaku, ki ima danes zvečer 39 stopinj temperature, sta stalno po en zdravnik in bolničarka.

—«»—

obtožena, da pripadata «ilegalni tajni organizaciji» ter da sta razvijala podtalno dejavnost. Na sami razpravi je prišlo do incidentov zaradi nastopa obtožencev, ki ga je predsednik označil za nespoštljivega ter dal oba obtoženca odpeljati v zapor. Pozneje je njun odvetnik postavil neko vprašanje, na katero se je zdelo predsedniku nepotrebno odgovoriti. Odvetnik je tedaj izjavil, da se odreka obrambi, nakar je predsednik takoj imenoval uradnega zagovornika, odvetniku pa ukazal zapustiti dvorano.

—«»—

Japonska odprava na vrhu Api (7019 m) v Himalajskem pogorju

KATMANDU, 25. — Odprava alpinistov, članov nekega japonskega univerzitetnega kluba, je zavzela vrh Api (7019 m) v Himalajski skupini v severozahodnem delu Nepala.

Vest je danes sporočilo nepalsko zunanje ministrstvo, ki je navedlo, da sta na vrh prišla prvič 10. maja ob 12.48 alpinista Hirabajaši in Guyaltzen. Naslednjega dne ob 14. pa sta prišla na vrh tudi vodja ekspedicije Cuda in neki drugi alpinist.

Znano je, da je leta 1954 skušala doseči vrh Api tudi neka italijanska ekspedicija, toda brez uspeha. Trije člani italijanske ekspedicije so pri tem izgubili življenje.

—«»—

Protest prodajalcev bencina

FIRENZE, 25. — Prodajalci bencina in drugih goriv za avtomobile so protestirali proti petrolejskim družbam, ki so sklenile po zadnjem vladnem ukrepu znižanje prodajne cene za bencin, da zmanjšajo dobiček prodajalcev. Poročilo navaja, da samo AGIP ni znižala dobička proizvajalcev.

—«»—

Četvorčki so umrli po 40 minutah

NEAPELJ, 25. — Neka 27-letna ženska, ki ima že tri otroke, je davi porodila četvorčke, dva dečka in dve deklici. Porod pa je bil predčasen in četvorčki so živeli samo 40 minut.

Obsodba ilegalcev v Lizboni

LIZBONA, 25. — Sodišče v Lizboni je obsodilo na pet let in pol zapora neko žensko in nekega moškega, ki sta bila

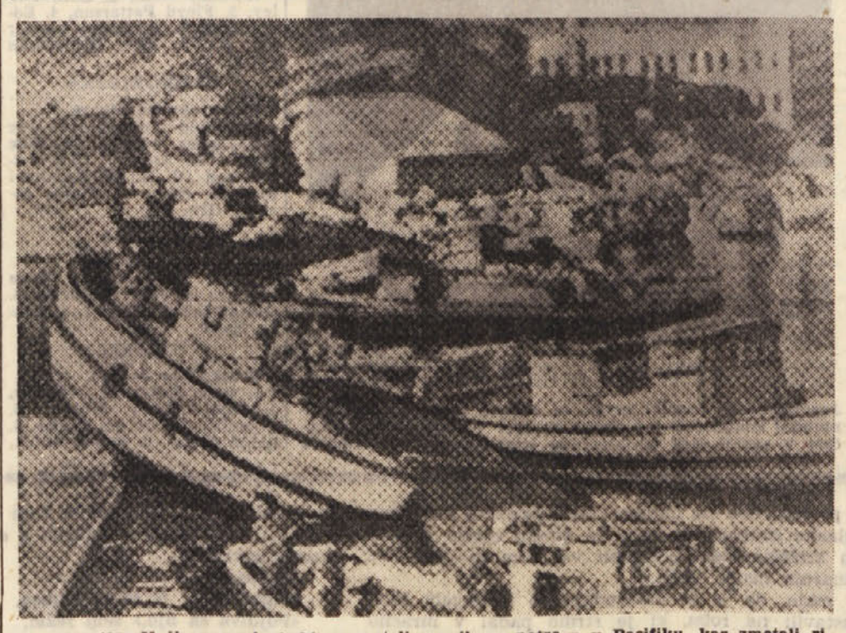

V pristanišču Kušivo so valovi, ki so nastali po silnem potresu v Pacifiku, kar zmetali ribiške ladje drugo vrh druge

152.312 redovnic v Italiji

VATIKAN, 25. — Na vsakih 10.000 prebivalcev v Italiji (šteto po stanju prebivalstva na koncu leta 1957) pride nad 31 redovnic. Objavljene statistike navajajo, da je sedaj v Italiji 152.312 redovnic ter 15.678 ženskih redovniških hiš. Statistika obenem navaja, da se je število redovnic v zadnjih 80 letih v Italiji močno povečalo. Tako je to število od 28.172 v letu 1881 naraslo na 40.251 v letu 1901, na 45.616 v letu 1911, na 71.679 v letu 1921, na 112.208 v letu 1931, v letu 1951 na 144.171 in potem na prej navedeno število.

—«»—

Tretji dan zasedanja glavnega odbora KD

(Nadaljevanje s 1. strani)

slancev KD, v kateri se zahteva odločna obsodba organiziranih struj, hkrati pa je ponovil predlog, da bi v vodstvo KD pritegnili vse voditelje struj.

Pastore je odločno podprl stališče političnega tajnika Mora in poudaril, da je politika levega centra najtesneje povezana z vprašanjem zaupanja ljudskih množic v demokratično državo. Za njim je fanfanijevec Barbi branil stališče političnega tajnika in dejal, da tisti, ki ga danes kritizirajo, s tem dokazujejo, da so «pripravljeni odpovedati se bistvenim elementom tradicije in politične vsebine KD». Tudi Berloffa je potrdil, da povsem soglaša s poročilom političnega tajnika.

Odv. Morlino, ki je član vodstva KD, je pripomnil, da ni med razpravo nihče zahteval vlade desnega centra, in da v tej smeri KD nikakor ne more. To pa po njegovem mnenju še ne pomeni dokončnega preloma s PLI, če bi PLI bil tak, kakršen je bil takrat, ko sta v njem imela glavno besedo Cortese in Villabruna. Centristična vladna koalicija bi po mnenju Morlina bila danes možna, če bi v PLI ne gospodaril Malagodi. Kar zadeva vzdržanje PSI glede vlade levega centra je Morlino podčrtal, da gre pri tem za čisto parlamentarno dejstvo in da to še ne pomeni demokratičnega priznanja PSI. Kot zadnja je spregovorila na današnjem sestanku še poslanka Badaloni, ki je zagovarjala stališče, naj KD objavi svoj program, ker naj bi bilo na drugih strankah, da se izjasnijo, ali so pripravljene podpreti KD ali ne.

Glavni odbor je sprejel predlog predsednika Piccionija, da se zasedanje nadaljuje tudi jutri dopoldne, nato naj se prekine za 24 ur, nakar naj bi v petek popoldne odgovoril Moro, nato pa bi glasovali o resoluciji.

Tudi danes so se vršila pogajanja med vidnejšimi predstavniki «dorotejcev» in drugih struj, predvsem pa med «dorotejci» in političnim tajnikom, da bi mogli predložiti enotno zaključno resolucijo.

Danes je predsednik republike Gronchi odpotoval z letalom na Sicilijo, kjer si je v Siracusi ogledal mestni muzej, zvečer pa prisostvoval predstavi Ajshilovega «Agamemnona»; po predstavi se je zadržal v prisrčnem razgovoru z igralci. Predstavo je režiral Gasmann in igral tudi naslovno vlogo. Nato se je Gronchi odpeljal z vlakom v Palermo.

A. P.

Trije mladi tigri v Pordenonu

PORDENONE, 25. — Primeri, da imajo živali v cirkusih mlade, niso prav pogosti. Cirkus Togni, ki se sedaj nahaja v Pordenonu, se je pomnožil za tri mlade tigre. Dali so jim imena po Trstu, Vidmu in Padovi.

Primeri, da imajo tigri mlade v tej klimi, so zelo redki in je zato dogodek v cirkusu Togni toliko bolj zanimiv in pomemben.

—«»—

Število sifilitičnih v Italiji narašča

RIM, 25. — Na dermosifilopatični kliniki univerze se je danes pričel 9. kongres nacionalnega združenja dermosifilografskih nadzornikov, to je zdravnikov, ki jim je poverjeno nadzorstvo o stanju sifilisa. O tem vprašanju je govoril predsednik združenja zdravniških zbornic prof. poslanec Chiarolanza. Nato je v svojem referatu predsednik združenja prof. Ducrey navedel, da je bilo leto 1959 v Italiji negativno v obrambi proti sifilisu in to zaradi tega, ker je nemogoče nadzorstvo nad okuženimi osebami. Navedel je nadalje, da se je leta 1959 v Milanu n. pr. število sifilitičnih povečalo za sto odstotkov.

Za njim je govoril prof. Gandola o nezgodah moderne kozmetike, pri čemer je mislil na posege na koži ter na laseh, nohtih itd. Prof. Gandola je navedel najbolj pogoste primere nezgod pri kozmetiki; to so nezgode, ki se dogajajo pri barvanju las, pri hladni trajni ondulaciji, pri loščenju nohtov, pri barvanju ustnic ter nezgode, ki jih povzročijo mila, paste za zobe, parfumi, protisončne maže in podobno.

—«»—

Jayne Mansfield bo spet mati?

RIM, 25. — Filmska igralka Jayne Mansfield je z možem Mikom Hargitayem in dvema otrokoma odpotovala z letališča Ciampino v Los Angeles. Igralka, ki je imela na sebi široko obleko, je na vprašanje časnikarjev izjavila, da pričakuje otroka.

Veliki netopirji napadajo ljudi

RIO DE JANEIRO, 25. — Že teden dni neprijetno nadlegujejo prebivalce majhnega otoka Sao Sebastiano ob obali države Sao Paolo velikanski netopirji, ki jih je veter zanesel iz džungle. Prebivalci so poklicali na pomoč oddelke mornarice, ker se sami ne morejo ubraniti zoprnih živali. Doslej so prebivalci otoka, ki jih je vsega kakih 50, mirno ukvarjali z živinorejo. Sedaj pa so netopirji začeli napadati živino nakar so prebivalci sami pobili vse govedo. Ker so netopirji lačni, so začeli napadati ljudi. Prebivalci so se zaprli v hiše, ker se s palicami niso mogli otresti netopirjev.

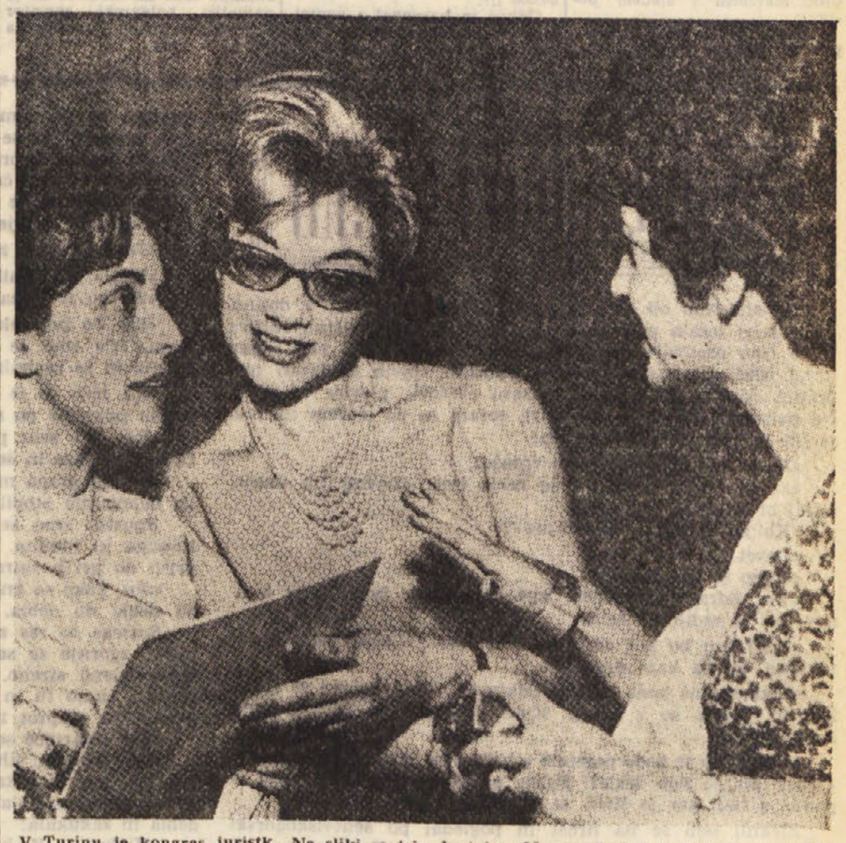

V Turinu je kongres juristk. Na sliki so tri odvetnice: Maura Cortese iz Milana (na levi), Cacione iz Rima in Olga Sargenti iz Milana

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Sedma in osma etapa 43. kolesarske dirke po Italiji

Poblet in Van Looy nevzdržna na cilju obeh včerajšnjih etap

Danes deveta 200 km dolga etapa Forlì-Livorno

BELLARIA, 25. — Sedmi dan kolesarske dirke po Italiji je bil razdeljen v dve etapi: sedma — mikroetapa na kronometer — je bila dolga samo 5 km. Kazalo je, da bo proga brez težkoč, toda med vožnjo so šele spoznali, da ni dovolj biti hitrostni kolesar, temveč je bilo treba biti pravcati akrobat. Cesta je bila polna ostrih ovinkov in kolesarji so morali zelo paziti pri vožnji.

Prvi je startal Musone, ki je dosegel čas 6'40". Njegov čas je zdržal na prvem mestu vse do prihoda Pobleta, ki si je zagotovil etapno zmago. Največ smole je imel brez dvoma Anquetil, ki je moral zaradi okvare zamenjati kolo, pri čemer je izgubil precej časa. In kljub temu je rabil za progo 6'43".

FORLÌ, 25. — Drugi del tekmovanja, oziroma osma etapa današnjega dne, se je začel v Bellariji ob 15. uri, ko je župan dal znak za start. Proga je bila dolga le 81 km in prav zaradi tega se je že takoj v začetku videlo, da bo dirka nervozna in hitra.

Na start se je zglasilo 117 kolesarjev in že po prvih kilometrih vožnje so se hoteli Cestari, Mas in Benedetti spustiti v beg. Poskus se jim ni posrečil, ker jih je glavnina takoj dohitela. Po številnih poskusih drugih, ki so hoteli pustiti družbo na cedilu, so se kolesarji znašli pred zaprtimi železniškimi zapornicami. Nekateri so to izrabili in pospešili hitrost, zaradi česar se je celotna skupina razdelila v več manjših. To zmešnjavo so izrabili Stablinski, Galdeano in Chiodini, katerim se je pridružil še Minieri. Ti so morali kaj kmalu popustiti in se združiti z drugimi. Ob prvem prehodu skozi Forlì je skušal Baldini presenetiti ostale, toda poskus se mu je ponesrečil. Šele Pambiancu se je posrečilo zbežati, tako da si je nabral kakih 100 m naskoka. Med vožnjo skozi mesto je Elliot močneje pritisnil na pedale in je tudi dohitel begunca. Pri S. Martinu pa je glavnina, ki se ni pustila presenetiti, dohitela oba.

Ob vznožju vzpona na Rocca delle Camminate je Van Looy sprožil napad, a Nencini je bil pripravljen in se je spustil za njim. Kasneje sta začela zasledovanje tudi Cestari in Hoevenaers, ki sta se pridružila prvim. Tik pod vrhom je Padovan dohitel vse in si je zagotovil gorsko nagrado.

V spustu se je združila skupina 18 kolesarjev, ki je vozila skupaj do cilja. Tik pred ciljem sta Hoevenaers in Van Looy napela vse sile, a Belgijec je bil hitrejši in si je zagotovil zmago 8. etape.

VRSTNI RED VII. ETAPE NA KRONOMETER IGEA — BELLARIA (5 KM):

1. Poblet 6'30", s povprečno hitrostjo 46,153 km na uro; 2. Nencini in Van Looy 6'36", 4. Ronchini 6'39", 5. Hoevenaers, Carlesi, Musone 6'40", 8. Pambianco 6'41", 9. Anquetil 6'43", 10. Catalano 6'44", 11. Baldini, 12. Daems, 13. Bono, 14. Zamboni, Tinarelli, Fallarini, Maule, Battistini, 19. Pellegrini, 20. Gaul, Sartore. Benedetti, Van Est, itd.

VRSTNI RED VIII. ETAPE BELLARIA—FORLI (81 KM):

1. Van Looy Rik (Faema) 1 ura 54'07", s povprečno hitrostjo 42.586 km na uro; 2. Darrigade André (Finsec) 3. Padovan Arrigo (Gazzola) 4. Hoevenaers Jos (Ghigi) 5. Nencini Gastone (Carpano) 6. Ronchini 7. Gaul 8. Massignan 9. Delberghe 10. Pambianco, 11, Carlesi, 12. Anquetil, 13. Coletto, 14. Junkermann, 15. Baldini. 16. Couvreur, 17. Adriaenssens, 18. Bertan, vsi s časom zmagovalca.

LESTVICA PO OBEH ETAPAH JE SLEDEČA:

1. Hoevenaers 32.27'52" 2. Anquetil 32.29'48' z z. 1'56" 3. Carlesi 32.29'59" 4. Ronchini 32.30'41" 5. Pambianco 32.30'52" 6. Massignan 32.31'22" 7. Nencini 32.31'40" 8. Gaul 32.31'42" 9. Zamboni 32.31'52" 10. Coletto 32.31'53", 11. Adriaenssens, 12. Delberghe, 13. Van Looy, 14. Baldini, 15. Botella, 16. Couvreur, 17. Junkermann, 18. Guegg, 19. Poblet, 20. Sartore. 21. Van Est, 22. Cestari, 23. Gismondi, 24. Bertran, 25. Baffi, 26. Pettinati, 27. Conterno, 28. Mas, 29. Pizzoglio, 30. Brenioli.

—«»—

MEDNARODNI NOGOMET

Milan-Crv. zvezda 2:0

MILAN, 25. — V prijateljski tekmi, ki je bila pred 15.000 gledalci je Milan premagal beograjsko Crveno zvezdo 2:0. Oba gola je dosegel Danova v 14' in 32' drugega polčasa.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Milan — Gallesi; Fontana, Zagatti; Liedholm, Maldini, Occhetta; Danova, Schiaffino, Altafini. Grillo in Bacci.

Crvena zvezda — Beara; Durković, Žeković; Mitić, Spajić, Tasić; Stipić, Moravič, Rudinski, Sekularac in Kostič.

V 3' je Rudinski zaradi pretega mišice zapustil igrišče. Zamenjal ga je Toplac.

—«»—

Juventus-Tottenham 2:0

TURIN, 25. — Juventus je nocoj premagal z 2:0 angleško moštvo Tottenham. Prvi polčas se je končal z 1:0 v korist Juventusa. Gola sta dosegla Sivori v 20' prvega in Nicolé v 45' drugega polčasa.

—«»—

IZ POLITIČNIH RAZLOGOV

Odpovedano srečanje Španija-Sovjetska zveza

MADRID, 25. — Španska tiskovna agencija je javila, da je vlada odpovedala mednarodno nogometno srečanje za evropski pokal med špansko reprezentanco in Sovjetsko zvezo.

LAHKA ATLETIKA

SOFIJA, 25. — Med lahkoatletskim mitingom je Romun Vamos zmagal v teku na 1500 m s časom 3'44"8. V troskoku je Poljak Malchereczik dosegel znamko 15.93 m, medtem ko je najboljši bolgarski sprinter Batchvarov zmagal v teku na 200 m v 21"8.

Danes prvenstvene tekme nogometne B lige

Triestina upa na zmago Torina nad Catanio

Tržaška enajstorica bo igrala v Valdagnu proti Marzottu

Danes čaka Triestino odločilna tekma v Valdagnu. Od tega rezultata je odvisno, če bo lahko Triestina še upala na promocijo v višje prvenstvo, ali če bo morala še leto dni trpeti v vrstah B lige. Oči Tržačanov pa so uprte tudi v Turin, kjer bo tamkajšnje moštvo imelo v gosteh najnevarnejšega tekmeca Triestine Catanio.

Turinska enajstorica bo morala napeti vse sile in odpraviti s porazom svoje goste, ker ni izključeno, da bi v nasprotnem primeru morala prepustiti prvo mesto v lestvici presenetljivemu Leccu, ki igra vrhu vsega še doma. Samo z zmago se bo Torino obdržal na prvem mestu, ker prognoze govore v prid Lecca, ki ne bi smel imeti težkega dela z obupano beneško enajstorico. In zmaga Torina bi prišla prav tudi Triestini, ki bi, pod pogojem seveda, da prinese iz Valdagna obe točki, odvzela Cataniji tretje mesto.

Triestina se sicer ne bo mogla posluževati svojega odličnega krilca Radiceja, vendar bo njegovo mesto zavzel solidni De Grassi, ki ne bi smel razočarati. Bandini, pa čeprav je imel v preteklih dneh nekaj mrzlice, bo lahko nastopil. Isto velja za Szokeja, za katerega so se bali, da ne bo mogel na igrišče.

Ob odhodu Triestine v Valdagno se je izvedelo, da obstaja dvom tudi za Bandinija. Tržaški vratar si je namreč izpahnil gleženj in čeprav zadeva ni resnega značaja, ni izključeno, da ga bo Trevisan zamenjal z De Minom. Iz Trsta so odpotovali vsi titularci Triestine razen Secchija in Radiceja. Trevisan sicer še ni najavil postave, ker si je pridržal pravico, da jo sestavi v zadnjem trenutku. Vseeno menijo, da bo Triestina nastopila proti Marzottu v sledeči postavi:

Bandini ali De Min; Frigeri, Brach; Szoke, Varglien, De Grassi; Mantovani, Puia, Taccola, Magistrelli in Fortunato.

Kot rezervi sta odpotovala Cazzaniga in Del Negro.

V glavnem bo današnji dan odločilnega pomena tako za vrt kakor za dno lestvice. Na vrhu se bo odločalo kdo bo lahko vstopil v A ligo, na dnu pa se bo izvedelo, katera enajstorica se bo morala posloviti od tega prvenstva in se presedlati v nižjega.

Praktično je še v nevarnosti za izpad najmanj sedem moštev. Cagliari se tako in tako ne bo rešil, medtem ko se bodo morali za obstoj boriti predvsem Novara, Taranto, Modena, Sambenedettese in druge. Nekatera moštva imajo ugoden koledar tekmovanja, druge pa so skoraj gotove, da bodo izpadle.

Razpored današnjih tekem za prvenstvo B lige je sledeč:

Brescia — Catanzaro, Lecco — Venezia, Messina — Reggiana, Modena — OZO Mantova, Novara — Taranto, Sambenedettese — Como, Simmenthal Monza — Cagliari, Torino — Catania, Verona — Parma.

***

MILAN, 25. — Disciplinski odbor nogometne zveze je na svoji zadnji seji izrekel več kazni. Med drugimi je kaznoval z globo 300.000 lir Udinese. Nadalje je kaznoval vse igralce istega moštva, razen Romana, na plačilo skupne kazni 60.000 lir.

Odbor je kaznoval z opominom in z globo 4.000 lir tudi igralca Triestine Frigerija.

V nedeljo tradicionalni žogobrc na Proseku

Lani so zmagali samci kdo bo letos boljši?

Tekma bo okoli 16. ure na proseškem igrišču blizu letališča

Na Proseku že vsi nestrpno pričakujejo nedeljo. Marsikdo se bo vprašal zakaj. In vendar je jasno. V nedeljo bo namreč že tradicionalna nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi domačini. Za tekmo se obe moštvi skoraj tajno pripravljata in čeprav še nista znani postavi, se pa vendar govori, da bo v njiju nekaj odličnih igralcev, ki bodo imeli nalogo izrabiti vsako priložnost in spraviti usnje v mrežo nasprotnikov. Seveda bodo morali ti garati tudi za tiste, ki se sicer na nogomet spoznajo, a jim bo proti koncu tekme prav gotovo zmanjkal zrak v pljučih in bodo noge otrdele.

Že lani je bilo pričakovanje tega srečanja ogromno, še posebno, ker se je pri prvi tekmi orožniški brigadir neumestno vmešal, s čimer je sprožil razburljiv incident. Prosečani so morali zaradi brigadirjeve prepovedi prekiniti tekmo, a incident šovinističnega orožnika, ki mu ni ugajala slovenska beseda, je deloval kot najboljše propagandno sredstvo. Zaradi tega se je naslednjo nedeljo, ko je bila najavljena tekma, zbralo na Proseku toliko gledalcev, kot jih Triestina redkokdaj ima.

Ne bomo opisali kako je bilo preteklo leto, pripomnili pa bi, da na igrišču niso manjkali niti posebni dopisniki, med katerimi je bil seveda tudi novinar domačega «Proseškega glasa», kakor tudi številni televizijski speakerji. Najbolj se je odrezal domači, ki je tekmo komentiral z duhovitimi domislicami. Lanskoletno srečanje med poročenimi in samci se je končalo z 1:0 za mlade. Lahko si predstavljamo poparjenost starih, še posebno, ker so morali po stari navadi odpeljati mlečnozobce z vozom v splošno zadovoljstvo «nenavadnih potnikov» in veselje občinstva. V gostilni pa so se vsi pobotali in so pri kozarcu dobrega vinca pozabili na nevšečnosti in tudi na zmagoslavje.

Kot se vidi «malo za šalo in malo za res». Tudi v nedeljo bo torej nekaj podobnega na Proseku in domačini upajo, da jim bo vreme milo. Ker bo organizacija še popolnejša so prepričani, da bodo priklicali na igrišče še več gledalcev, katerim ne bo žal, da so prišli. Še posebno ker smeha ne bo manjkalo, po tekmi pa bo dovolj zabave v vasi in tudi po dobro založenih gostilnah, kjer si bodo lahko utešili žejo in potolažili lačne želodce.

V nedeljo avtomobilske-motociklistične dirke v Portorožu

Letošnja «Nagrada Primorske» za državno prvenstvo Jugoslavije

Portoroška prireditev postaja že tradicionalna

29. maja se bodo na portoroški tekmovalni stezi že četrtič pomerili domači in tuji prvaki motociklističnega in avtomobilskega športa. Z vsakim letom postaja ta prireditev vse bolj vidna in vse bolj popularna turistično-športna manifestacija slovenskega obalnega področja ter se uvršča v najelitnejše tovrstne prireditve v vsej državi.

Tudi letos bodo nastopili Tomosovi mopedi «Colibri». Na sliki je Tomosov izdelek na lanski portoroški dirki

Prireditelj portoroške dirke za «Nagrado Primorske», Avtomoto društvo Koper, ki je lansko leto prevzelo organizacijo in izvedlo dirke z namenom, da bi postala vsakoletna tradicionalna afirmacija avtomobilsko-motociklističnega udejstvovanja v tem najzahodnejšem delu Slovenije, je s svojim dosedanjim delom dokazalo, da je sposobno izvesti tako zahtevno prireditev kot so vsakoletne portoroške dirke. Skromno časovno tradicijo je v vseh dosedanjih prireditvah v veliki meri odtehtala visoka kvaliteta prireditve, posrečena izbira odlične tekmovalne steze in doseženi tekmovalni rezultati, ki bi bili v čast vsakemu mednarodnemu tovrstnemu srečanju.

Brez dvoma je največje priznanje prireditelju dirk dejstvo, da so portoroške avtomobilsko-motociklistične dirke za «Nagrado Primorske» od letos dalje vključene v tekmovanje za državno prvenstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije. S takim priznanjem se ponaša le redkokatero društvo, saj so letos v vsej državi razpisana tekmovanja za državno prvenstvo le v Portorožu, na Ljubelju in v Beogradu.

Dosedanje prijave tekmovalcev, ki spadajo med favorite jugoslovanskega avtomobilsko-motociklističnega športa, obetajo na letošnji portoroski tekmovalni stezi mnogo presenečenj in mnogo športnega užitka, tako za gledalce kot za tekmovalce same. Posebno privlačnost predstavlja tudi udeležba tujih vozačev, predvsem iz Italije, ki so stalni gostje na portoroških dirkah. Za državno prvenstvo bodo tekmovali motocikli do 125 ccm, do 175 ccm, do 250 ccm, do 350 ccm, do 500 ccm ter motocikli s prikolicami do 750 ccm, in v vseh teh kategorijah je pričakovati mnogo zanimivih srečanj in plemenitih borb. Precejšnje zanimanje vzbujajo tudi avtomobili «gran turismo» do 2000 ccm, ki pa so tokrat izven kategorij, ki štejejo za državno prvenstvo. Veliko zanimanje vlada tudi za razpisano dirko v kategoriji do 50 ccm, ki je že lansko leto požela veliko priznanje in prodoren uspeh ter visoko afirmirala domačo industrijo motornih koles. Spomnimo se le odličnega plasmaja Tomosovega mopeda Colibri, ki je v hudi konkurenci z italijanskimi izvenserijskimi specialkami dosegel prvo mesto v kategoriji motornih koles do 50 ccm. Tudi letos se v tej kategoriji obeta zanimivo srečanje med domačimi in tujimi vozači.

PORTOROSKA TEKMOVALNA PROGA - ENA NAJODLICNEJSIH ZVEZ V JUGOSLAVIJI

Portoroška tekmovalna proga z njeno raznovrstno razgibanostjo, pestro speljanimi ovinki in zanimivimi višinskimi razlikami spada med najlepše, obenem pa tudi najzahtevnejše tovrstne jugoslovanske tekmovalne terene. Po izjavah tekmovalcev iz prejšnjih portoroških prireditev proga prav nic ne zaostaja za slovito opatijsko stezo. Ni sicer tako hitra kot opatijska, vendar pa je zelo zanimiva in prav tako tehnično zahtevna. Samo cestišče proge, ki je bilo prejšnja leta že precej izrabljeno, je letos popravljeno. Vsa proga je namreč v sklopu asfaltnih del na republiški cesti od Kopra preko Izole, Strunjana, Portoroža, Sečovelj in še dalje do hrvatske meje. Prav tako pa je bila ravno te dni dovršena razširitev in delna prestavitev mosta v Luciji, ki je še lansko leto predstavljala prevej kočljivo terensko točko na tekmovalni stezi. Most v Luciji, ki se nahaja v blagem ovinku ceste, ki vodi v Portorož, je bil občutno pomaknjen na levo stran, tako da je zdaj zavoj komaj občuten, cesta pa je speljana naravnost ter je s tem veliko pridobila glede varnosti vožnje. V teku so tudi zaključna dela pri gradnji poskusne steze za vozače, sodniške tribune, tribune za goste ter boksov za mehanike. Ti objekti bodo za letos sicer še provizorični, že prihodnje leto pa misli društvo pristopiti h gradnji zidanih objektov.

POMEN PORTOROSKIH DIRK

Tradicionalne portoroške cestno hitrostne avtomobilsko-motociklistične dirke so predvsem pomembne kot edinstvena tovrstna športna manifestacija v tem delu Slovenije, ki je letos prerasla republiški okvir in se uvrstila v elitno prireditev v zveznem merilu. Med prebivalstvom Slovenskega Primorja je motociklistični šport zelo popularen in priljubljen, posebno še v koprskem okraju, zahvaljujoč predvsem dejavnosti največje jugoslovanske tovarne motornih koles Tomos, deloma pa tudi sosečini z Italijo, katere prebivalstvo ima visoko razvito motoristično tradicijo.

Taka športna srečanja, kot so avtomobilsko-motociklistične dirke, lahko na področju športnega udejstvovanja veliko doprinesejo k utrjevanju dobrih medsebojnih odnosov med sosednimi narodi, posebno v specifičnih pogojih malo obmejnega prometa, poleg tega pa predstavlja odlični stimulans za še bolj poglobljeno in še bolj množično delo društev na tistem področju. Pa tudi sekundarna pomembnost portoroških dirk je vredna upoštevanja. Tako kvalitetna prireditev kot so portoroške dirke, privablja v slovensko obmorske kraje iz leta v leto vse več ljubiteljev avtomobilsko-motociklističnega športa ter domačih in tujih turistov. Znano dejstvo je namreč, da so k veliki mednarodni popularnosti letovišča Opatije veliko doprinesle prav znamenite opatijske dirke za «Nagrado Jadrana» in prav tisto bomo čez nekaj let lahko trdili tudi za Portorož.

ZAKLJUCNA PRIREDITEV OB DESETLETNICI LJUDSKE TEHNIKE

Pokroviteljstvo letošnjih portoroških dirk je prevzel predsednik Okrajnega ljudskega odbora Koper, tovariš Albin Dujc, sama prireditev pa sovpada, oziroma predstavlja zaključno manifestacijo v okviru praznovanja desete obletnice ustanovitve Ljudske tehnike v koprskem okraju, ki obeležuje tudi prve začetke organiziranega avtomobilskega in motociklističnega športnega udejstvovanja v tem delu Slovenije. Poleg ostalih področij dejavnosti Ljudske tehnike v koprskem okraju, kot so radioamaterska in jadralno-športna, predstavljata ravno avtomobilizem in motociklizem najaktivnejše področje udejstvovanja ter s svojim aktivnim delom uresničujeta končne cilje in namen, ki ga v svojem delovanju zasleduje Ljudska tehnika, to je, približati sodobno tehniko in njene izsledke delovnim ljudem ter jim na ta način olepšati, oplemenititi in obogatiti življenje.

Športno delovanje srednješolske mladine

V petek na stadionu v Koloniji dijaški lahkoatletski miting

Tekmovanja se bodo udeležili dijaki vseh višjih slovenskih srednjih šol

Sportno udejstvovanje je zelo razširjeno v italijanskih šolah, ki leto za letom prirejajo tekmovanja v lahki atletiki, košarki, odbojki in v plavanju. Uspeh ni izostal, ker so nekateri tržaški italijanski dijaki dosegli še kar kvalitetne rezultate.

Po njihovem zgledu se ravnajo tudi goriški slovenski dijaki, ki redno prirejajo tekmovanja in uspešno nastopajo. Tudi tržaški Slovenci smo pred dvanajstimi leti šli po tej poti in tedaj doseženi rezultati so bili naravnost odlični. Nekateri rekordi slovenski šol kot n. pr. Ščukov skok v višino z znamko 1.70 m vztraja še sedaj in zelo verjetno, vsaj sedaj, še ni v nevarnosti. Žal pa je tedanji nastop ostal osamljen in je bilo treba čakati celih 10 let, preden so se slovenski dijaki ponovno pomerili v lahki atletiki. Ta nastop je bil pripravljen v naglici, zaradi česar je organizacija močno pešala in tudi občinstva je bilo premalo. Vseeno pa so doseženi rezultati v glavnem zadovoljili, posebno v teku na 100 in 1.000 m in v metu diska. Ta nastop je pokazal, da so tudi naši dijaki, pa čeprav v majhnem številu, tehnično pripravljeni za uspešna tekmovanja. Žal pa smo naslednje leto ponovno pogrešali nastop.

Sedaj ima šolska mladina na razpolago atletski stadion in s tem tudi možnost in priložnost za resnejše vadbe. To priložnost so slovenski dijaki izrabili in zopet organizirali lahkoatletsko tekmovanje vseh višjih šol. Nas najbolj zanima kakšni bodo uspehi tekmovanja, ki bo v petek ob 15.30 na atletskem stadionu v Koloniji.

Pred seboj imamo čase in mere predlanskega nastopa tržaških in letošnjega nastopa goriških dijakov. Rezultati so na eni in drugi strani kolikor toliko izenačeni. Tržačani so boljši v metih in v teku na dolgi progah, Goričani pa v skokih. Zelo dober je Anselmijev čas v teku na 80 m zapreke, medtem ko so se Tržačani v tej disciplini kaj slabo odrezali. Zato bodo na letošnjem tekmovanju slovenskih šol to panogo opustili. Tako Tržačani kot Goričani so zabeležili zelo slabe čase v štafeti, ki pač zahteva mnogo skupnega treninga.

V petek bomo lahko torej že tretjič prisostvovali lahkoatletskemu tekmovanju slovenskih srednjih šol. Bodo stari rekordi zdržali? Bodo prišli na dan novi prvaki? To so vprašanja, na katera bodo odgovorila dejstva na tekmovalnih stezah. Naj samo navedemo najboljše mere in čase raznih prvakov naših šol:

Tek na 100 m — DANILO PILAT (STA) 11"4; skok v višino — NEVO ŠČUKA (STA) 1.70 m; skok v daljino — URDIH 5.60 m; tek na 1.000 m — PERTOT (VRG) 3'2"; met krogle — STARC (STA) 13.24 m; met diska — FLORJANČIC (VRG) 34 m.

Za letos pričakujejo, da bodo rezultati boljši, če ne drugega že zaradi dejstva, da precej naših dijakov nastopa za italijanska društva. Največja borba za prvo mesto bo v teku na 100 m in čeprav prognoza govori še vedno v prid Pilata, predvidevajo, da ta tekmovalec ne bo imel lahkega življenja na stezi. Tudi Pertot bo moral napeti vse sile, če bo hotel ponoviti svoj uspeh v teku na 1.000 m.

Upamo, da bo to tekmovanje slovenskih srednješolcev privabilo na stadion ne samo veliko število tekmovalcev, temveč tudi gledalcev, ki bodo s tribun spodbujali svoje predstavnike k čim boljšemu uspehu.

P—zlo

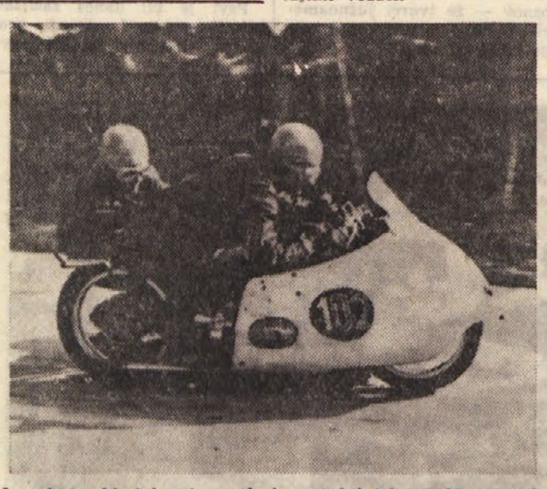

Jugoslovanski državni prvak in uspešni tekmovalec v mednarodni konkurenci inž. Boško Snajder s sovozačem Radenčem v vožnji med lanskoletnim tekmovanjem v Portorožu

Po mnenju revije «Ring Magazin»

Jose Becerra - boksar meseca zaradi zmage nad Yonekuro

NEW YORK, 25. — Svetovnega prvaka v petelinji teži Mehikanca Beccerro je boksarska revija počastila z naslovom najboljšega boksarja meseca in to zaradi njegove zmage nad Japoncem Yonekuro, ki ga je izzval za svetovni naslov. Lestvice v posameznih skupinah so sledeče:

TEŽKA KATEGORIJA

Prvak: *Ingemar Johansson* (Švedska),

1. Sonny Ston, 2. Zora Folley, 3. Floyd Patterson, 4. Eddie Machen, 5. Henry Cooper (V. B.) 9. Dick Richardson (V. B.)

SREDNJETEŽKA

Prvak: *Archie Moore*,

1. Harold Johnson, 2. Eric Schoeppner (Nem.), 3. Mike Holt (Juž. Afr.), 4. Chic Calderwood (V. B.), 5. Germinal Ballarin (Fr.), 7. Giulio Rinaldi (It.).

SREDNJA

Prvak: *Paul Pender*,

1. Ray Robinson, 2. Gene Fullmer, 3. Joey Giardello, 4. Gustav Scholz (Nem.), 5. Henry Hank.

WELTERS

Prvak: *Don Jordan*,

1. Luis Rodriguez (Kuba), 2. Benny Paret (Kuba), 3. Frederico Thompson (Arg.), 4. Ralph Dupas, 5. Rudell Stitch.

LAHKA

Prvak: *Joe Brown*,

1. Carlos Ortiz, 2. Dave Charnley (V. B.), 3. Len Matthews, 4. Battling Torres (Mehika), 5. Carlos Hernandez (Ven.), 6. Paolo Rosi (It.).

PERESNA

Prvak: *Davey Moore*,

1. Ricardo Gonzales (Arg.), 2. Gracieux Lamperti (Fr.), 3. Sergio Caprari (It.), 4. Percy Lewis (Brit. Indija), 5. Rafiu King (Nig.).

PETELINJA

Prvak: *Jose Becerra* (Meh.),

1. Alphonse Halimi (Fr.), 2. Eder Jofre (Braz.), 3. Kenji Yonekura (Jap.), 4. Piero Rollo (It.), 5. Freddie Gilroy (Irska).

MUSJA

Prvak: *Pone Kingpetch* (Tajl.),

1. Pascual Perez (Arg.), 2. Sadao Yaoita (Jap.), 3. Miguel Ben Ali (Sp.) 4. Hiram Bacallao (Kuba), 5. Johny Caldwell (Irska).

CIRIL KOSMAČ

POMLADNI DAN

52

Posedli smo ob tem razpotju ter se zamaknili v dolino, ki je zdaj ležala pod nami v vsej svoji zeleni tišini. Idrijca se je tiho prelivala med prodom, po beli cesti je brez šuma drvel rdeč avtomobilček, po štirikotnih rjavih zaplatah preoranih njiv so se pomikali pisani cvetovi: plevice so plele. Na polkrožni Prikrajarjevi njivi, zorani še po starem načinu, se jih je premikalo kar sedem:

«Ali so vse domače?» sem vprašal.

«Seveda bodo domače,» je rekla teta. «Dovolj jih imajo, zakaj bi najemali zunanje.»

«Koliko pa jih je pravzaprav?»

«Devet.»

«In so še vse doma?»

«Vse. Zdrave in močne, lepe in poštene čeče. Toda ženinov ni,» je vzdihnila teta.

«Zdaj jim bo pot odprta,» sem rekel. «Lahko bodo šle v tovarne, ali pa kam drugam.»

«Nikamor ne bodo šle,» je odkimala teta. «Preveč so starokopitni, preveč so v zemlji. Kmet je rojen za kmeta, pravi Prikrajar.»

«Upajo, da se bodo poženile v hribe,» se je oglasila Kadetka «Toda tam je šele deklet! Pobov pa skoraj nič. Precej jih je padlo, a tudi kar je živih, se le počasi vračajo domov.»

Zleknil sem se na hrbet in pogledal po šentviškogorski planoti, po tistem dokaj položnem in mehkem svetu, po vasicah in po samotnih domovih. Tudi tam je lepo živeti, sem pomislil ter se nagonsko pritisnil k zemlji. Obšlo me je nekam otožno, a prijetno ugodje. Nekje v daljavi je ščebetala Silvija, zavaljeni čmrlji so brenčali po cvetočem vresju, iz Volčje grape se je oglašala kukavica. Ležal bi celo večnost, toda zdramil me je zvon.

«Jezus! Poldan zvoni!» je vzkliknila teta. «Pojdimo domov!»

«Kaj!» je planila Kadetka. «Domov?»

«Živino je treba poklasti.»

«Saj bo potrpela, kaj?» se je Kadetka proseče obrnila k meni. «Če smo že tu, pojdimo vsaj v Obrekarjev dob,» je dodala in se zagnala po srednji stezi.

«Ne, ne!» jo je odločno ustavila teta. «Če že moramo iti, potem pojdemo po starem.»

«Res je,» sem pritrdil. «Po pravilih bomo šli. Najprej v Dominove laze in šele od tam v Dob.»

«Volčja grapa mi je tako zoprna,» se je našobila Kadetka in nejevoljno stopila za teto, ki je že krenila po levi stezi.

Spustili smo se v Volčjo grapo, ki je bila res zoprna, mračna in hladna. Kadetka je vso pot molčala. Ko pa smo prišli do prvih smrek v Dominovih lazih, se je razzivela.

«Joj, kako so zrasle!» je vzkliknila ter se začela poganjati od debla do debla.

Smreke so res zrasle. Spodnje veje so se posušile in odpadle, zgornje so se dotikale in tkale nad nami neprodirno temnozeleno streho. Na tleh ni bilo nobene rasti, nobenega zelenja, samo tu in tam je iz debele plasti rjavih iglic silila bledikasta praprot in zaman iskala sonca.

«Vse šmarnice so se odselile,» sem rekel.

«Ob robovih jih bomo dobili,» je kliknila Kadetka in švignila naprej. Skakala je od smreke do smreke, zdaj je njena plavolasa glava pogledala izza tega, zdaj izza onega debla in zakukala:

«Ku-ku! ... Ku-ku! ...»

Silvija je poskakovala na mojem vratu, ploskala z rokama ter se tako glasno smejala, da se ji je kmalu začelo kolcati.

Tako smo križemkražem prehodili vse laze in obšli vse obronke, a šmarnic nismo našli.

«Saj sem rekla, da je še prezgodaj,» je zanergala teta, ko smo se ustavili na robu, ki je strmo padal v mračno Zatesno.

Kadetka se je samo zasmejala. Sedla je na obronek, vzela v naročje Silvijo, jo poljubila na vroča lica in jo počesala. Nato je vstala, jo trikrat vrgla kvišku, jo še enkrat stisnila k sebi in jo poljubila ter mi jo spet posadila za vrat.

«Še malce jo boš nesel,» je rekla in mi hudomušno pobliznila izpod obrvi.

«Seveda,» sem pritrdil in jo začudeno pogledal.

Ni se zmenila zame. Obrnila se je k teti in ji prav tako hudomušno pomežiknila.

«Zdaj pa še v Dob!» je rekla, razširila roke in se bliskovito spustila po strmini nizdol.

Teta je planila kvišku in jeknila. Zašumelo mi je v glavi in zamajal sem se, kakor bi se mi zemlja zazibala pod nogami. Nemo sem gledal v teto, ki je globoko zajela sapo in nato zakričala, preplašeno in ukazujoče hkrati:

«Božena! ... Božena! ... Boženaaa! ...»

Najprej se je oglasil odmev, ki se je trikrat odbil: od skal pod Vranjekom, od Marnovšča in od Zatesna. Nato je priplavalo iz graje, široko in skoraj prešerno:

«Ka-aaaj? ...»

«Nazaj!» je takoj odgovorila teta.

Zajel sem sapo ter ji priskočil na pomoč.

«Božena! ... Poslušaj!» sem zaklical, a sem moral takoj utihniti, ker se je Silvija spustila v obupen jok. Vzel sem jo v naročje, da bi jo potešil. Kadetka pa je slišala moj klic.

«Ooo-hooo ...» se je oglasila. «Pojdite po steziii! ... Jaz grem povpreeek! ... Dobimo se pri grobuuuu ...»

Pri zadnji besedi je teta trznila, nato je stisnila ustnice in se zamajala, kakor bi se tudi odmevi zaganjali vanjo. Ko je zavladala tišina, je udarila z okleščkom po parobku in še enkrat zakričala:

«Boženaaa! ...»

Odgovoril ji je samo odmev.

«Pojdiva za njo,» sem rekel.

Teta se je kar zakadila po stezi. Stisnil sem Silvijo k sebi, da je veje ne bi oplazile. Nerodno sem prekladal noge, ki so bile spet težke, ter se poganjal skozi gosto gluhoto, ki me je obdajala. Nobene ptice ni bilo slišati, listje je neslišno potrepetavalo v vetru, še moji podkovani čevlji so brez glasu škripali po kamenju. Pridrvela sva v grapo in se zagnala navkreber. Tedaj se je oglasilo s Presličevega brda, veselo in široko:

«Ooo-hooo ...»

Teta se je na mah ustavila in me pogledala. Počakala sva, da so se odmevi polegli, nato sem dal roke k ustom in odgovoril:

«Ooo-hooo ...»

«Ho-ooo ...» je Kadetka potrdila moj odgovor.

«Mamica je!) je vzkliknila Silvija in veselo poskočila.

«Mamica,» sem potrdil in pohitel za teto, ki jo je že spet naglo ubirala pred menoj. Šla je kakor srna. Ustavila se je šele na Presličevem brdu ter mi s pogledom ukazala, naj pokličem.

«Ooo-hooo ...» se je oglasilo z Melinskih lazov.

Teta ni počakala, da bi potrdil odgovor. Zagnala se je naprej in skoraj tekla do Melinskih lazov. Tam se je ustavila in me spet pogledala.

«Ooo-hooo ...» sem poklical.

Odmevi so se zvrstili in polegli. Nato tišina.

«Še enkrat,» je rekla teta.

«Ooo-hooo ...»

Teta je široko odprla oči in čakala.

(Nadaljevanje sledi)